

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Studijní program: N6208

Studijní obor: Obchodní podnikání

**Limity a bariéry ekonomického rozvoje venkovských
regionů na úrovni LAU II**

Vedoucí diplomové práce:

doc. Ing. Ivana Faltová Leitmanová, CSc.

Autor:

Bc. Jana Kůsová

2012

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Jana KŮSOVÁ**
Osobní číslo: **E10658**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**
Název tématu: **Limity a bariéry ekonomického rozvoje venkovských regionů (na příkladu LAU2).**
Zadávací katedra: **Katedra ekonomiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Na základě analýzy omezení rozvoje venkovských obcí navrhnout možné způsoby eliminace těchto omezení

Osnova práce:

1. Literární přehled
2. Charakteristika vybraných obcí
3. Komparace vývoje ve vybraných obcích
4. Identifikace rozhodujících bariér, limitujících rozvoj ve zkoumaných obcích
5. Posouzení širších sociálně-ekonomických souvislostí existence těchto bariér
6. Navržení způsobů eliminace zjištěných bariér, včetně odhadů efektů, spojených s touto eliminací

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy: 40 - 50 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná

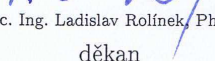
Seznam odborné literatury:

- STEJSKAL, J.: Regionální politika a její nástroje. Praha: Portál, 2009, 212 s.
MAJEROVÁ, V.: Český venkov 2007: studie Jihočeského a Ústeckého kraje. Praha: Česká zemědělská univerzita, PEF 2008, 246 s.
ČADIL, J.: Regionální ekonomie: Teorie a aplikace. Praha, C. H. Beck, 2010, 152 s.
SVATOŠOVÁ, L., BOHÁČKOVÁ, I., HRABÁNKOVÁ, M.: Regionální rozvoj z pozice strukturální politiky. České Budějovice, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích 2005. 156 s.
FALTOVÁ LEITMANOVÁ, I.: Hospodářský růst regionů: mezinárodní vědecký seminář. Černá v Pošumaví, 7. - 8. 6. 2007 CD-ROM.

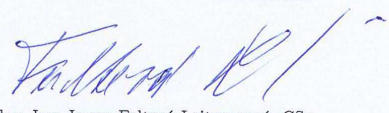
Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Ivana Faltová Leitmanová, CSc.
Katedra ekonomiky

Datum zadání diplomové práce: 18. února 2011

Termín odevzdání diplomové práce: 29. dubna 2012

1. 2
doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (25)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Ivana Faltová Leitmanová, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 10. března 2011

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma *Limity a bariéry ekonomického rozvoje venkovských regionů úrovní LAU2* vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., v plném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě, elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly, v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb., zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice, 27. srpna 2012

.....
Vlastnoruční podpis autora

Poděkování

Děkuji vedoucí práce doc. Ing. Ivaně Faltové Leitmanové, CSc. za odbornou pomoc, cenné rady a připomínky při zpracování diplomové práce.

Současně děkuji p. Bořivoji Klímovi, starostovi obce Stachy, p. Miroslavovi Roučkovi, starostovi obce Vacov a p. Mgr. Zdeňkovi Kantoříkovi, starostovi obce Zdíkov, za poskytnutí informací a podkladů pro diplomovou práci. V neposlední řadě děkuji celé rodině a blízkým přátelům, bez jejichž podpory by tato práce nemohla vzniknout.

Obsah:

1	Úvod	3
2	Literární rešerše	5
2.1	Ekonomický růst a rozvoj	5
2.1.1	Limity a bariéry ekonomického rozvoje	9
2.2	Regionální politika a regionální rozvoj	14
2.3	Region	18
2.3.1	Venkovské území	22
2.3.2	Obec	23
2.4	Rozvoj a finanční řízení obcí	26
2.4.1	Rozvoj obcí pomocí dotačních programů a titulů	33
2.4.2	Lokální rozvoj a spolupráce obcí	37
3	Metodika a cíle práce	40
4	Praktická část	42
4.1	Charakteristika jednotlivých obcí	42
4.1.1	Obec Stachy	44
4.1.2	Obec Vacov	49
4.1.3	Obec Zdíkov	54
4.2	Komparace vývoje ve vybraných obcích	59
4.2.1	Vývoj počtu obyvatelstva	59
4.2.2	Rozpočet, daňové a nedaňové příjmy	66
4.2.3	Získané dotace	71
4.3	Identifikace rozhodujících bariér, limitujících rozvoj ve zkoumaných obcích	73
4.4	Posouzení širších sociálně-ekonomických souvislostí existence těchto bariér	83
4.5	Navržení způsobů eliminace zjištěných bariér, včetně odhadů efektů, spojených s touto eliminací	85

5	Závěr.....	90
6	Summary.....	93
7	Zdroje	95
8	Seznam grafů, tabulek a obrázků.....	102
9	Přílohy:	103

1 Úvod

V České republice se celkem nachází přes 6251 obcí. Skoro 5600 z nich má méně jak 2000 obyvatel a svou rozlohou pokrývají 73,6 % území státu. Velká města nad 100 000 obyvatel jsou v republice jen čtyři, ale celkově jim je věnována největší pozornost. Na malé obce jako by se zapomínalo, přitom obce mají své nezastupitelné místo.

Obce jsou přínosem svojí nezaměnitelnou kulturou, tradicemi a zvyky. Je důležité o obce pečovat a rozvíjet je, aby byly přitažlivé pro své obyvatele, ale i možné podnikatele, kteří by přinesli do regionu práci, tedy jednu z nejdůležitějších věcí, kterou obce potřebují pro to, aby si udržely své obyvatele a přilákaly i nové. Zabývat se jejich rozvojem je důležité i z toho důvodu, že díky jejich rozvoji dochází k rozvoji celého regionu kraje a po té i celého státu. Obce jsou pro stát tedy stejně důležité jako velká města. Proto by si měly pomáhat, radit se, slučovat se do svazů, aby tak posílily svoji pozici při vyjednávání s vyššími územními celky a dalšími institucemi, které rozhodují.

Rozvoj venkova má své důležité místo i v politice Evropské unie. Venkovská území se rozprostírají na 90 % rozlohy všech členských států a žije v nich přes 50 % všech obyvatel EU, tudíž otázka rozvoje venkova se stává jednou z prioritních. Evropská unie se zabývá problematikou rozvoje venkova, aby stanovila stejná pravidla pro všechny, aby nedocházelo k rozdílům v rozvoji, protože ne všechny země si mohou dovolit takový rozvoj, jak si představují. Rozhodnutí jednotlivých států v této oblasti má navíc dopady i na jiné, sousední, státy.

Ekonomický rozvoj venkovských regionů není jednoduchá záležitost. Vzhledem k tomu, že každá obec je jiná, má jiné přírodní podmínky, jiný počet obyvatel, zastupitelstvo, zájmové spolky apod. O úspěchu rozvoje tak rozhoduje mnoho faktorů a omezení, některé z nich budou v této práci popsány.

S rozvojem obce souvisí zejména vedení a řízení obce, které se skládá z mnoha administrativních úkonů. Musí rozhodovat o budoucnosti obce, spravovat její majetek, který se pohybuje ve stovkách milionů. Důležitou činností obce je i její hospodaření, které není jednoduché. Za účelem rozvoje se musí také zabývat tvořením žádostí a projektovou dokumentací pro získávání dotací, pokud chce získávat i jiné prostředky,

než jen ty, které dostává ze státního rozpočtu, aby byl zachován určitý minimální požadovaný standard služeb, které obec musí zajišťovat. To vše je velmi náročné jak časově, tak i z hlediska kvalifikace lidských zdrojů. Pro rozvoj obce jsou důležité i další faktory, které by místní zastupitelstvo a starosta, měli co nejvíce podporovat a dělat vše pro to, aby byl o život v dané obci co největší zájem. To znamená, že musí pečovat o „tvrdé prvky“ jako je infrastruktura, aby byly opravené komunikace, fungující a kvalitní vodovod, čistička odpadních vod apod. Také se musí starat o občanskou vybavenost, která je prvním, o co se lidé zajímají, když se rozhodují, kde chtějí žít. Vyžadují, aby v obci byla mateřská a základní škola, obchod s potravinami, zdravotní středisko a jiné služby. To vše aby nejen v obci bylo, ale aby poskytované služby byly moderní a měly určitou kvalitu. Vedení obce nesmí zapomínat podporovat též „měkké prvky“, jako jsou občanské spolky, společenské akce, tedy celkový kulturní život.

Lze si položit tedy otázky. Dělají obce opravdu to nejlepší pro své obyvatele? A naopak zajímají se obyvatele o dění ve své obci? Volí do zastupitelstva opravdu ty nejvhodnější kandidáty? Nebo je jim vše lhostejné a jen tak ve své obci přežívají, bez zájmu a nadšení?

Práce se věnuje rozboru ekonomického rozvoje obcí Stachy, Vacov a Zdíkov. Obce se nacházejí ve stejném okrese, jen pár kilometrů od sebe. Mají podobnou minulost, velmi podobnou infrastrukturu, občanskou vybavenost nebo počet obyvatel, a proto porovnání jejich rozvoje ukáže nejlépe, v čem jsou jejich bariéry a limity rozvoje. Práce se nevěnuje tématu rozvoje a pomoci zemědělství, ale je ukázkou toho, že rozvoj venkova se nerovná rozvoji zemědělství, ale že zahrnuje spoustu jiných aspektů. Hlavním cílem diplomové práce je analýza omezení rozvoje vybraných obcí. Diplomová práce je rozdělena na dvě části. V první je problematika rozebrána z teoretického hlediska a jsou v ní využity sekundární zdroje. V druhé části jsou jednotlivé obce charakterizovány, srovnán jejich vývoj a jsou posouzeny bariéry a limity jejich rozvoje. Poslední kapitola druhé části je věnována návrhům na odstranění daných bariér. Ve druhé části jsou použita primární a sekundární data.

2 Literární rešerše

První kapitola se věnuje objasnění základních pojmů jako je ekonomický rozvoj, region, regionální politika a rozvoj. Velká část je věnovaná samotné obci. Tedy instituci, která je vymezena zákonem, která má svá práva a povinnosti, určitou strukturu. Je zde zmíněno, jak funguje její řízení, vedení a hospodaření. Jaké možnosti má obec v získávání dotačních titulů a jak je pro obec důležitý též lokální rozvoj. Pojmy v této části jsou strohými definicemi a platnými zákonitostmi. Přesnější vysvětlení je ukázáno až v druhé praktické části, kdy poznatky jsou aplikovány na vybrané obce.

2.1 Ekonomický růst a rozvoj

Ekonomický růst znamená růst potenciálního důchodu ovlivňovaný agregátní nabídkou v čase. Tempo růstu závisí za prvé na tempu růstu vstupů, tedy výrobních faktorů – roste-li množství práce, kapitálu nebo přírodních zdrojů, lze očekávat i růst potenciálního produktu a za druhé závisí na tempu růstu souhrnné produktivity – při nezměněném množství výrobních faktorů lze potenciální produkt zvýšit jejich lepším využíváním, to lze provést růstem produktivity práce, růstem účinnosti kapitálu, poklesem materiálové a energetické náročnosti výroby. (Faltová Leitmanová, Hladký, Volek 2004)

Ježek (2002) udává, že růst je dlouhodobé zvyšování produkce a nejpříznačnějším indikátorem růstu je hrubý národní produkt. Zároveň vysvětluje rozdíl v pojmech:

- Růst a expanze – růst je dlouhodobý, zatímco expanze je krátkodobá.
- Rovnovážený a nerovnovážený růst – pro rovnovážný růst je typická pravidelnost, při níž dochází k dodržování rovnováhy cen, míry nezaměstnanosti nebo veřejných financí. Při nerovnovážném růstu dochází k investování do úzce specifikovaných sektorů, které pak ožíví celou ekonomiku.
- Extenzivní a intenzivní růst – extenzivní růst je výsledkem zvyšování množství výrobních faktorů. Intenzivní růst je zapříčiněn zvyšováním produktivity.

K ekonomickému růstu i přes posilování prorůstových faktorů nemusí dojít, protože ekonomický růst může narážet na bariéry růstu, kterými jsou především: bariéra

spotřeby obyvatelstva, bariéra materiálová, surovinová, energetická a kapacitní, bariéra zahraničního obchodu, bariéra životního prostředí, bariéra času, bariéra prostoru. Je vhodné růst ekonomik podpořit zvýšením politické stability, zrušením překážek mezinárodního obchodu, snížením regulace cen, dotací, snížením neproduktivních vládních výdajů. Posílením zákonnosti a vymahatelnosti práva a sankcionováním porušení práva. (Faltová Leitmanová, Hladký, Volek 2004)

Frank a Bernanke (2003) poznamenávají, že ekonomický růst sebou přináší i náklady nejen výnosy. Za hlavní náklad uvádí obětování současné spotřeby ve prospěch růstu investic a náklady na výzkum a vývoj. Musí se vždy porovnávat poměr prospěchu a nákladů spojený s růstem.

Ekonomický rozvoj:

Rozdíl mezi růstem a rozvojem Stejskal a Kovárník (2009) vysvětlují tak, že růst, který je často definován jako růst HDP na obyvatele, je předpokladem rozvoje. Růst se vyznačuje kvantitativními změnami charakteristik, jako je změna úrovně příjmů obyvatelstva, výše nezaměstnanosti, nebo stav občanské a infrastrukturní vybavenosti. Zatímco rozvoj je spojován s kvalitativními změnami charakteristik, jako je zvyšování kvalifikace pracovníků, vylepšováním občanské vybavenosti, tedy zlepšováním celkové kvality života.

Samuelson a Nordhaus (1991) považují, za nejdůležitější faktory rozvoje:

- Lidské zdroje - každý stát musí pečovat o své lidské zdroje zejména v oblasti zdravotnické, kde se dbá o to, aby se zlepšovala a vyvíjela zdravotní péče a výživa, tím pádem, aby byli lidé výkonnějšími pracovníky, ale i oni samotní, aby byli šťastnější. Druhou důležitou částí je zdokonalování vzdělání, vědy, techniky a produktivity práce. Mnoho ekonomů udává, že lidské zdroje jsou nejdůležitější pro ekonomický rozvoj. Stroje a suroviny se dají koupit, ale vzdělanou a vysoce kvalifikovanou pracovní sílu si stát vytváří dlouhou dobu.
- Přírodní zdroje - s danými zdroji je velice důležité umět dobře hospodařit. Každý stát má jinou zásobu různých přírodních zdrojů, některých má dostatek, některé musí kupovat, proto je důležitá technologická vybavenost,

kteřá zvyšuje vynosy z daných zdrojů. Jedním z nejdůležitějších zdrojů je orná půda, o níž se musí řádně pečovat a produktivně ji využívat. Dále do přírodního bohatství lze zařadit i podnebí.

- Tvorba kapitálu - je zapotřebí velké množství společenských investic k vybudování celé infrastruktury. Tedy silnic, železnic, ale i továren a strojů. Pro tvorbu investic je důležité mít dostatečnou zásobu úspor. To je problém u rozvojových zemí, které si musí půjčovat zdroje ze zahraničí. Avšak dané země musí půjčené peníze vynaložit tak, aby jim začaly tvořit úspory. Nestane-li se tak, potom je stát nucen si více a více půjčovat a vzniká tak dlužnická krize, neboli bludný kruh nerozvinutosti, který ukazuje, že jsou-li nízké úspory a investice, pak je nízké tempo kapitálové akumulace, to vede k nízké produktivitě a následně k nízkým průměrným důchodům a ty zase vedou na začátek k nízkým úsporám a investicím. Od úspor odrazuje též vysoké zdanění, protože dané úspory nejsou kompenzovány dostatečně vysokým výnosem, zároveň klesá i množství vynaložené práce tvořící HDP.

O přínosu tzv. přímých zahraničních investic (PZI) polemizují ve svém článku i Alfaro, Kalemli – Ozcan a Sayek (2009) kde uvádí, že empirické důkazy neprokázaly, že PZI vytváří pozitivní účinky pro přijímací zemi, spíše dochází k negativním jevům. Dále uvádí, že PZI jsou přínosem pro růst v případě, že země přijímající PZI mají rozvinuté finanční instituce a pokud dojde k přenosu know – how, informací a technologií. Samotné finanční prostředky nepomohou.

- Technologie - patří k důležitému faktoru rozvoje. Přírodní zdroje jsou dané. u neobnovitelných zdrojů může dojít k jejich vyčerpání a jen nové technologické znalosti, podpora vědy a výzkumu mohou vést k neustálému rozvoji. s tím souvisí i řídicí schopnosti manažerů a podpora podnikatelského ducha.

Žítek (2004) doplňuje ukazatele ekonomického rozvoje o příjmy na obyvatele, daňovou výtěžnost území, zastoupení jednotlivých sektorů v regionu, přítomnost univerzit. Za kvalitativní charakteristiky dále označuje zlepšování dopravní situace v regionu, vybavení lékařských zařízení kvalitními přístroji, či celkové zlepšování životního

prostředí. Ekonomický rozvoj tedy zahrnuje i nehmotnou stránku, která potřebuje komplexní plánování a řízení.

Macháček (2004) poznamenává, že pro ekonomický rozvoj je důležitá i efektivita soukromých i veřejných investičních činností jejich rozsah a úspory z nich plynoucí, stupeň diferzifikace ekonomické základny, vhodnost odvětvové struktury pro dané území, dostatečná nabídka zboží služeb a veřejných statků, dále poptávka po produktech místního původu a možnosti exportu a v neposlední řadě schopnosti a aktivity místních správních institucí.

Mach (2001) dodává, že na ekonomický rozvoj mají významný vliv také politické, právní a ostatní institucionální podmínky, tempo růstu soukromého vlastnictví, jeho dělitelnost, převoditelnost a vymahatelnost práv, důsledný právní rámec ekonomické činnosti, tržní alokace zdrojů, politická svoboda a ostatní atributy.

Vysokou dynamikou růstu obyvatel, zkracováním životnosti výrobků, strojů a zařízení dochází k rychlému narušování a vyčerpávání přírodních zdrojů. Musí se proto vynakládat vysoké dodatečné zdroje na obnovu životního prostředí, což může následně vést k zpomalení ekonomického rozvoje. Proto se podporuje tzv. trvale udržitelný rozvoj, tedy taková dynamika rozvoje, která nezhoršuje kvalitu životního prostředí. Pro trvale udržitelný rozvoj je velmi důležitý technologický pokrok, který bude čím dál méně závislý na přírodních zdrojích, zejména neobnovitelných. Udržitelný rozvoj je tedy chápán jako rozvoj, který uspokojuje potřeby současné generace s ohledem na potřeby generace budoucí. (Mach, 2001)

Ekonomický rozvoj je též ovlivněn rychlostí růstu počtu obyvatel. Jestliže počet obyvatel roste rychleji než míra úspor, pak se úroveň rozvoje snižuje. Nadměrný růst obyvatel tedy působí negativně. Roste-li počet obyvatel, je důležité, aby se úměrně k tomu zvyšovala i kvalita lidského kapitálu. (Faltová Leitmanová, Hladký, Volek 2004)

2.1.1 Limity a bariéry ekonomického rozvoje

Definovat rozdíl mezi limity a bariérami není jednoduché. Mnoho autorů používá dané pojmy jako synonymum. Souhrnně lze limity a bariéry rozvoje označit za faktory, které za daných podmínek omezují nebo zcela znemožňují další rozvoj.

Pokud by se vycházelo z matematické definice, tak limita určuje horní nebo dolní mez, ke které určitá veličina směřuje. Je to tedy určitá krajní neboli mezní hodnota. Zatímco bariéra je určitá překážka, zábrana, a synonymum ke slovu překážka může být zádrhel, komplikace závada nebo zátaras. Z tohoto vysvětlení lze usuzovat, že limita je něco, k čemu se dá přiblížit, co lze určitým způsobem eliminovat, ale nelze to překonat. Zatímco bariéra je něco, co lze odstranit nebo překonat.

Limity a bariéry mohou tedy na rozvoj obce působit z vnějšího, ale i z vnitřního prostředí. Limity jsou neodstranitelné, zatímco bariéry mohou být odstranitelné, ale záleží na finanční náročnosti, politické síle a odhodlání danou situaci řešit.

Helísek (1996) vyjmenovává jako nejzákladnější bariéry ekonomického rozvoje nedostatek kapitálu, vývoj obyvatelstva, nedostatečný technologický pokrok a s ním je spojena i nedostatečná kvalifikovaná pracovní síla. Problém s nedostatečnou kvalifikovanou pracovní silou je navíc zostřován tzv. únikem mozků, to znamená, že kvalifikovaná pracovní síla migruje do rozvinutých zemí s vyšší životní úrovní. Další bariéry jsou v oblasti podnikání, kde mají podobu institucí. Jedná se o byrokratický aparát, jež ovlivňuje svým chováním činnost podnikatelských subjektů. Za institucionální aspekty, které také ovlivňují ekonomický rozvoj, lze označit náboženské a kulturní tradice a zvyklosti ale i politickou stabilitu dané země.

Mach (2001) dále uvádí jako bariéru rozvoje problém omezených zdrojů obzvláště neobnovitelných. Velký rozmach a vysoká úroveň ekonomické činnosti zasahují do rovnováhy přírodních a biologických procesů, a to tak, že ekonomický rozvoj odčerpává přírodní zdroje, které transformuje na produkci zboží a služeb a zároveň vedlejším produktem ekonomického růstu je neustálá emise různých elementů, které znečišťují až devastují přírodu.

V případě malého regionu nebo obce mají tyto bariéry zásadní vliv na jejich rozvoj, avšak samotné obce je nemohou zcela odstranit. Mohou se jen snažit zmírňovat důsledky z nich vyplívající.

Další důležitou bariérou rozvoje, kterou samotné regiony těžce ovlivňují, jsou přímé a nepřímé vlivy státní hospodářské politiky představované makroekonomickými a mikroekonomickými vlivy, odvětvovou politikou a protekcí. (Žítek, 2004; Stejskal a Kovárník, 2009)

Makroekonomické vlivy působící na hospodářskou politiku jsou monetární politika, která má vliv na přístup k úvěrům a na dotování úrokových sazeb pro malé a střední podniky. Fiskální politika, která se projevuje přerozdělováním peněz z rozpočtu. Do rozpočtu nejvíce peněz plyne z regionů, kde je dosahováno vyšších příjmů, zatímco z rozpočtu plyne nejvíce peněz do regionů nízko-příjmových, kde je vyšší koncentrace příjemců těchto podpor. (Žítek, 2004; Stejskal a Kovárník, 2009)

Mikroekonomické vlivy ovlivňující rozhodování ekonomických subjektů a jejich lokalizaci. Používanými nástroji jsou účelově poskytované finanční půjčky ze státního, regionálního i místního rozpočtu, které jsou zaměřené na realokaci kapitálu a realokaci pracovní síly. Realokace kapitálu se projevuje v ovlivňování tvorby nových pracovních míst v již existujících firmách v regionu, anebo přilákáním nových podnikatelských subjektů. Realokace pracovní síly se zaměřuje na problematiku migrace a stabilizace obyvatelstva v určitém regionu. (Lacina, 2007)

Následující vlivy, tedy odvětvová politika a protekcí nemohou samotné malé regiony či obce ovlivnit. Nemají dostatečnou politickou sílu. Je možné, že pro určitý počet regionů je jak odvětvová politika, tak protekcí omezující, ale i tak se státní přístup nezmění, jelikož pro stát jako celek jsou daná opatření výhodná.

Odvětvové politiky

„Odvětvová struktura představuje zastoupení jednotlivých odvětví na celkové průmyslové produkci a sleduje se podíl jednotlivých odvětví na výrobě, tržbách, zaměstnanosti, vývozu, zisku aj“ (Tyll, 2009:5)

Příkladem odvětvových politik, které jsou ovlivňovány státem, jsou dopravní, energetická, zemědělská, vojenská a další. Tato odvětví mají dopad na rozvoj podle jejich odlišné míry prostorové koncentrace. Čím větší je prostorová koncentrace odvětví, tím větší se projevují meziregionální rozdíly, jak pozitivní, tak i negativní, daných regionů. Jako příklad lze uvést snížení podílu elektrické energie vyráběné spalováním uhlí. To se projeví ve snížené poptávce po uhlí. Jestliže se nepodaří výpadek poptávky nahradit jiným odběratelem, projeví se to v útlumu těžby a to má negativní dopad na daný region. (Žítek, 2004)

Protekcionalismus neboli ochrannářskou politiku zavádějí některé země, jež chtějí dosáhnout ekonomického rozvoje. Zavádí cla a dovozní kvóty, aby chránily domácí výrobce před zahraniční konkurencí, nebo aby ochránily určitá odvětví. Avšak tento postup se jeví jako bariéra růstu, jelikož se ukazuje, že volným mezinárodním obchodem se dosahuje vyššího růstu. Země s otevřeným obchodem dosahují na takovou růstovou trajektorii, jako kdyby zvyšovaly svoji technickou vyspělost. Příkladem může být klesající tempo růstu v Argentině, která využívala ochrannářskou politiku a naproti tomu země jako Jižní Korea, Singapur a Tchaj-wan, které svůj trh otevřely. (Mankiw, 2000)

Žítek (2004) popisuje faktory ovlivňující ekonomickou úroveň regionů, které se také dají označit za příklady limitů nebo bariér rozvoje. Jedná se o lokalizaci firem, intenzitu vnitro-regionálních ekonomických vazeb, typ převažující organizační formy firem, demografickou situaci.

a) Lokalizace firem

Podniky jak výrobní, tak i nevýrobní představují rozhodující zdroj pracovních příležitostí, čímž ovlivňují zaměstnanost, ale i výši průměrných peněžních příjmů v regionu, tedy i výši příjmů v příslušném veřejném rozpočtu. Na ekonomickém rozvoji se podílí i podniky z terciárního sektoru tím, že uspokojují různorodé potřeby obyvatelstva. Podniky mají rozhodující postavení z hlediska ekonomické úrovně regionu. Je proto nezbytné, aby státní příslušné samosprávné celky vytvářely takové podmínky, aby se jejich region či obec staly přitažlivými pro podnikatele. Tyto

atraktivní podmínky se musí rozšiřovat mezi potenciální zájemce, a to nejen domácí, ale i zahraniční. Je vhodné, aby oslovené podniky patřily k progresivnímu odvětví a aby v daném území nebyly silně zastoupeny podniky tzv. sezónních sektorů. (Žítek, 2004)

Macháček (2004) za atraktivní podmínky, které přitahují jak podniky, tak imigranty do určitého regionu, považuje vhodné sociální klima, nízkou kriminalitu, kvalitní životní prostředí, dostatečné a vhodné kulturní vybavení, kvalitní vzdělávací zařízení. Tyto podmínky se dají označit za „lokalizačně stimuluující faktory“ a jeden z nejdůležitějších, který nejvíce přispívá k rozvoji, je potenciál lidských zdrojů, který v daném regionu je rozvíjen pomocí škol, univerzit, výzkumných pracovišť a informačních center.

b) Intenzita vnitro-regionálních ekonomických vazeb

Intenzivní vnitroregionální ekonomické vazby mezi dodavatelsko-odběratelskými podniky přináší pozitivní multifunkční efekt, jenž se projevuje ve zvýšení poptávky po produkci v regionu vyrobené, to zvyšuje výstupy nejen jednoho podniku, ale i podniků navazujících. Prostřednictvím zvýšení průměrných příjmů se pozitivní multiplikační efekt šíří i do sféry služeb. Působí-li efekt negativně, projevuje se to snížením poptávky po vyráběné produkci, zvyšováním míry nezaměstnanosti a dochází tak k ekonomickému zhroucení celé oblasti. (Žítek, 2004)

Další důležitou součástí vnitro-regionálních vazeb je spolupráce mezi místními orgány veřejné správy, soukromým a neziskovým sektorem, místními komunitami, jež společnou prací zlepšují kvalitu života všech. Daná spolupráce není jen soubor drobných činností, ale jedná se o integraci různých politik na místní úrovni, budování partnerství, zkvalitňování místní samosprávy zapojením místních lidí, čímž dochází k synergickému efektu. (Stejskal a Kovárník, 2009)

c) Typ převažující organizační formy firem

Je vhodné, aby v daném území byly zastoupeny všechny velikosti a formy podniků, avšak výhodnější jsou malé a střední podniky, než velké podniky a pobočky velkých podniků. To je dáno tím, že velké podniky poptávají nízce kvalifikovanou pracovní sílu, mnohdy mají zájem jen o ženskou pracovní sílu a v regionu je umístěn jen střední management. Tím pádem kvalifikovaný lidský kapitál, ale i vyšší příjmy jsou spotřebovávány v jiných regionech. Dalším negativem je i to, že v případě odbytových potíží podniky omezují výrobu, v první řadě u filiálek a to má na rozvoj regionu, ale i na zaměstnanost velký vliv. (Žitek, 2004)

d) Demografická situace

Ekonomický rozvoj regionu závisí na přirozeném a migračním demografickém vývoji. Přirozený vývoj je dán narozením, stárnutím a umíráním obyvatel. Obyvatelstvo v regionu se dělí na předproduktivní, produktivní a poproduktivní a každá tato skupina má specifické požadavky na fungování zařízení a výdajovou stránku regionálního rozpočtu. Ale jen produktivní obyvatelstvo se podílí na příjmové stránce rozpočtu. Produktivní obyvatelstvo je složeno z původních obyvatel a mění se díky migraci těchto obyvatel nebo emigrací nových obyvatel, což má různé dopady na regiony. (Žitek, 2004)

Pozitivní efekt v migračním přírůstku se projevuje zlepšením využívání kapacit jednotlivých druhů zařízení občanské vybavenosti, zvýšením koupěschopné poptávky i zvýšením nabídky volných pracovních míst a vytvářením nových. Tento efekt se projevuje v tzv. imigračním regionu, tedy regionu, kde počet přistěhovaných je větší než počet lidí, který region opustili. Negativní efekt v tomto regionu nastane, pokud není dostatek volných pracovních míst a kapacit bydlení. Může dojít k zvyšování nájemného, k prodloužení čekacích dob v jednotlivých zařízeních, k dopravním potížím apod. Z dlouhodobého hlediska je ale dopad na ekonomiku imigračního regionu pozitivní. Jiné je to u tzv. emigračního regionu. Zde se dlouhodobě projevuje efekt negativní, který se projevuje hlavně na trhu práce. Mladí a kvalifikované obyvatelé opouští daný region a zůstává v něm starší a méně kvalifikované obyvatelstvo. Takovýto region nepředstavuje stimul pro umístění nových firem. Roste tak nezaměstnanost, neoživuje

se regionální ekonomika, ani se neobnovuje poptávka po nemovitostech, jejich ceny se snižují, chátrají a spirálovitě se zhoršuje podnikatelské klima v oblasti a samozřejmě klesá i využívání občanské vybavenosti jako jsou školky, školy, kulturní zařízení apod. (Žítek, 2004)

2.2 Regionální politika a regionální rozvoj

Hrabánková (2002) jako cíl **regionální politiky** uvádí redukování prostorové nevyváženosti, které jsou důsledkem nerovnoměrného vývoje ekonomických aktivit, prosperity a konkurenceschopnosti regionů. Dále dodává, že regionální politika by se neměla realizovat jen v méně rozvinutých regionech, ale i v hospodářsky velmi vyspělých regionech, kde se hospodářský rozvoj dostává do rozporů s životním prostředím.

V České republice regionální politika představuje činnost státu, regionálních a místních orgánů, která vede k vyváženému a harmonickému rozvoji jednotlivých regionů. Stanovuje strategické cíle regionálního rozvoje na jednotlivých úrovních jak národních, tak i nadnárodních, vypracovává postupy, metody a systémová opatření k zajištění realizace stanovených cílů. (Wokoun, 2008).

V Evropské chartě regionálního plánování jsou uvedeny následující základní cíle regionálního plánování:

- vyvážený sociálně-ekonomický rozvoj regionů,
- zlepšování životních podmínek – zvyšování kvality každodenního bydlení, pracovních příležitostí, kulturního vyžití a vztahů uvnitř obce,
- zodpovědné zacházení s přírodními zdroji a ochrana životního prostředí,
- racionální využívání území – součinnost s pozemkovou politikou. (Databáze, 2011)

Dále je v Evropské chartě uvedeno, že regionální plánování musí splňovat:

- demokratičnost: při realizaci by měla být zabezpečená účast lidu a jeho politických představitelů,
- soubornost: musí se dbát na koordinaci odvětvových politik a následně je integrovat do celkového záměru,

- účelnost: v jednotlivých regionech je vědomí společných hodnot, kultury a zájmů, které často překračují správní a státní hranice, a zároveň se musí zůstat na zřeteli reality různých zemí,
- výhledovost: je důležité analyzovat a uplatňovat dlouhodobé trendy ve sféře ekonomické, sociální, kulturní, ekologické a ochrany i tvorby životního prostředí. (Databáze, 2011)

Regionální politika v České republice, respektive v zemích Evropské unie je založena na základních principech, které podle Žítek (2004), Hrabánková (2002), Stejskal a Kovárník (2009) jsou:

Princip koncentrace – podpora rozvoje regionů, které vykazují dlouhodobě nižší ekonomickou výkonnost a životní úroveň. Tento princip se uplatňuje v regionech, kde se očekává nejvyšší zhodnocený přínos z vložených prostředků. EU podporuje projekty, které přinášejí maximální užitek pro celý region a které nejsou rozměňovány do malých projektů.

Princip programování – předpokládá komplexní řešení problémů. Důležitá je koordinace aktivit všech zainteresovaných subjektů, podílejících se na rozvoji daného regionu. Ze strukturálních fondů se prostředky poskytují na základě víceletých a všeoborových programů, ne na základě jednotlivých projektů.

Princip partnerství - je založen na potřebě spolupráce příslušných orgánů státní správy, samosprávy a dalších organizací v horizontální i vertikální úrovni. Tento princip je velmi zdůrazňovaný a hraje při výběru projektů rozhodující roli.

Princip subsidiarity – iniciativa řešení regionálních problémů musí vycházet od samotných obcí a regionů, protože ty nejlépe vědí, co dané území potřebují.

Princip doplňkovosti – vychází z toho, že prostředky z rozpočtu EU jsou pouze doplňkovým zdrojem k podpoře aktivit v daných regionech. Na každém realizovaném projektu se podílí jak rozpočet EU, tak i subjekt, který má z realizace projektu prospěch a přitom platí, že státní výdaje musí zůstat alespoň na stejné úrovni jako předtím.

Princip solidarity – díky přerozdělování se finance od zemí s vysokým ekonomickým potenciálem dostávají do zemí Unie, které za nimi zaostávají. Finance tak putují do míst, kde jsou nejvíce zapotřebí.

Princip monitorování a hodnocení programů a projektů – tento princip zahrnuje průběžné sledování prováděných opatření a vyhodnocování efektivnosti vynakládaných prostředků. s tím souvisí zřízení monitorovacích a řídicích struktur. Doprovodným opatřením je vytvoření informačního systému pro monitorování průběhu realizace programů.

Regionální politika se zaměřuje na široké spektrum problémů spojených s rozvojem regionů. Jedná se o rozvoj: (Žítek, 2004:124)

- a) „hospodářských aktivit formou přímé i nepřímé podpory podnikání, včetně agrokomplexu a cestovního ruchu,
- b) vybavení území dopravní infrastrukturou a dopravními službami,
- c) občanské a technické vybavenosti v území s cílem zlepšení životních a pracovních podmínek obyvatel a uspokojování jejich potřeb v únosně dostupné vzdálenosti,
- d) rozvoje lidských zdrojů,
- e) tvorby a ochrany životního prostředí a krajiny,
- f) zpracování regionálních programových dokumentů a budování institucí, zaměřených k podpoře rozvoje území.“

Hrabánková (2002) dodává, že národní regionální politika je součástí Strukturální politiky EU a nástrojem pro tuto politiku jsou strukturální fondy, ze kterých jednotlivé členské státy mohou čerpat finanční prostředky, které napomáhají vytvořit ekonomickou a sociální rovnováhu a postupně snižují rozdíly mezi jednotlivými regiony. Nejdůležitější fondy jsou Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF), Evropský sociální fond (ESF) a dále pak Evropský fond zemědělské garance a orientace (EAGGF), Finanční nástroj na podporu rybolovu (FIFG) a Kohezní fond (CF).

Regionální politika je v České republice zabezpečována na národní, krajské a lokální úrovni. Na národní úrovni ji zabezpečuje Ministerstvo pro místní rozvoj a Centrum pro

regionální rozvoj České republiky, Řídící a koordinační výbor, Národní programový výbor a Monitorovací výbor pro oblast hospodářské a sociální soudržnosti. Na krajské úrovni je nejdůležitější Asociace krajů České republiky a na lokální úrovni to je Svaz měst a obcí České republiky a rozvojové agentury. (Jáč, 2010) Rozvojové agentury s celostátní či regionální působností jsou např. Agentura pro rozvoj podnikání, CzechInvest, CzechTrade, Česká centrála cestovního ruchu, jednotlivé regionální rozvojové agentury. Dále to mohou být hospodářské a agrární komory, zájmová sdružení, zaměstnanecké a zaměstnavatelské organizace, agentury, instituce veřejného sektoru jako jsou školy, zdravotní a sociální zařízení, kulturní instituce aj., a nestátní neziskové organizace a subjekty soukromého sektoru (Zabezpečení realizace, 2006)

Regionální rozvoj:

V České republice se řídí Strategií regionálního rozvoje České republiky pro rok 2007 - 2013, který vypracovává Ministerstvo pro místní rozvoj a schvaluje jej Vláda ČR. Tato strategie vychází ze Strategie udržitelného rozvoje České republiky, ze Strategie hospodářského růstu, z Národního rozvojového plánu a z Národního strategického referenčního rámce. Cíly této strategie jsou implikace nových nařízeních, priorit a opatření EU v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti do regionální politiky, formulace témat a aspektů významných pro podporu regionálního rozvoje do politik, kde je to účelné a potřebné, a zároveň se jedná o strategickou orientaci pro budoucí programy regionálního rozvoje na centrální i regionální úrovni. (Strategie regionálního rozvoje, 2012)

Důležitou součástí této strategie je analýza stavu regionálního rozvoje, charakteristika silných a slabých stránek jednotlivých krajů a okresů, strategické cíle rozvoje ČR, vymezení státem podporovaných regionů a doporučení dotčeným ústředním správním úřadům a krajům pro zaměření rozvoje odvětví spadajících do jejich působnosti. Obsah je vymezen v §5 zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. (Wokoun, 2008) Strategie regionálního rozvoje tedy směřuje ke snižování regionálních rozdílů pomocí aktivní politiky, směřování prostředků pro podporu optimálního využívání rozvojového potenciálu regionů a alokaci prostředků na odstraňování negativních

sociálních dopadů ekonomického útlumu strukturálně postižených regionů. Nedochozí tak k rovnoměrnému rozdělování prostředků, ale určené zdroje jsou využity podle definovaných priorit. (Zásady regionální politiky ČR, 1997 – 2011)

Nástroje regionálního rozvoje se rozlišují na:

- administrativní nástroje – legislativa, závazné procedury, organizační normy,
- koncepční nástroje – strategie, programy, politické deklarace, územně plánovací dokumenty,
- institucionální nástroje - spolupráce, regionální management,
- věcné nástroje - infrastruktura, poskytnutí prostor, služeb,
- sociálně – psychologické nástroje – vzdělávání, komunikace, motivace,
- finanční nástroje – finanční podpory, dotace, granty (Binek, 2010)

Binek (2011) zmiňuje, že nejvíce jsou využívány finanční nástroje a ostatní jsou méně výrazné a neefektivně řízené. To se může projevit omezením rozvoje, protože se projekty připravují na základě aktuálně vyhlášených výzev, nikoli podle daných priorit. Z toho důvodu je zatížen rozpočet dlouhodobými úvěry, které jsou třeba při spolufinancování projektů. Následně obce v rozpočtu nemusí mít prostředky na skutečně potřebné projekty.

2.3 Region

Na pojem region se dá dívat z mnoha pohledů a jeho definování není jednoznačné. Z pohledu geografie se povrch země dá rozdělit na území, která se od ostatních odlišují souborem přírodních daností, složením obyvatelstva, strukturou ekonomiky apod. Z pohledu urbanistického se region definuje jako hierarchicky strukturovaný systém měst, který plní rozmanité sídelní funkce. Ekonomický region je podle pragmatického přístupu chápán jako účelová jednotka, která se vymezuje pro potřeby státní politiky. (Žítek, 2004)

Způsob, kterým jsou vymezeny jednotlivé regiony se nazývá regionalizace, která se dělí na dva základní přístupy. První je vymezení regionu podle společných znaků, které mohou být homogenní, to znamená, že v určitém sledovaném znaku jsou regiony

podobné. Odlišují – li se v ostatních znacích, pak se jedná o heterogenní regiony. Druhým přístupem regionalizace je funkční vymezení regionu, které je založeno na ekonomických vazbách mezi subjekty v území. Vazby mezi jednotlivými subjekty mohou být intenzivní v rámci regionu a slabé mimo tento region. (Čadil, 2010)

Wokoun (2008) rozlišuje tři typy regionů:

- Reálné regiony nebo také analytické regiony, které slouží vědeckému poznání a snahám o vědecké uspořádání reality. Regiony se konstruuji na základě účelu, kterému by měly sloužit a na základě teorie, z níž vycházejí. Rozlišuje se reálný region, který je jednoznačně lokalizovatelný pomocí přírodních podmínek a funkční region, což je oblast trhu práce a hospodářského prostoru nebo městský region.
- Regiony vymezené lidskými aktivitami a činnostmi, jsou takové, které vznikly jednáním individuálních nebo kolektivních aktérů. Např. oblasti územní působnosti regionálních médií nebo dobrovolné svazky obcí a měst.
- Identifikační regiony jsou jako regiony vnímány a vznikají prostřednictvím společné komunikace. Jsou to regiony osobní, společenské identity nebo oblasti působnosti politického jednání.

Žítek (2004) regiony dělí podle geografické a územní příbuznosti na:

- a) Venkovské - jsou převážně zemědělsky zaměřené. u těchto regionů je důležité odstranit zásadní rozdíly mezi venkovem a městem, aby nedocházelo k neúnosné migraci. Vytváří se proto přijatelné podmínky pro život obyvatel, které jsou představovány standardním vybavením jako sociální, kulturní, vzdělávací, zdravotnické a ostatní služby.
- b) Městské- centra ekonomického růstu.
- c) Příhraniční – rozvoj těchto regionů je založen na koordinované mezinárodní politice a důležitá je zde i přeshraniční spolupráce.
- d) Horské – často zaostávají, nemají předpoklady pro lokalizaci výrobních činností. V jejich rozvoji je rozpor mezi zachováním přírodního potenciálu na jedné straně, a na druhé podpora cestovní ruchu, rozvoj lesního hospodářství a stejně i tak podpora celkového hospodářsko-sociálního rozvoje.

- e) Pobřežní oblasti a ostrovy- vyžadují osobitou politiku

Hrabánková (2002) dále popisuje problémové regiony, které člení na:

- a) Hospodářsky slabé- tyto regiony vykazují nižší úroveň rozvoje, než je průměrná úroveň v České republice. Ukazateli pro tyto typy regionů jsou: míra nezaměstnanosti, daňové příjmy místních rozpočtů, průměrná mzda, podíl zaměstnanosti v zemědělství a lesnictví a hustota osídlení, hospodářská úroveň, struktura a úroveň příjmů obcí a obyvatel.
- b) Strukturálně postižené- jsou výsledkem strukturálních změn v ekonomice, na něž regiony dlouhodobě nereagovaly, proto zde dochází k celkovému úpadku ekonomických aktivit, infrastruktury a pracovního potenciálu. Pro takto vymezené regiony ukazateli jsou: zaměstnanost v průmyslu, míra nezaměstnanosti a počet podnikatelů nad 1000 obyvatel.
- c) Zemědělsky problémové- kde ukazateli problémovosti jsou míra nezaměstnanosti, hustota osídlení, nadmořská výška, svažitost, produktivita půd, podíl venkovského obyvatelstva, migrační saldo a příjem, mzdy v zemědělství
- d) Regiony s vysokou mírou nezaměstnanosti – zde je hlavním ukazatelem míra nezaměstnanosti.

Taktéž Ministerstvo pro místní rozvoj se zabývá definováním problémových regionů, které člení obdobně jako Hrabánková (2002) a to na regiony se soustředěnou podporou státu, které představují strukturálně postižené regiony, hospodářsky slabé regiony, venkovské regiony. Dále jsou to ostatní regiony, které jsou státem podporovány z jiných důvodů a jsou to např. pohraniční regiony, bývalé vojenské prostory, regiony postižené živelnými pohromami, regiony se silně narušeným či poškozeným životním prostředím, regiony s méně příznivými podmínkami pro rozvoj zemědělské výroby, regiony s vyšší průměrnou mírou nezaměstnanosti, než je průměrná v České republice. (Sbírka zákonů, 1996 - 2012)

Pro potřeby srovnání regionů v rámci EU byla vytvořena speciální metodika, a to nomenklatura územních statistických jednotek NUTS. Tato metodika se využívá pro posuzování a hodnocení potřebnosti regionů. V České republice tuto klasifikaci

vypracoval Český statistický úřad. Česká republika je podle této nomenklatury členěna následovně:

- NUTS 0 – vyjadřuje stát - Česká republika
- NUTS I – vyjadřuje území České republiky
- NUTS II – regiony tj. sdružení krajů, celkem 8
- NUTS III – vyjadřuje kraje, celkem 1
- NUTS IV nebo LAU I – vyjadřuje okresy, celkem 91 včetně 15 obvodů Prahy
- NUTS V nebo LAU II- vyjadřuje obce (Nomenklatura, 1997 - 2012)

V České republice je celkem 13 krajů a hlavní město Praha a 6251 obcí. (Vývoj počtu obcí, 2012)

Wokoun (2008) zdůrazňuje rostoucí význam regionů, který dělí na pět dimenzí a to:

- Politická dimenze – význam regionů je v jejich operativnosti, což je zapříčiněno tím, že jsou méně institucionalizované, oproti Ústavou a zákony vymezenými územně správními celky. Regiony mohou snadněji integrovat jednotlivé řídicí procesy a dosahovat tak synergických efektů. Dále regiony mohou operativněji aplikovat participativní a inovativní politické koncepty, než tomu tak je na nadnárodní úrovni.
- Ekonomická dimenze – samotné obce nemohou v důsledku internacionalizace a globalizace ekonomiky konkurovat tak jako obce, které se spojily v různé klastry nebo regiony. Obce, jež jsou spojeny, zvyšují regionální kreativní a inovativní milieu, zvyšují také inovační schopnost podniků, což vede k celým inovačním systémům.
- Sociálně kulturní dimenze – dochází k regionalizaci médií a kultury. Rozplývá se vazba na jednotlivé obce, lidem nestačí pro uspokojení všech potřeb jen jedna obec, potřebují větší celky, tedy regiony.
- Ekologická dimenze – zvyšuje se podpora regionálních strategií trvale udržitelného rozvoje, který je mnohem efektivnější než ochrana jednotlivých biotopů.

- Strategická dimenze – z důvodu finančního i územně strategického plánování roste potřeba spolupráce mezi obcemi, která je efektivnější v řešení jednotlivých problémů.

2.3.1 Venkovské území

Pojem venkov a venkovské území je abstraktním označením kulturní krajiny se specifickými charakteristikami. Přesné vymezení venkovského území je důležité jak pro jasné vymezení příjemců dotací, tak i pro subjekty, mající nárok na soustředěnou podporu v určitých tématických oblastech. (Přístupy, 2012)

Wokoun (2008) venkovská území vymezuje jako soubor venkovských obcí, venkovských regionů nebo soubor venkovských území. Statisticky jsou venkovské obce vymezeny hranicí dvou tisíc obyvatel. V České republice tvoří venkovské obce přibližně 90% všech obcí a představují 73,6% plochy České republiky.

Venkovský prostor se vymezuje pomocí ukazatelů:

- velikostní kategorie obce – se určuje podle počtu trvale bydlících obyvatel, hranice je 2000 nebo 3000 obyvatel,
- hustota zalidnění – 100 až 150 obyvatel na km²,
- další způsoby vymezení - charakter sídla postavený na lidských zdrojích a kvalitativní stránce daného prostředí. Využití krajiny je závislé na charakteru osídlení a charakteru krajiny, vybavenosti obcí, a stupně zapojení do národního hospodářství,
- negativní vymezení venkova - neurbanizovaná krajina. (Přístupy, 2012)

Venkovské území lze dále rozdělit na tři kategorie, a to:

- příměstský venkov – venkovské obce přilehlé k městským aglomeracím s více než 50 000 obyvatel,
- odlehlý venkov – zahrnuje periferní území s nepříznivými sociálně – ekonomickými charakteristikami obyvatelstva a osídlení,
- mezilehlý prostor – zaujímá zbytek území ČR (Vymezení venkova, 2012)

Dále Wokoun (2008) venkovské oblasti charakterizuje jako území s nižším podílem obyvatelstva v produktivním věku, nevyhovující dopravní obslužností, což je dáno jak zanedbaností sítí silnic II. a III. třídy, tak i zhoršenou dostupností veřejné dopravy. Venkovské oblasti se také vyznačují nízkou úrovní občanské a technické vybavenosti, která ovlivňuje kvalitu života venkovského obyvatelstva a stabilitu osídlení venkovských oblastí. Těmito faktory je ohrožena přijatelnost životních podmínek venkovského území pro obyvatelstvo a stabilita venkovských oblastí.

Pro rozvoj venkovských území v České republice je důležitý „Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky na období 2007- 2013“¹, který slouží jako výchozí dokument pro rozvoj regionů, zároveň slouží jako nástroj pro získání podpory poskytované Evropskou unií z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD). NSPRV vychází ze strategických priorit Evropské unie pro léta 2007 – 2013 s hlavním důrazem na ekonomický růst, vytváření nových pracovních příležitostí a udržitelný ekonomický rozvoj. NSPRV v ČR zabezpečuje vazby mezi obecnými cíli rozvoje evropského venkova a cíli rozvoje venkova odpovídající třem strategickým rozvojovým osám (konkurenceschopnost, ochrana přírody, životního prostředí a krajiny, a rozvoj a diverzifikace venkovského života). NSPRV navíc koordinuje spolupráci s ostatními nástroji ČR a EU, aby na jedné straně zabránila překrývání těchto nástrojů, a na druhé naplno využila jejich synergických efektů. NSPRV se realizuje prostřednictvím programového dokumentu Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013. (Národní strategický plán, 2006)

2.3.2 Obec

Podle §1 a §2 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích je obec definována jako základní územní samosprávné společenství občanů tvořící územní celek a jež je vymezeno hranicí území obce. Obec je veřejnoprávní korporace s právem vlastnit majetek, hospodařit s ním, vstupovat do právních vztahů a zároveň nést odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Další charakteristikou obce je pečovat o všestranný rozvoj svého území, o potřeby svých občanů a chránit veřejný zájem. (Zákon, č. 128/200Sb. o obcích, 2004 - 2011)

---

¹ Dále NSPRV

Obec je socioekonomický systém, který uspokojuje potřeby a zájmy občanů. Lidé v obcích bydlí, pracují a poptávají služby a statky veřejných či soukromých organizací, lokalizovaných v daných obcích. Za další významné funkce lze uvést:

- Sociální - jež je spojena s tím, že vytváří určitý sociální prostor pro soužití lidí. Zajišťuje širokou paletu veřejných služeb, které vytváří a ovlivňují společenské vztahy. Jedná se například o zajištění bezpečnosti, minimální úroveň vzdělání, podpory kulturních a sportovních aktivit.
- Ekonomická – obec vstupuje do ekonomických vztahů, ovlivňuje a vytváří podmínky pro svůj ekonomický rozvoj, ale i dalších subjektů.
- Územně technická – obec ovlivňuje funkční využití svého území, koordinuje a řídí svůj územní rozvoj a vytváří tak sítě technické a sociální infrastruktury. (Peková, 2004)

„Obec ve své samostatné působnosti může podporovat rozvoj podnikatelských aktivit potřebných pro rozvoj regionu, například formou technické a investiční přípravy pro investory – podnikatele a sdružovat své prostředky se sousedními obcemi a dalšími právníckými osobami při zajišťování rozvojových programů společných více obcím.“ (Sbírka zákonů, 1996 – 2012: §14)

Důležitou součástí obce je její vedení. Nejvyšším voleným orgánem je zastupitelstvo, které má určité pravomoci, jako například vydávání obecně závazných vyhlášek nebo schvalování základních dokumentů, které řídí rozvoj obce. Jedná se o program rozvoje obce, územní plán a regulační plán. Zastupitelstvo je i důležitým realizátorem rozvojových činností obce. Další složkou obce je rada, která je výkonným orgánem a je volena v obcích, které mají více jak 15 členů v zastupitelstvu. Rada obce se zabývá zabezpečením hospodaření podle schváleného rozpočtu, plní úkoly zřizovatele vůči založeným či zřízeným právníckým osobám a dále rozhoduje o záležitostech v samostatné působnosti obce, které nejsou vyhrazeny zastupitelstvu. Není-li v obci rada, její pravomoci vykonává starosta obce, jehož hlavní činností je zastupovat obec navenek, informovat občany o činnostech obce a svolávat a řídit zasedání zastupitelstva.

Důležitou součástí obce je i obecní úřad, který je výkonným orgánem v samostatné a přenesené působnosti. (Hrabalová, 2004)

Pro samotný rozvoj obce je klíčový strategický plán rozvoje obce, který vymezuje základní priority a cíle rozvoje a jednotlivá opatření směřující k jejich naplnění v delším časovém horizontu. Je to nástroj sloužící k maximálnímu využití potenciálu obce s prostředky, kterými disponují, nebo které mohou získat z dotačních titulů. (Hrabánková, Řehoř, Rolínek, Svatošová, 2011)

Pro strategický plán je důležité vytvořit informační, plánovací a kontrolní systém, který přináší informace o změnách prostředí a který umožňuje rychle a včas reagovat na příležitosti a hrozby. Strategický plán se zpracovává na období 3,5 nebo 10 let a jeho základní fáze jsou příprava procesu strategického plánování, vytvoření veřejně-soukromého partnerství, analýza současné situace obce – profil komunity, podnikatelské prostředí, formulace vize rozvoje obce, vymezení problémových oblastí, vnější a vnitřní analýza, SWOT analýza, definice prioritních oblastí a cílů rozvoje obce a opatření vedoucích k jejich naplnění, sestavení a přijetí strategického plánu, realizace strategického plánu, hodnocení plnění strategického plánu a jeho aktualizace. (Hrabalová, 2004)

Strategický plán je významný dokument, a proto na jeho přípravě a realizaci by se měli podílet nejen představitelé obce, ale i široká veřejnost, aby se vytvářelo partnerství a zlepšovala se celková spolupráce při vypracovávání strategie rozvoje a aby docházelo i k jeho nejlepší realizaci. (Hrabánková, Řehoř, Rolínek, Svatošová, 2011)

Binek (2010) dále uvádí, že rozvoj a růst obce je dán nejen jejím vedením, ale důležitou roli hraje aktivita obyvatel, poloha dané obce a velikost jejího kapitálu, které tvoří soubor neopakovatelných vlastností, který pro obec může být jak jejím potenciálem ke zlepšení, tak i zdrojem pro stagnaci či úpadek. V daném souboru vlastností jsou pro rozvoj obce důležité faktory, které ovlivňují pozitivně život obyvatel obce, hodnoty, které lákají do obce nové obyvatele, podnikatele, investory a neméně důležité jsou faktory, které do dané lokality přitáhnou turisty.

2.4 Rozvoj a finanční řízení obcí

Mezi nejdůležitější nástroje finančního řízení lze uvést: rozpočtový výhled obce, plán pokladního plnění rozpočtu, rozpočet, peněžní fondy a rozpočtovou skladbu.

Rozpočtový výhled obce

Zabezpečuje dlouhodobé vyrovnané hospodaření obce a její investiční aktivitu. Zobrazuje finanční toky, které obec provádí podle strategického plánu rozvoje. Je sestavován podle uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků na dobu 2 až 5 let. Obsahuje základní údaje o příjmech a výdajích, dlouhodobých závazcích a pohledávkách, finančních zdrojích a dlouhodobě realizovaných záměrech. Rozpočtový výhled sestavují některé obce jen formálně, protože je náročný na lidské a finanční nástroje a použití vhodné metodiky. (Marková, 2000)

Hrabalová (2004) doplňuje, že rozpočtový výhled je sestavován v několika variantách, které napomáhají odstraňovat vlivy z nejistoty budoucího vývoje a rozpoznávat případná rizika v hospodaření. Slouží při rozhodování o využití úvěru, jakou výši a formu zvolit. Srovnává náklady, výnosy a rizikovost jednotlivých variant.

Sestavuje se pro kapitálovou část rozpočtu, kde jsou uvedeny zamýšlené investice, kapitálové jednorázové příjmy z vlastněného majetku obce a kapitálové výdaje, které jsou vynaloženy do rozvoje obce. Zachycuje také běžnou část rozpočtu: provozní náklady na dokončené investice, peněžní opakující se příjmy a výdaje.

Kvůli srozumitelnosti se skládá ze dvou částí. Jedna je finanční, která obsahuje finanční tabulky a veškeré finanční toky a druhá je politická, v níž jsou definovány veškeré cíle a předpoklady, z nichž se vycházelo. Je nezbytné, aby rozpočtový výhled procházel neustálou kontrolou a monitoringem, aby se mohl přizpůsobovat významným vnitřním nebo vnějším změnám.

Plán pokladního plnění rozpočtu (cash budget)

Slouží ke krátkodobému plánování příjmů a výdajů a sledování pohybu peněžních prostředků na bankovním účtu. Ukazuje, kdy obec obdrží jednotlivé druhy příjmů a v jakém období musí vynaložit peněžní prostředky na úhradu plánovaných výdajů. Má-li obec nedostatek peněžních příjmů, musí využít nějaký krátkodobý úvěr. Má-li ovšem obec dostatek příjmů, může volné zdroje využít ke krátkodobému investování. Tento plán zajišťuje obci okamžitou likviditu. (Hrabalová, 2004)

Rozpočet obce

Je krátkodobým nástrojem řízení a popisuje finanční hospodaření obce za daný kalendářní rok. (Hrabalová, 2004) Peková (2004) charakterizuje rozpočet jako decentralizovaný peněžní fond, založený na principu nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného způsobu financování.

Prostřednictvím rozpočtu se realizuje municipální² resp. regionální politika, prosazující lokální a regionální zájmy a preference obyvatel daného území a zároveň je nástrojem financování potřeb lokálního a regionálního veřejného sektoru. (Peková, 2004) Rozpočet musí být srozumitelný, proto se také sestavuje ve dvou částech. V části politické jsou textově uvedeny základní trendy minulého hospodaření a z nich vyplývající předpoklady do následujícího roku, definují se zde cíle včetně vymezení odpovědnosti za jejich splnění. Druhá část je finanční, která obsahuje údaje o rozpočtu daného roku. Je důležité, aby se na rozpočtovém procesu podíleli nejen zvolení zastupitelé, ale i občané a další subjekty působící v dané obci. (Hrabalová, 2004)

Rozpočet se sestavuje na základě analýzy minulého rozpočtového hospodaření a zohledňují se faktory, které jej ovlivňovaly. Dále zpracovává odhady a plány příjmů a výdajů pro následující rok (Hrabalová, 2004). Marková (2000) dodává, že rozpočet by se měl sestavovat jako vyrovnaný nebo přebytkový. Je-li na konci období rozpočet přebytkový, jsou zbylé prostředky použity na krytí rozpočtových výdajů v roce následujícím, nebo se mohou převést do peněžních fondů. Naopak je-li rozpočet

---

² obecní, městský, týkající se obce,

deficitní, musí se schodek uhradit, a to buď z prostředků let minulých, nebo z návratných zdrojů splatných v následujícím období.

Rozpočet, stejně jako rozpočtový výhled, se dělí na běžnou a kapitálovou část. Běžná část obsahuje příjmy daňové, nedaňové a přijaté transfery. Výdaje jdou na všeobecné veřejné služby, veřejný pořádek, vzdělání, komunální služby apod. Kapitálové příjmy jsou představovány příjmy z prodeje majetku, přijatými dotacemi z rozpočtové soustavy, příjmy z půjček, z emisí vlastních obligací, z přebytků běžného rozpočtu a darů na investice. Kapitálové výdaje jdou na investice, dotace jiným rozpočtům, na nákup obligací, na poskytované střednědobé a dlouhodobé půjčky, na krytí deficitu běžného rozpočtu, nebo na splátky dříve přijatých půjček. (Peková, 2004)

Rozpočet má omezenou vypovídací schopnost, což se projevuje tím, že zachycuje pouze finanční toky, ale neříká nic o stavu majetku, závazcích a pohledávkách obce. Neprojevují se v něm ani zřizované peněžní fondy jako je sociální fond, fond bytové výstavby nebo fond rezerv a rozvoje. (Hrabalová, 2004) „Rozpočet nezachycuje ani cizí prostředky, sdružené prostředky a operace podnikatelské činnosti obce.“ (Zákon č. 250/2000 Sb., 2006)

Rozpočtová skladba

Rozpočet se třídí podle rozpočtové skladby, kterou stanovuje Ministerstvo financí a umožňuje tak srovnávání údajů ve veřejných rozpočtech. Zobrazuje peněžní prostředky a peněžní fondy, ale operace podnikatelské činnosti obce a operace na účtech cizích a sdružených prostředků se neklasifikují. Jedná se o závazný číselník peněžních operací. (Vyhláška č. 323/2002 Sb., 2005)

Vyhláška 323/2002 Sb. třídí příjmy a výdaje v rozpočtu z hlediska odpovědnostního, druhového, odvětvového a konsolidačního. Vysvětlení podle Hrabalové (2004):

- Odpovědnostní třídění - není pro obce povinné, ale zabývá se odpovědností a působností subjektu, který nakládá s peněžními prostředky.
- Druhové třídění - je pro obce povinné a zobrazuje členění peněžních operací a ekonomický charakter. Dělí se na sedm tříd, které jsou:

1. Třída: Daňové příjmy

2. Třída: Nedaňové příjmy
3. Třída: Kapitálové příjmy
4. Třída: Přijaté dotace
5. Třída: Běžné výdaje
6. Třída: Kapitálové výdaje
7. Třída: Financování- udává z jakých zdrojů byl kryt deficit

rozpočtu a jak bylo naloženo s přebytkem. V této třídě jsou také zaznamenány veškeré přijaté závazky jako půjčky, úvěry atd. Jiné je to s půjčováním prostředků. Pokud obec sleduje výnos, řídí svou likviditu, ukládá určité prostředky do výnosnějšího aktiva, jedná se o finanční operace. Pokud obec poskytuje půjčku např. místnímu podnikateli, aby podpořila jeho činnost, jedná se už o rozpočtovou politiku a půjčka se zobrazí ve výdajích a splátky půjčky se objeví v nedaňových příjmech.

- Odvětvové třídění - informuje o tom, na co byly dané výdaje použité a z jaké oblasti byly příjmy. Odvětvové členění je pro obce také povinné. Jsou zde klasifikovány výdaje třídy 5 a 6, které se dále člení na 6 skupin.
  1. Skupina: zemědělství a lesní hospodářství
  2. Skupina: průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
  3. Skupina: služby pro obyvatelstvo
  4. Skupina: sociální věci a politika zaměstnanosti
  5. Skupina: obrana, bezpečnost a právní ochrana
  6. Skupina: všeobecná veřejná správa a služby
- Konsolidační třídění – slouží k zaznamenávání převodů prostředků uvnitř veřejných rozpočtů, které jiné členění neposkytuje. Jedná se např. o zaznamenávání převodů prostředků mezi bankovními účty.

Peněžní fondy:

Součástí finančního systému jsou i další decentralizované mimorozpočtové peněžní fondy, které mohou být účelové a neúčelové. Marková (2000) uvádí, že peněžní fondy jsou financovány z přebytků hospodaření let minulých, z příjmů běžného roku a převodů prostředků z rozpočtu během roku a zdůrazňuje, že není vhodné mít velké množství peněžních fondů, protože dochází k drobení prostředků veřejných příjmů

a není možné přesouvat prostředky mezi fondy a rozpočtem zpětně, kvůli účelovosti a samostatnosti těchto fondů, tudíž prostředky vložené do těchto fondů mohou někde chybět. Peková (2004) ale zdůrazňuje, že kladný efekt peněžních fondů spočívá právě v jejich účelovosti a nemožnosti přesouvání prostředků v rámci fondů a rozpočtů a tím je tedy zabezpečeno, že dané prostředky budou využity tak jak mají a nebude se odsouvat rozhodnutí o jejich použití na daný problém.

- **Příjmová stránka rozpočtu**

Největší skupinu nenávratných příjmů rozpočtů tvoří daňové příjmy. Do rozpočtu může plynout celá část vybrané daně anebo její určitá část. (Marková, 2000)

Svěřené daně jsou daně, které jsou vybírány podle celostátně platných daňových zákonů a jsou výlučným příjmem obcí. (Peková, 2004) Marková (2004) vysvětluje, že mezi typické svěřené daně řadíme majetkové daně, a to daň z nemovitostí a daně, které postihují přesun majetku k jinému vlastníkovi, tedy daň dědická, darovací a daň z převodu nemovitostí. Jediná daň z nemovitostí je celá příjmem obce a dělí se na daň z pozemku a daň ze staveb. Výše daně je stanovena pevnými sazbami, které jdou změnit jen použitím koeficientů, které jsou také zákonem limitované.

Sdílené daně představují pro rozpočet nejvyšší objem daňových příjmů a jsou tvořeny podílem na celostátně vybíraných daních. Řadíme mezi ně daň z příjmů fyzických a právnických osob, převodové majetkové daně a daň z přidané hodnoty. (Jáč, 2010) Procentuální rozdělení jednotlivých daní do rozpočtů obcí jsou upraveny v zákoně 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní.

Větší daňovou pravomoc mají obce u místních daní neboli municipálních, regionálních daní. Obce si mohou určit, jaké poplatky budou vybírat podle charakteru dané obce. V současné době se jedná o poplatky ze psů, za lázeňský nebo rekreační pobyt, z ubytovací kapacity, za užívání veřejného prostranství, za povolení vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst, ze vstupného a z provozu výherních hracích automatů. Tyto poplatky jsou již od roku 1990, které v roce 2002 byly doplněny o poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, který tvoří zhruba 60% výnosů

z místních poplatků. Soustava poplatků byla také doplněna o poplatek za zhodnocení stavebního pozemku s možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace. (Hrabalová, 2004)

U místních poplatků se doporučuje systém malého počtu těchto daní, ale výnosných a důležité je dbát o nízké náklady na správu a výběr těchto daní. Daňové sazby jsou v zákoně uvedeny v určitém rozmezí a daná obec má rozhodovací volnost při sestavování konkrétní daňové sazby. (Peková, 2004)

Správní poplatky obec vybírá za vykonanou činnost v rámci přenesené působnosti. Plní tak úkoly státní správy a proto výnos z této činnosti zůstává v dané obci. (Jáč, 2010)

Nedaňové příjmy rozpočtu jsou příjmy obce, které neplynou z nějaké povinnosti, ale z aktivity obce, nebo jiných subjektů ve prospěch obce. Mezi tyto aktivity se řadí: příjmy z vlastního podnikání, výnos z majetku, který obec vlastní, příjmy z mimorozpočtových fondů, sankční pokuty nebo uživatelské poplatky za některé lokální a regionální smíšené veřejné statky, dary a výnosy z veřejných sbírek. (Peková, 2004) Hrabalová (2004) za nejvýznamnější nedaňové příjmy uvádí příjmy z vlastní činnosti, kam spadají příjmy za poskytované služby, příjmy z pronájmu majetku, které tvoří 60% nedaňových příjmů.

Jáč (2010) dále uvádí, že kromě daňových a nedaňových příjmů jsou dalšími zdroji nenávratné peněžní transfery, což jsou příjmy z dotací a příspěvky ze státního rozpočtu, státních finančních aktiv, státních fondů nebo z krajů, případně ze zahraničí. Peková (2004) doplňuje, že tyto příjmy obce musí využívat, jelikož jejich příjmy nestačí na financování objektivních potřeb veřejného sektoru, které mají stanovený požadovaný standard, kterého by mělo být dosaženo v rámci celého státu bez ohledu na příjmy konkrétních obcí.

Příjmy návratného charakteru jsou druhou významnou skupinou v rozpočtu obce. Avšak tyto příjmy musí obce po nějaké době vracet, proto musí daný úvěr v budoucnosti přinést určitý ekonomický efekt, který umožní daný úvěr splatit. Jedná se o úvěry od peněžního ústavu nebo jiných subjektů. Jinou variantou je vydávání cenných papírů. (Marková, 2000)

- **Výdajová stránka rozpočtu**

Jáč (2010) výdaje obcí rozděluje na obligatorní, to jsou takové výdaje, jež jsou určeny zákonem nebo dohodami a úcelově, které souvisí s politikou daných obcí. Z hlediska rozpočtového plánování jsou výdaje plánované, u nichž jde přesně naplánovat strukturu a objem. Dále jsou to neplánované, které se nahodile vyskytují v průběhu rozpočtového roku. Další členění je podle ekonomického hlediska na výdaje běžné, z kterých se hradí pravidelně se opakující potřeby. Tyto výdaje jsou též nazývány neinvestiční nebo provozní výdaje. Druhou skupinou jsou výdaje kapitálové, neboli investiční, z nichž se hradí jednorázové, dlouhodobé investice jako nákup dlouhodobého majetku nebo zhodnocení majetku stávajícího.

Marková (2000) a Hrabalová (2004) uvádějí jako další členění výdajů podle funkcí veřejného rozpočtu financí na alokační, stabilizační a redistribuční výdaje. Alokační výdaje jsou výdaje určené na financování veřejných, soukromých nebo smíšených statků a služeb. Nákupem služeb od soukromých firem nebo prostřednictvím vlastního podnikání ovlivňují navíc obce poptávku po statcích a službách, což má kladný vliv na míru nezaměstnanosti. Stabilizační funkce se projevují v podpoře zaměstnanosti např. vytvořením nových pracovních míst, podpoře ekonomického růstu či stability cenové hladiny. Redistribuční funkce souvisí s poskytováním transferů určitým skupinám obyvatel v podobě různých sociálních dávek podle toho, co považuje společnost za spravedlivé.

Podle zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní a § 9 Výdaje rozpočtu obce jsou:

- „závazky vyplývající pro obec z plnění povinností uložených jí zákony,
- výdaje na vlastní činnost obce v její samostatné působnosti, zejména výdaje spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj,
- výdaje spojené s výkonem státní správy, ke které je obec pověřena zákonem,
- závazky vyplývající pro obec z uzavřených smluvních vztahů v jejím hospodaření a ze smluvních vztahů vlastních organizací, jestliže k nim přistoupila,

- závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi nebo s dalšími subjekty, včetně příspěvků na společnou činnost,
- úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů,
- výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů z nich náležejících jejím vlastníkům,
- výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obec,
- jiné výdaje uskutečněné v rámci působnosti obce, včetně darů a příspěvků na sociální nebo jiné humanitární účely,
- splátky přijatých půjček, úvěrů a návratných výpomocí a splátky jistiny vlastních dluhopisů jejím vlastníkům.“

2.4.1 Rozvoj obcí pomocí dotačních programů a titulů

Provazníková (2009) rozděluje dotace na běžné a kapitálové. Běžné jsou určeny na pravidelné platby na běžný provoz. Kapitálové jsou nepravidelné a jsou určeny na specifické účely. Dotace se dají rozdělit též na všeobecné neúčelové dotace a specifické účelové. Ty se dále dělí na dotace bez spoluúčasti a podmíněné spoluúčastí. Dotace bez spoluúčasti se poskytují ve formě pevné částky, bez ohledu na to, jestli na danou věc obec vynakládá i své zdroje. Jsou určeny pro aktivity, které jsou prioritní pro vládu a zabezpečuje se tak minimální standard služeb v celém státě. Dotace podmíněné spoluúčastí se dále rozděluje na rovnocenné, kdy je pevně stanoven rovnocenný podíl mezi obcí a státem. Tyto dotace se též označují za otevřené. Není stanovena výška dotace. Nerovnocenné podmíněné dotace jsou takové, kdy je dotace stanovena fixně. Též se označují za dotace s uzavřeným koncem, je tedy stanovena maximální výše dotace.

Jáč (2010) dále vysvětluje, že dotace se dělí na účelové, jež jsou vázány na splnění podmínek použití a poskytují je jednotlivá ministerstva, např. na zateplení budov apod. Pokud dané prostředky nejsou využity, musí se vracet do státního rozpočtu. Dále jsou to neúčelové dotace, jež nejsou podmíněné a nejsou vázány na předem vymezený účel.

Jednotlivé regiony, kraje a obce mohou ke svému rozvoji využívat dotační programy. Tyto programy lze rozdělit na dotační programy České republiky a Evropské unie.

Dotační programy EU byly vytvořeny za účelem snižování rozdílů mezi regiony a odlišné sociálně ekonomické úrovně, posilováním hospodářské a sociální soudržnosti a snižováním sociálního napětí. Toho dosahuje prostřednictvím programů a projektů. (Svatošová, Boháčková, Hrabánková, 2005)

Z Evropské unie v programovém období 2007 – 2013 bylo z evropského rozpočtu pro Českou republiku vyčleněno zhruba 26,7 mld. Eur. Tyto prostředky se čerpají pomocí 24 operačních programů. Skládají se ze sedmi regionálních OP pro NUTS II. Jedná se o ROP Střední Čechy, Jihozápad, Jihovýchod, Severozápad, Severovýchod, Střední Morava, Moravskoslezsko. Dále jsou operační programy tvořeny z osmi tematických OP a to Technická pomoc, Integrovaný, Vzdělání pro konkurenceschopnost, Lidské zdroje a zaměstnanost, Výzkum a vývoj pro inovace, Podnikání a inovace, Životní prostředí, Doprava. Pro Prahu jsou určeny dva OP a to OP Praha adaptabilita a OP Praha Konkurenceschopnost. Posledních pět OP je určeno pro příhraniční spolupráci a jedná se o OP ČR- Polsko, ČR- Slovensko, ČR – Rakousko, ČR – Bavorsko, ČR- Sasko. (Programy 2007 -2013, 2012)

Prostředky z EU se poskytují v rámci politiky hospodářské a sociální soudržnosti a jsou čerpány ze strukturálních fondů EU, které se dělí na Evropský sociální fond (ESF) a Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF) a z Fondu soudržnosti neboli Kohezního fondu.

- Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF) – je základní nástroj regionálního rozvoje a objemem prostředků jde o největší a nejvýznamnější strukturální fond. Z tohoto fondu jsou podporovány projekty na vytvoření pracovních míst pomocí konkurenceschopného a udržitelného rozvoje, podpora malých a středních podniků, zlepšování infrastruktury, investice do vzdělání, zdraví a životního prostředí a rozvoj místního potenciálu. (Stejkal, Kovárník, 2009). Lacina (2007) dále uvádí mezi hlavní cíle podporu výzkumné činnosti, rozvoj

cestovního ruchu a ochranu kulturního a přírodního bohatství se současným vytvořením nových pracovních míst aj.

- Evropský sociální fond (ESF) – je hlavní nástroj sociální politiky a zaměstnanosti. Hlavní činností je boj s nezaměstnaností, rozvoj lidských zdrojů, dosažení rovných příležitostí pro muže a ženy, opětovné začleňování dlouhodobě nezaměstnaných do pracovního procesu aj. (Stejskal, Kovárník 2009)
- Kohezní fond – neboli fond soudržnosti – stojí samostatně vedle strukturálních fondů. Jeho cílem není podpora regionů, ale celých chudších států. Prostředky z něj jsou použity na rozvoj dopravní infrastruktury v rámci transevropských sítí a ochrana životního prostředí. (Regionální politika EU, 2012)
- Evropský zemědělský podpůrný a garanční fond a Finanční nástroj na podporu rybolovu byl začleněn do Společné zemědělské politiky a je pro něj prioritní Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD), který podporuje zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, lesnictví a rozvoj venkovských oblastí. (Evropský zemědělský fond, 2012)

Jáč (2010) uvádí, že v České republice mohou obce získat dotace ze státního rozpočtu, ze státních fondů (Státní fond rozvoje bydlení, Státní fond dopravní infrastruktury, Státní fond životního prostředí aj.), z jednotlivých ministerstev, od krajů nebo obcí, regionálních rad, dobrovolných svazků obcí nebo mohou získat sponzorské dary, zejména do oblasti kultury, tělovýchovy a sportu.

Pro rozvoj krajů a obcí je významné ministerstvo pro místní rozvoj. Dotační tituly poskytované tímto ministerstvem jsou určeny pro oblast regionální politiky, bytové politiky, cestovního ruchu, dále se jedná o podporu nestátních neziskových organizací a podporu výzkumu a vývoje podle zákona č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků. Programy podpory jsou rozčleněny do čtyř skupin. Jedná se o Program podpory bydlení pro rok 2012, Program podpory rozvoje regionů v roce 2012, Podpora při odstraňování bariér v budovách pro rok 2012 a Národní program podpory cestovního ruchu. (Programy a dotace, 2012)

Mezi významné programy pro obce lze uvést např. podprogram Podpora regenerace panelových sídlišť, kde dotace může být poskytnuta až do výše 70% rozpočtových nákladů nebo podprogram Podpora obnovy a rozvoje venkova, jehož cílem je obnova a rozvoj venkovských obcí s předpokládanou participací místních obyvatel, občanských spolků nebo sdružení při obnově obce. Obce mohou získat dotace až do výše 80% na skutečně vynaložené a uznatelné náklady v rámci dotačního titulu č1. Podpora vítězů soutěže Vesnice roku, nebo 70 % na skutečně vynaložené náklady u dotačního titulu Podpora zapojení dětí a mládeže do komunitního života, Podpora spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova, Podpora obnovy drobných sakrálních staveb v obci nebo Podpora zapojení romské komunity do života obce a společnosti. (Programy a dotace, 2012)

Další poskytovatelé dotací z řad ministerstva jsou Ministerstvo průmyslu a obchodu, které poskytuje dotace na podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie, Ministerstvo kultury, jež poskytuje dotace na péči a rozvoj městských památkových rezervací a zón. Dále Ministerstvo práce a sociálních věcí směřuje prostředky na aktivní politiku zaměstnanosti, pořízení hmotného majetku ústavů sociální péče. Ministerstvo životního prostředí zase poskytuje dotace na ochranu vod, půdy, ovzduší, přírody a v neposlední řadě Státní fond dopravní infrastruktury, jež poskytuje prostředky na výstavbu a obnovu silniční sítě. Ministerstvo zemědělství se zaměřuje na výstavbu a obnovu vodovodů nebo na hospodaření v lesích. (Rektořík, Šelešovský, 2002)

Rozhodující úlohu v rozvoji obcí má i Ministerstvo zemědělství, které svou činností podporuje tzv. „Evropský model zemědělství“, jež klade důraz jak na zemědělskou produkci, tak i na zajišťování služeb údržby a tvorby krajiny a na další nezemědělské činnosti tak, aby docházelo k propojení zemědělství a celkové obnovy a rozvoje venkova. (O ministerstvu, 2009 - 2011) Pro tyto činnosti je důležitá spolupráce se Státním zemědělským intervenčním fondem, který zprostředkovává dotace z EAFRD. Nástrojem pro získání dotací je pak Program rozvoje venkova. (Co je SZFI, 2000 – 2012)

2.4.2 Lokální rozvoj a spolupráce obcí

Při rozvoji jednotlivých obcí dochází současně k místnímu lokálnímu rozvoji, ke kterému dochází jednak rozvojem měkkých faktorů v dané obci, ale i spoluprací mezi jednotlivými obcemi. Lokální rozvoj v malých obcích je spjat se zvyšováním kvality života místních obyvatel v různých oblastech včetně kvality mezilidských vztahů. K lokálnímu rozvoji se převážně přistupuje z hlediska ekonomického, který je představován zejména zvyšováním konkurenceschopnosti a výkonnosti lokální ekonomiky. Nesmí se však zapomínat i na jiná hlediska, protože to může vést k zanedbání jiných důležitých sociálních charakteristik lokalit. (Bernard, 2010)

Rydvalová, Žižka, Hrušová (2010) za důležité sociální charakteristiky označují tzv. měkké faktory rozvoje, které je důležité podporovat a rozvíjet, protože udržují a přitahují zájem občanů o lokální rozvoj regionu nebo dané obce. Tyto měkké faktory vytváří image regionu a jsou jednou z hlavních příčin rozvoje. Příkladem může být kvalita vzdělávání nebo volnočasová infrastruktura. Vedle měkkých faktorů jsou ještě faktory označované za tvrdé, do kterých lze zahrnout např. dostupnost a cenu ploch, nebo dostupnost kapitálu. Jedná se o faktory, které jsou dobře statisticky sledovatelné a dostupné.

Jáč (2010) dodává, že podpora a rozvíjení měkkých faktorů spočívá v podpoře bytové výstavby v obcích, která může být provedena změnou územního plánu, přípravou pozemků na výstavbu nových domů rozšířením, nebo zavedením inženýrských sítí. Obec by měla vlastnit i tzv. sociální byty, které by sloužily jako startovací pro mladé manželské páry. Obec by též měla podporovat podnikání a rozvíjet průmysl, např. vytvářením vhodných podmínek pro zachování tradičních řemesel, jako je pořádání poutí, folklorních slavností, které kromě podpory podnikání drobných řemeslníků oživí i cestovní ruch, který významně ovlivňuje rozvoj měst, obcí i celého regionu.

Bernard (2010) doplňuje rozvoj měkkých faktorů o podporu občanské vybavenosti obce, u níž by se zájem měl zaměřit na takové služby a zařízení, které občané využívají denně a dojíždka za nimi by představovala komplikace. Jáč (2010) v občanské vybavenosti upřednostňuje zejména podporu mateřských, základních a uměleckých škol

a velmi důležitou část rozvoje obce vidí v podpoře místních sociálních a zdravotních zařízení. Bernard (2010) dále poznamenává, že obec by se měla zaměřit na svoji infrastrukturu a to především na existenci a kvalitu inženýrských sítí a kvalitu silnic. s tím je spjatá doprava a to především kvalitní a dostupné napojení na okolní sídla. Neméně důležité je i volnočasové vyžití obyvatel, tedy hledisko rekreace, s nímž je spojeno i kulturněhistorické dědictví, tvorba a ochrana krajiny. Sociálně ekonomické a psychologické podmínky, jež se týkají lidského a sociálního kapitálu jsou též významné.

Pro lokální rozvoj je důležitá samospráva daných obcí, a to zejména činnost starosty, který se ve své práci opírá o zvolené zastupitele. (Bernard, 2010) Rovněž je ale důležitá institucionalizovaná spolupráce regionálních aktérů, která prosazuje rozvojové koncepce, generuje nové projektové myšlenky a utváří úspěšnou pozici podnikajícího regionu. Touto spoluprací se zabývá tzv. regionální management, který novými kreativními přístupy a metodami vede k dosažení dohody mezi orgány veřejné správy, které disponují rozhodovacími kompetencemi, občany, podnikateli, neziskovými organizacemi a dalšími aktéry místního a regionálního rozvoje. (Regionální management, 2008)

Lokální rozvoj probíhá na základě spolupráce obcí, který se může uskutečňovat ve více rovinách. Nejčastěji se jedná o spolupráci na základě smlouvy mezi dvěma nebo více obcemi ke splnění konkrétního úkolu na dobu určitou nebo neurčitou. Touto smlouvou nevzniká statut právnické osoby. Další možností je založení právnických osob podle obchodního zákoníku dvěma nebo více obcemi. (Průcha, 2002) Ministersvo pro místní rozvoj vyhláší dotační pravidla pro získání finančních prostředků z Programu obnovy venkova, obce tak vytváří mikroregiony, které vznikají na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí, jež je právnickou osobou. (Rektořík a Šelešovský, 1999) Dále Průcha (2002) uvádí, že obce, ale i svazky obcí mohou spolupracovat i s obcemi nebo svazky obcí jiných států, uzavírat s nimi smlouvu o spolupráci nebo být členy mezinárodních sdružení.

Rektořík, Šelešovský (1999) uvádí, že svazky obcí se nejčastěji vytváří pro následující činnosti:

- Podávání intergrovaných projektů pro řešení infrastruktury obcí a možnost participace na finančně nákladných projektech
- Řešení problémů z předchozích let, které významově přesahují hranice obce- jedná se zejména o zlepšení infrastruktury jako je plynofikace, zavádění kanalizace nebo výstavba čistírny odpadních vod apod.
- Uskutečňování záměru a naplňování zájmů, které výrazněji ovlivní kvalitu života obyvatel členských obcí – zde se jedná o společné organizování a budování infrastruktury, podpora podnikatelů, kteří pak sponzorsky podporují různé obce. Do této oblasti také patří využívání místních památek k pořádání společenských akcí a celá řada dalších aktivit.
- Společnou ochranu práv a zájmů při jednání s orgány státní správy, podnikateli, neziskovými organizacemi, správci infrastruktury, občanskými iniciativami apod. – mají-li obce společnou strategii spolupráce vůči dalším subjektům, stanou se pro velké podnikatele zajímavější a mohou jednat o cenách služeb. Zároveň jde i o vytvoření podmínek pro tvorbu nových pracovních míst.
- Společný výstup při územním a investičním plánování a při rehabilitaci venkovského rázu obcí – pro úspěšnou realizaci projektů je důležitá spolupráce mezi státní správou, místní státní samosprávou, podnikateli a občany. Je-li spolupráce úspěšná, velká sdružení obcí se tak stávají partnery zákonodárců zvolených v jednotlivých regionech
- Společné získání informací potřebných pro další rozvoj a podávání projektů – obce musí neustále získávat aktuální informace, ty vyhodnocovat a patřičně na ně reagovat, aby nedocházelo k financování jen jednoho cíle a ostatní příležitosti zůstaly nevyužity.
- Výměna zkušeností mezi představiteli obcí a mezi mikroregiony díky neformální komunikaci přináší řadu informací a nápadů, které je možno v obcích realizovat a vyvarovat se zbytečného opakování chyb.

3 Metodika a cíle práce

Hlavním cílem této práce je na základě analýzy omezení rozvoje venkovských obcí navrhnout možné způsoby eliminace těchto omezení. Vedlejším cílem je charakteristika a komparace vývoje vybraných obcí, identifikace a posouzení rozhodujících bariér limitujících rozvoj ve zkoumaných obcích.

Hypotézy:

1. Pro rozvoj obce je důležitý počet obyvatel.
2. Role starosty, jednotnost zastupitelstva neboli lidský faktor obce je pro její rozvoj rozhodující.
3. Rozvoj „zespoda“ neboli princip subsidiarity není dostatečně aplikován.

Zkoumané oblasti jsou obce Stachy, Vacov a Zdíkov v okrese Prachatice. K jejich popisu a hodnocení jejich rozvoje budou sloužit sekundární elektronické zdroje, a to webové stránky těchto obcí, Regionální informační systém, data z Českého statistického úřadu a vlastní poznatky a zkušenosti získané v daných obcích.

Zdroje dat a prostředky k dosažení cíle

V teoretické části budou použity sekundární zdroje z odborné literatury, ale i zákonů, které se objeví i v praktické části. Dále budou v praktické části použity primární zdroje, které budou získány strukturovanými rozhovory se starosty daných obcí. Jako primární zdroj budou také použity informace získané elektronickou komunikací s institucemi, jež se danou problematikou zabývají. Jedná se o Rozvojovou regionální agenturu Šumava, Ministerstvo pro místní rozvoj, Úřad práce v Prachaticích nebo o základní školy ve zkoumaných obcích. Další informace budou získány z pozorování daných obcí. V praktické části budou také použity grafy a tabulky, které budou vytvořeny v programu Microsoft Excel.

Struktura diplomové práce

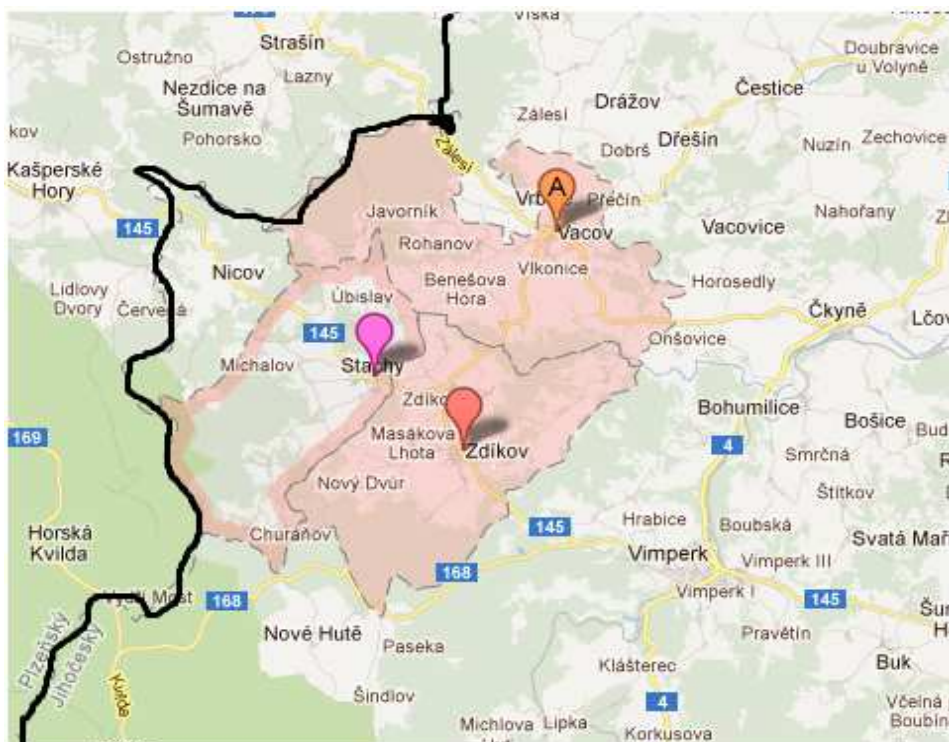
Práce bude rozdělena na dvě hlavní části. V první části bude problematika rozebrána z teoretického hlediska. Kapitola bude rozdělena na podkapitoly, v kterých budou postupně vysvětleny pojmy jako ekonomický rozvoj, regionální politika a rozvoj, obec a venkovské regiony, struktura rozpočtu obcí a možnosti získání prostředků z dotačních titulů. Těch je velké množství a daná problematika je velmi složitá, vystačila by na samostatnou práci, proto budou popsány takové dotace, o kterých se budou zmiňovat starostové daných obcí. V druhé části, praktické, bude problematika aplikována na tři obce okresu Prachatice a to obec Stachy, Vacov a Zdíkov. Jednotlivé obce budou charakterizovány, srovnán jejich vývoj a poté budou posouzeny bariéry a limity rozvoje obcí. Jedna podkapitola bude věnována rozboru příjmům a výdajům sledovaných obcí s použitím jejich rozpočtů z let 2008 - 2012. Poslední kapitola bude věnována návrhům na odstranění daných bariér.

4 Praktická část

První podkapitola praktické části je zaměřena na charakteristiku vybraných obcí, a to z hlediska geografie, demografie, místní ekonomiky, zaměstnanosti aj. V dalších částech bude provedena komparace vývoje obcí, a poté budou vymezeny bariéry a limity, které nejvíce ovlivňují rozvoj zkoumaných obcí. Následně budou posouzeny socioekonomické souvislosti omezení a nakonec budou uvedeny návrhy na odstranění nebo zmírnění dopadů zjištěných bariér.

4.1 Charakteristika jednotlivých obcí

Následný obrázek ukazuje území všech tří zkoumaných obcí Stachy, Vacov a Zdíkov. Zároveň zvýrazněná černá linie značí hranici mezi Jihočeským a Plzeňským krajem.

Obrázek 1: Mapa rozlohy obce Stachy, Vacov a Zdíkov
Zdroj: maps.google.cz

Společná charakteristika vybraných obcí

Vybrané obce Zdíkov, Stachy, Vacov se nacházejí v Jihočeském kraji, v okrese Prachatice a spadají do obvodu s pověřeným obecním úřadem s rozšířenou působností

Vimperk. Z celkové rozlohy Vimperska 52 026 ha zaujímají vybrané obce 18,31 % a z celkového počtu obyvatel 17 026 mají dané obce 25,83 % obyvatel.

Region lze charakterizovat jako horský, u něhož může dojít k rozporu mezi zachováním přírodního potenciálu na jedné straně a na druhé straně podporou rozvoje cestovního ruchu a celkového hospodářsko-sociálního rozvoje. Dále lze daný region označit za strukturálně postižený či hospodářsky slabý, jelikož zde není mnoho pracovních příležitostí. Tak tomu ale nebylo vždy. Před rokem 1989 se Vimperk vyznačoval velmi rozsáhlým průmyslem s velkými podniky, které zaměstnávaly stovky obyvatel z širokého okolí, tedy i ze zkoumaných obcí (např. Jitona, Šumavan, Tiskárny, Lesy, Sklárný). Region, ale i samotné obce, se mohly snadněji rozvíjet a mohla se vybudovat současná veškerá infrastruktura. Obce neměly problém se stárnutím populace kvůli odchodu mladých lidí, protože lidé měli skoro stoprocentní pracovní uplatnění v daném regionu, a nemuseli se stěhovat. Dané obce se vyvíjely a rostly o poznání rychleji, než je tomu teď. Dá se říct, že vše co je nyní v daných obcích, bylo vybudováno před rokem 1989. V posledních 20ti letech v daných obcích docházelo spíše k opravám stávajícího majetku, než k budování nového. Často také docházelo k chátrání vybudovaného majetku.

Vimpersko lze označit i za zemědělsky problémový region, protože se nachází v horských a podhorských oblastech Šumavy 600-800 m. n. m., některé části jsou i 1000 m. n. m, jako například Stachovská část obce Churáňov. Podnebí je tady chladné s vlhkým létem a dlouhým trváním sněhové přikrývky. Část území Vimperska leží v Národním parku Šumava a zároveň obce Stachy a Zdíkov přímo sousedí s Chráněnou krajinnou oblastí Šumava. Z tohoto pohledu je na tom lépe obec Vacov, jejíž celkové území se nachází spíše v podhorských oblastech s nižší nadmořskou výškou a zemědělství se zde může lépe rozvíjet. Tato oblast se dá s trochou nadsázky označit za „teplý kraj“.

Významnou příležitostí pro určitý ekonomický rozvoj kraje je cestovní ruch, protože daný region nabízí řadu kulturních památek, ale hlavně je daný region vyhledáván kvůli přírodnímu bohatství, které láká turisty, cykloturisty, příznivce vodní turistiky, ale

i lyžaře. Je důležité poznamenat, že o toto bohatství, jak přírodní tak kulturní povahy, se musí vhodně pečovat a rozvíjet je, jinak začne chátrat a cestovní ruch upadat.

Obce mají velice dobrou dopravní dostupnost. Do krajského města Českých Budějovic lze automobilem dojet cca za hodinu po silnici II. třídy č. 145, která přímo protíná obec Zdíkov a obec Stachy. Obec Vacov neleží přímo na této silnici, ale je na ní dobré napojení. Za dvě hodiny lze dojet do Prahy po rychlostní silnici R4, která v druhém směru je vedena až k hraničnímu přechodu Strážný, tudíž obyvatelé ze všech třech obcí mají přímé spojení do Německa. Do Pasova cesta trvá zhruba hodinu. Obyvatelé daných obcí jezdí do bavorských obcí často za prací.

V obcích nejsou vlakové stanice, ale autobusové spojení pro obce Stachy a Zdíkov je velmi dobré, což je dáno tím, že leží přímo na hlavním tahu České Budějovice – Klatovy. Obec Vacov má přímé autobusové spojení na Strakonice a Prahu.

4.1.1 Obec Stachy

- **Geografie poloha a dostupnost obce**

Katastrální plocha obce je 2817 ha. Z celkové rozlohy Vimperska Stachy zaujímají 5,41%. Stachy se člení na tři větší části a ty se ještě dělí na jednotlivé obce. Jedná se o Stachy (Bláhov, Chalupy, Churáňov-samoty, Jirkalov, Krousov, Kůsov, Lesní Chalupy, Michalov, Říhov, Stachy, Šebestov, Zadov), Jaroškov a Úbislav (Kundratec, Úbislav). Samotné Stachy mají 171 ha.

- **Historie:**

První písemná zpráva o obci Stachy je z roku 1518. Obec s původním názvem Stachov vznikla v blízkosti někdejší sklárny. V 17. st. docházelo ke kolonizování šumavského pralesa ve vyšších horských polohách převážně osadníky z Rakouska a Bavorska, tím se vytvořil protiklad české podhorské oblasti a německým horským pásmem. Toto rozložení bylo až do poloviny 20. st. a nečinilo to žádný problém, lidé spolu vycházeli. Stachy patřily k osmi rychtám Královského hvozdu, který byl vytvořen ve 14. století. Rychty dostaly od královny Elišky Přemyslovny výsady, které z nich učinily svobodné poddané s právem vlastní samosprávy a byly přímo podřízeny králi. Odtud označení Králováci. Další privilegia, nejdříve stanovená ústně, ale roku 1617 písemně,

Královákům zaručovala právo lovu, rybolovu, vaření piva, pálení kořalky apod. Mohli se také volně ženit, věnovat řemeslu a obchodu. Tato práva si Králováci nechávali potvrzovat od každého panovníka, který nastoupil na český trůn až do roku 1848. Po té se stali normálními obyvateli rakouského státu. Králováci to přijali s nevolí, protože tak skončilo jejich výjimečné postavení a pocit nadřazenosti nad jejich sousedy. Obyvatelé se živili především obchodem a sklářstvím a výrobou dřevěného zboží. Znamé jsou stachovské dřeváčky a šindel. (Historie a současnost, 1997 – 2011)

Obyvatelé Stach jsou také známí tím, že na přelomu 19. a 20. století byli tzv. Světáky. Tito lidé každoročně na jaře opouštěli Stachy a vydělávali ve světě jako zedníci nebo velmi žádaní cirkusoví muzikanti. Na zimu se vraceli domů, žili z úspor a přivydělávali si výrobou dřevěných hraček, dřevěného drátu, sirek nebo násad na domácí nářadí apod.

Karel Klostermann i Eduard Bass zaznamenávali osudy proslulých stašských světáků. (Stachy, 2010 – 2011)

- **Kultura**

K významným kulturním památkám patří bývalá renesanční fara, v které je nyní sídlo obecního úřadu a v níž je dochován pozdně renesanční kamenný portál. Další památkou je pozdně barokní kostelík Bolestné Matky boží z roku 1781 na místním hřbitově. Nezvykle velký, padesát metrů široký, je farní kostel Navštívení Panny Marie postavený v letech 1842 – 1849. Přímo v obci se dochovalo několik domů s tradiční lidovou architekturou. (Historie a současnost, 1997 - 2011). Novodobou zajímavostí je Pošumavské hasičské muzeum. Obec má též svůj erb a vlajku z dob Královácké rychty. (Svobodná, 2008)

- **Lokální správa, řízení a politická stabilita**

Obecní úřad je tvořen starostou, místostarostou a pracovníky úřadu. Zastupitelů je patnáct a obecní rada má pět členů. Starosta je uvolněný a nese odpovědnost za celou činnost obce. Po volbách roku 2010 se obměnila více jak polovina zastupitelů, změnila se rada i starosta. K další změně došlo v září 2011, z důvodu odstoupení starosty, který musel po roce kvůli zdravotním komplikacím odstoupit. V úřadě je nový starosta a zároveň se změnilo i rozložení sil v zastupitelstvu. Po každých volbách se mění i někteří zaměstnanci úřadu. Od roku 1990 se v obci vystřídalo pět starostů. Hlasování

a domlouvání je v obci obtížné a i v zásadních věcech dochází složitě ke shodě. To vše se odráží v rozvoji obce.

- **Obyvatelstvo**

Obec Stachy má k 1. 1. 2011 se svými částmi 1213. To ji činí čtvrtou největší na Vimperku. V samotné obci je soustředěno nejvíce obyvatel, v roce 2001 to bylo 551. Obec je kapacitně schopna pojmout 2500 - 3000 obyvatel. Průměrný věk je 42 let. (Stachy, 2010-2011) Nejvíce lidí zde žilo v roce 1910 a to 3590 lidí v 339 domech.

(Počet obyvatel a domů, 2012) Nezaměstnanost je 4,5 % a ekonomicky aktivních podle Sčítání lidu v roce 2001 bylo 534 lidí, tedy méně jak 50% obyvatel. (Zpráva o situaci, 2012)

Nejvýznamnější podnikatelské subjekty jsou:

- STAVOPLAST KL spol. s r.o.

Tato firma se specializuje na stavební a montážní činnost, rozvoj občanské a bytové výstavby, ale také na technologicky náročná díla jako je teplofikace měst a obcí, výstavby výrobních hal apod. V této společnosti je zaměstnáno cca 100 lidí z celého okolí i Kašperskohorska. Přes léto během sezóny se počet zvyšuje o sezónní zaměstnance.

- Domov pro seniory Stachy – Kůsov – příspěvková organizace

Posláním Domova je poskytování sociální a ošetrovatelské péče seniorům, kteří nevyžadují zvláštní ošetrovatelskou péči, nebo kteří mají sníženou soběstačnost. Tento Domov funguje již od roku 1963. Celková kapacita je 140 lůžek a má 69 zaměstnanců. (Otevření pavilonu C, 2012)

- Jednota, spotřební družstvo ve Vimperku (s provozovnou ve Stachách)

Družstvo zajišťuje prodej potravinářského a smíšeného zboží a v současné době zaměstnává čtyři stálé zaměstnance a několik brigádníků.

- **Infrastruktura**

V obci je zavedena kanalizace a čistička odpadních vod, která byla vystavena v 70. letech, kdy se spíše než na kvalitu dbalo na počet udělaných metrů za den, a to se teď projevuje na stavu sítí, které se musí neustále opravovat. Proto se obec snaží získat dotace na celkovou rekonstrukci, ale zde je problém v tom, že první návrh projektu zkrachoval před podpisem, kvůli změně zastoupení a sil v zastupitelstvu. Nyní se vytváří nový projekt, který by měl být letošního roku sestaven a podán. Plynofikace v obci nebyla zavedena, plánovala se před rokem 1989, ale po revoluci již k tomu nedošlo. Dále má obec vlastní vodovod. Příjmy ze stočného a vodného plynou do místního rozpočtu ve výši 4,6 %. Vodovod je též v nevyhovujícím stavu a je v plánu jeho oprava, která by byla součástí opravy kanalizace a čističky. Součástí oprav kanalizace a ČOV, by mělo být i napojení osad, které mají přirozený spád na Stachy. Jednalo by se o Jaroškov, Šebestov, možná Zadov a Churáňov, ale o tomto kroku není dosud rozhodnuto. Svoz komunálního odpadu zajišťují Technické služby Vimperk a v obci jsou kontejnery určené k třídění odpadu zvláště na sklo, papír a plast. Obec také dvakrát ročně zajišťuje sběr velkoobjemového a nebezpečného odpadu. Pokrytí internetem je v obci i ostatních částech obce dobré. To souvisí i s vystavěním vysílače T-mobilu na Javorníku. Obec se stará o 56 km místních komunikací.

- **Občanská a technická vybavenost**

- **Školství a výchova**

Současný areál Stachovské základní školy pro osm až devět tříd byl postaven v 70. letech 20. století. Do této doby Stachy nepotřebovaly velkou školní budovu, protože se využívaly tzv. pětiletky v Chalupách, Úbislavi a v Zadově. Škola je kapacitně schopna pojmout devět tříd a součástí komplexu je tělocvična a jídelna, do které mohou chodit i lidé z obce. Vedle této budovy je bývalá budova základní školy s velkým pozemkem, který se nyní využívá pro hodiny pěstitelství. Mateřská škola a umělecká škola mají vlastní budovu, ale spadají pod základní školu. V mateřské škole se dříve využívaly dvě patra budovy. Nyní se v přízemí je ordinace dětské praktické lékařky a veřejná knihovna. V prvním patře je mateřská škola a školní družina. u této mateřské školy je dětské víceúčelové hřiště, které slouží i pro hodiny tělesné výchovy.

Ve škole je nyní 101 dětí, k plnému stavu podle současného zákona o financování škol chybí 52 dětí. Ve školce je 45 dětí. V září v roce 2012 bude ve škole celkem 107 dětí, takže opět nedostatečný počet.

- **Místní spolky a organizace**

Nejdůležitějším místním spolkem je Sbor dobrovolných hasičů Stachy, který v roce 2003 založilo Sdružení historie hasičstva a postavilo Pošumavské hasičské museum s rozsáhlou expozicí hasičské techniky. Na tuto stavbu byly použity dotace z Okresního úřadu v Prachaticích a finance z fondu Phare. Další významní sponzoři byly místní stavební firma Stavoplast KL a podnik Uniwell ze Zdíkova. (Historie muzea, 2003) V Jaroškově je také Sbor dobrovolných hasičů. Dále je ve Stachách TJ Sokol Stachy fotbalový oddíl a TJ Sokol – lyžařský oddíl a též Střelecký klub Stachy. Tyto spolky jsou hlavními organizátory společenského života ve Stachách. Obec podporuje místní TJ Sokol fotbalový a lyžařský oddíl a na jeho činnost přispívá obec z rozpočtu 235 000Kč.

Obcí jsou podporovány výlety určené pro starší občany. Též se v obci pravidelně koná místní pouť a k určitému druhu kultury patří obecní knihovna, která pořádá různé besedy se zajímavými osobnostmi.

K prezentování má obec své webové stránky stachy.cz, stachy.net, kde jsou k nalezení základní a aktuální informace, informace týkající se rozpočtu, územního plánu apod. avšak informace nejsou dostatečně aktualizované. Zajímavosti o Stachách jsou i na sumavanet.cz/stachy. Dalším zdrojem prezentování obce a informování o dění v obci jsou místní noviny „Stašsko“, které vychází čtvrtletně.

- **Zdravotní a sociální péče**

V obci je malé zdravotní středisko, kde je stomatolog a praktický lékař pro dospělé, do roku 2010 zde byl i gynekolog. Ve stejné budově je i lékárna, která není příliš vyhovující a jak bylo zmíněno, v budově mateřské školy je dětská obvodní lékařka. V části obce Kůsov je domov pro seniory Stachy- Kůsov, příspěvková organizace Jihočeského kraje, jež poskytuje sociální a ošetřovatelské služby. Obec má jako jediná v okolí pietní síň.

○ **Maloobchod potravin**

V obci Stachy se nachází smíšená prodejna COOP TUTY s celkovou prodejní plochou 186 m², forma prodeje je samoobsluha a pultový prodej masa, uzenin a sýrů. Celkový sortiment je široký a mělký. Další prodejny jsou soukromé. Jedná se o smíšenou prodejnu Beneš, obchodní společnost, s r.o, se širokým a mělkým sortimentem a se samoobslužnou a pultovou formou prodeje a smíšenou prodejnu asijských obchodníků tzv. večerku. Tato prodejna je také samoobslužná s širokým a mělkým sortimentem. Jediná soukromá specializovaná prodejna s potravinářským sortimentem je prodejna masných výrobků s pultovým prodejem, širokým a mělkým sortimentem.

○ **Služby výrobní, nevýrobní, ubytovací a stravovací**

V obci se nachází pošta, která je hlavní a slouží i pro ostatní dvě obce Zdíkov a Vacov. Obyvatelé v obci mají možnost pořídit vše základní, jsou zde maloobchodní potravinářské prodejny, po delší době se otevřelo znovu i řeznictví, květinářství, železářství a prodej stavebnin, kadeřnictví. Velice zde chybí specializované prodejny.

V dané lokalitě se nachází několik rodinných penzionů, ale i velkých hotelů, které jsou soustředěny na Zadově a v Churáňově, v místě lyžařského areálu, který se využívá pro získání klientely, stejně jako samotné lokality vhodné pro cestovní ruch, která nabízí řadu přírodních zajímavostí. V samotné obci je hotel Stachov, jehož plzeňský majitel svým rozhodnutím znemožnil společenský život v obci v podobě pořádání různorodých akcí v hotelovém sále, ze kterého chtěl majitel vytvořit krytý bazén. Obec tak ztratila možnost pořádat kulturní akce.

4.1.2 Obec Vacov

• **Geografie, poloha a dostupnost obce**

Obec se nachází v podhůří Šumavy, nezasahují do ní Chráněná krajinná oblast ani Národní park Šumava. To opět obci přináší řadu výhod, ale i nevýhod. Katastrální plocha obce je 3521ha. Z celkové rozlohy Vimperska zaujímá Vacov 6,77 %. K obci patří 20 osad. Některé z nich jsou neobydlené a slouží jen k rekreaci. Jedná se o Ptákovu Lhotu, Vítovice a Zahrádky. Nejméně obyvatel má osada Milíkov a to jen dva obyvatelé, manželský pár. Po té Tejmlov, který v roce 1991 neměl obyvatele

přihlášené k trvalému pobytu, nyní jich je pět. Zbylé osady mají standardní počet obyvatel na dané území a jsou to: Benešova Hora, Bošice, Čábuze, Javorník, Lhota nad Rohanovem, Miřetice, Mladíkov, Nespice, Peckov, Přečín, Přečínské Chalupy, Rohanov a Žár. Zajímavé jsou osady Vacov se 79 obyvateli a Vlkonice s 518 obyvateli a díky nové bytové výstavbě srostly v jeden celek, který se stal centrem společenského a kulturního života. (Vacov, 2010 – 2011)

- **Historie:**

První písemná zmínka o obci Vacov je z roku 1352 z doby osidlování Strakonice. Během husitských válek došlo k vypálení místního kostela, který byl opraven až o sto osmdesát let později. Poté kostel vyhořel, byl obnoven, a následně opět zbořen a finální podobu získal až v roce 1890, v pseudogotickém stylu. Elektrifikace proběhla v roce 1927. Mezi lety 1936-1944 byla postavena budova měšťanské školy, která byla rozšířena o novou budovu v 60. letech 20. st. a poslední rekonstrukci prodělala v roce 1996. V roce 1708 získali Vacov Schwarzenbergové. Vacov má též svůj erb a vlajku. (Historie)

- **Kultura**

Kulturní památkou je původně románský kostel, který se několikrát musel opravovat kvůli poničení a jeho nynější podoba je z roku 1890. Je postaven v pseudogotickém stylu a je zasvěcen sv. Mikuláši. Další významnou stavbou je kaple sv. Jana Nepomuckého. Zajímavostí je též klenutý kamenný most ze 17. století v Čábuzích, kde se rýžovalo zlato. Pro turisty je také zajímavá osada Javorník, kde je známá rotunda sv. Antonína Padovského a rozhledna K. Klostermanna, jejíž stavbu inicioval sám Karel Klostermann. Další památkou je osmiboká barokní kaple v Nespících a zámek ze 17. st. v Přečíně. V celé obci se nachází několik dřevěných staveb srubového charakteru z 18. a 19. století.

- **Obyvatelstvo**

Obec Vacov měla k 1. 1. 2011 se všemi částmi 1434. To ji činí třetí největší na Vimperku. V samotné obci, i když v ní je obecní úřad a základní a mateřská škola, bylo v roce 2001 soustředěno jen 73 obyvatel. Ale obec se zdá velká, protože je k ní připojena osada Vlkonice se skoro 500 obyvateli. Obec je kapacitně schopna pojmout

přibližně 2500 obyvatel. Průměrný věk je 42,7 let. (Vacov, 2010 – 2011) Nejvíce lidí zde žilo také v roce 1910 a to 4258 v 563 domech. (Počet obyvatel a domů, 2012)

Nezaměstnanost je zhruba 4 % a ekonomicky aktivních podle Sčítání lidu v roce 2001 bylo 631 lidí, tedy méně jak 50 % obyvatel. (Zpráva o situaci, 2012)

Nejvýznamnější podnikatelské subjekty jsou:

- Pekárna Vacov NoVy spol. s r.o:

Pekárna je v obci již od roku 1992. Vyrábí standardní produkty jako pečivo- chléb rohlíky, housky, ale i sladké a slané pečivo. Daná pekárna zaměstnává cca 100 zaměstnanců.

- Míva Vacov, s.r.o.

Tato firma se zabývá výrobou dřevěných hraček již od roku 1992. Původně to bylo výrobní družstvo a v roce 2007 se změnila na s.r.o. Firma má 20-24 zaměstnanců.

- Sten s.r.o

Podnik se zabývá kontrolou a opracováním přesného gumového těsnění již od roku 1992, byl založen jako rodinná firma. V roce 2005 se změnil v obchodní společnost. Sídlo společnosti je v Nespicích, které patří pod Vacov a dále má šest provozoven po celém vimperském kraji. Ve všech pobočkách je zaměstnáno cca 100 lidí. Společnost již 15 let spolupracuje s Bavorskou firmou DT Wallstabe & Schneider.

Dalším velkým zaměstnavatelem je Zemědělské obchodní družstvo Vacov.

- **Lokální správa, řízení a politická stabilita**

Obecní úřad je tvořen starostou, který je uvolněný, místostarostou a pracovníky úřadu. Zastupitelů je patnáct a obecní rada má pět členů. Nynější starosta je druhý od roku 1990 a je již ve třetím funkčním období. Mezi zastupiteli panuje shoda v zásadních rozhodnutích a v plánování celkové strategie při rozvoji obce. Tato obec nejvíce usiluje o zpracování projektů pro získání všemožných dotací a tato činnost se jí velice daří. Obec na dotacích získala již přes 130 mil. Kč.

- **Infrastruktura**

V obci je zavedena kanalizace a čistička odpadních vod, na kterou je napojena nadpoloviční většina osad a která již v 90. letech prodělala kompletní opravu. Další opravu byla po povodních. Plynofikace v obci také nebyla zavedena. Obec má i vodovodní síť, kterou pronajímá společnosti Čevak a nájem plyne do místního rozpočtu. Svoz komunálního odpadu zajišťují Technické služby Vimperk a v obci jsou kontejnery určené k třídění odpadu zvláště na sklo, papír a plast. Obec také zajišťuje sběr velkoobjemového a nebezpečného odpadu. Pokrytí internetem je v obci i ostatních částech dobré. To souvisí i s vystavěním vysílače T-mobilu na Javorníku. Obec se stará o 32 km místních komunikací.

- **Občanská a technická vybavenost**

- **Školství a výchova**

Škola je v obci už téměř 350 let. Nynější budovy byly postaveny ve 40. letech 20. století. Škola byla na tehdejší poměry velmi dobře vybavena, měla tekoucí vodu, splachovací toalety, rozhlas, ale i malou tělocvičnu. Základní škola má devět tříd, je schopna pojmout 250 žáků, ale v poslední době se počet žáků pohybuje okolo 120. Ke škole dále patří školní družina a mateřská škola, která se bude právě opravovat a bude se zvyšovat její kapacita na 80 dětí. Základní škola se chce odlišit od ostatních svým přístupem ke vzdělání a je schopna přijímat i žáky s různým druhem postižení, pro něž má pedagogické asistenty. Škola má nově opravenou fasádu a okna a nyní se chystají projekty na získání dotací pro komplexní opravu budovy. Dvě školní tělocvičny i školní pozemek se sportovním areálem jsou hojně využívány i mimo školní vyučování a obyvateli obce. Do školní kuchyně mohou chodit i místní obyvatelé.

Ve škole je nyní 124 dětí. Do ideálního stavu podle současných kritérií chybí 29 žáků. V mateřské škole je 56 dětí, z nichž 17 půjde v září do první třídy. Tudíž počet dětí opět nedosáhne ideálního počtu. Obec základní školu podporuje tak, že za mateřskou školu vybírá nižší poplatky s podmínkou, aby rodiče pro své děti upřednostnili vacovskou základní školu. Jestliže dojde ke změně požadovaného minimálního počtu dětí ve škole, bude muset obec dotovat platy zaměstnanců a mohlo by to být pro školu likvidační.

○ **Místní spolky a organizace**

Již v roce 1893 byl ve Vacově založen Sbor dobrovolných hasičů, který je stále aktivní. V obci je Sportovní klub Vacov fotbalový klub. Mezi další spolky v obci lze uvést myslivecké sdružení a sdružení drobných chovatelů. Na tělovýchovnou činnost obec přispívá průměrně 87 000 Kč. Obec v roce 2006 postavila z dotací místní víceúčelový dům, kde pořádá různé koncerty a plesy a podle slov starosty to velmi přispělo k oživení společenského života v obci. Lidi rádi se účastní pořádaných koncertů a celkově možnost kulturního vyžití přidává obci kladné body v hodnocení, jestli v dané obci žít nebo se do ní přistěhovat. Obec podporuje i maminky s dětmi, které mohou využívat menší prostory na cvičení přímo v obecním úřadě. V obecním úřadě je veřejná knihovna. Zajímavostí je přírodní kulečník ve Vlkonovicích, kde je pořádán tradiční předpout'ový turnaj. Tradiční pouť je pořádána ve Vacově na nádraží.

K prezentování obec využívá webové stránky vacov.cz, které jsou nabyté informacemi, které se i průběžně aktualizují. Dále obec získala dotace na opravení místního bezdrátového rozhlasu, který je využíván i jako varovný systém. Každý měsíc vycházejí místní noviny, které nesou velké množství informací ohledně toho, co se obec chystá dělat, a co udělala.

○ **Zdravotní a sociální péče**

V obci je od letošního roku vybudované nové zdravotní středisko za 14 mil. korun, ve kterém je ordinace gynekologa, dětské praktické lékařky, která poskytuje své služby několik dní v týdnu i na Stachách, dále je zde praktická lékařka pro dospělé, ale ta je zde poměrně málo, jinak slouží ve Čkyni. Zde by obec chtěla získat doktora na stálo. Velkou předností nového střediska je základna Zdravotnické záchranné služby, která obstarává zdejší kraj a turistické lokality na Šumavě. O toto středisko bojovalo mnoho obcí, ale vyhrál Vacov, který poskytl nejlepší podmínky, a v roce 2012 byla tato záchranná služba otevřena. Vacov vybuodoval v roce 2008 dům s chráněnými byty pro seniory s dvaceti bytovými jednotkami a opět přináší obci kladné body v hodnocení její přitažlivosti.

◦ **Maloobchod potravin**

V obci Vacov se také nachází smíšená samoobslužná prodejna se širokým a hlubokým sortimentem COOP TUTY s pultovým prodejem masa, uzenin a sýrů. Dále je tam soukromá smíšená prodejna se širokým, ale mělkým sortimentem. Nachází se zde i tzv. večerka neboli smíšená samoobslužná prodejna asijských obchodníků se širokým a mělkým sortimentem. Dále je tu specializovaná prodejna s masnými výrobky Ivan Švehla. Jedná se o pultový prodej úzkého a mělkého sortimentu. Další smíšenou prodejna s pultovým prodejem je zaměřena na úzký a mělký sortiment, který je představován nápoji nebo elektrickými spotřebiči. Velice žádanou prodejnou je specializovaná prodejna pečiva, která je součástí pekárny. Jedná se o pultový prodej širokého a mělkého sortimentu.

◦ **Služby výrobní, nevýrobní, ubytovací a stravovací**

Ve zdejší obci není významně rozvinut průmysl nebo služby, ale obyvatelé zde najdou vše potřebné. Jsou zde obchody s potravinami, velmi oblíbené řeznictví a též velmi v jiných obcích žádaná pekárna. Dále je zde salon Metrix, kde jsou poskytovány služby jako kadeřnictví, manikúra, pedikúra, masáže a kosmetika. Díky tomu, že obec není zatížena průmyslem a nachází se v blízkosti Národního parku Šumava, je daná lokalita vyhledávaná turisty i cykloturisty, pro něž obec v roce 2005 získala dotace z programu Phare 2002 na rozvoj turistické infrastruktury a byly tak opraveny některé místní komunikace, po kterých vedou cyklostezky. V dané lokalitě je plno rodinných penzionů, které využívají dané přírodní zázemí. Turisty oblíbené je též přírodní koupaliště s kempem v Rohanově, které bylo opraveno z dotací z Ministerstva životního prostředí v roce 2011.

4.1.3 Obec Zdíkov

• **Geografie, poloha a dostupnost obce**

Obec Zdíkov, jak bylo výše zmíněno, sousedí s Chráněnou krajinnou oblastí Šumava, to pro obec znamená jak přínos, tak i omezení. Určitou atraktivitu obci dává i blízké sportovní centrum Zadov a Churáňov. Katastrální plocha obce je 3191 ha. Z celkové rozlohy Vimeprska Zdíkov zaujímá 6,13 %. K obci Zdíkov patří dalších osm sídelních

jednotek, které z celkové plochy zaujímají 94,5 % a jsou to: Branišov, Hodonín, Masáková Lhota, Nový Dvůr, Putkov, Račov, Zdíkovec, Žírec. (Zdíkov, 2010 -2011)

- **Historie:**

První písemná zpráva pochází z roku 1318, kdy Vilém Bavor ze Strakonice daroval Velký a Malý Zdíkov (dnes Zdíkovec) strakonickému konventu maltézských rytířů – johanitů. Od 14. st. obec patřila k hradu Vimperk a od 16. st. byla samostatným statkem. Panství často střídalo majitele. Za pozornost stojí až majitelé Thun-Hohensteinové, kteří danou obec velmi zvelebili a v roce 1865 začali stavět dvoupatrový zámek. Zdíkov byl v majetku Thunů až do roku 1918. Zámek byl poté využíván jako měšťanská škola a dnes slouží jako hotel. (Zdíkov, 2010 -2011)

- **Kultura**

Ke kulturním památkám patří novorománská kaple u Lizu z roku 1852 a kostel svaté Ludmily, který byl dokončen v roce 1922. V osadě Zdíkovec se nachází raně gotický kostel sv. Petra a Pavla ze 14. století. V celé oblasti Zdíkova jsou k vidění typické šumavské stavby. Za další zajímavost lze uvést v osadě Branišov ekologickou farmu s plemenným stádem skotského náhorního skotu. (Zdíkov, 2010 -2011) Obec má i svůj vlastní znak a vlajku.

- **Lokální správa, řízení a politická stabilita**

Obecní úřad je tvořen starostou, místostarostou a pracovníky úřadu. Zastupitelů je patnáct a obecní rada má pět členů. Starosta je uvolněný a nese odpovědnost za celou činnost obce. Po volbách v roce 2010 se obměnila necelá polovina zastupitelů, zůstala ale většina rady a starosta, který je v druhém volebním období. Od roku 1990 se v obci vystřídali dva starostové. Obec má kvalitní vedení s vysokým morálním kreditem a zastupitelé jsou v obci uznávaní. To přispívá i ke shodě v důležitých věcech a hlasování je víceméně jednohlasné. Příslušnost k různým kandidátkám nehraje podstatnou roli. Z patnácti zastupitelů je pět s vysokoškolským vzděláním a šest se středoškolským. V zastupitelstvu jsou i místní podnikatelé. Dostatek zaměstnanců má vliv i na samotný chod obce.

- **Obyvatelstvo**

Z pohledu obyvatelstva má obec Zdíkov se všemi částmi k 1. 1. 2011, celkem 1752 obyvatel, to je 10,29 % z celého počtu obyvatel Vimperska. (Zdíkov, 2010 - 2011) Obec Zdíkov má mimo samotné město Vimperk nejvíce obyvatel. Ze zbylých zdíkovských částí je v samotné obci soustředěno nejvíce obyvatel. V roce 2009 to bylo 1112 podle územního plánu obce. Obec je kapacitně schopna pojmout 2500 obyvatel. Mladých lidí je v obci podle starosty zhruba 35 %, tudíž demografický vývoj obce je příznivý. Průměrný věk obyvatel je 42,3. od celorepublikového je vyšší o 1,5 roku. Nejvíce obyvatel, a to 4381, zde žilo v roce 1910. Od té doby, ač se zvětšoval počet domů, počet obyvatel se snižoval. (Počet obyvatel a domů, 2012) Nezaměstnanost je zhruba 6 %. Ekonomicky aktivních podle Sčítání lidu v roce 2001 bylo 807 lidí, tedy zhruba 50 % z celkového počtu obyvatel. (Zprávy o situaci, 2012). Poslední statistiky za rok 2011 poskytnuty elektronicky na mail.

Nejvýznamnější podnikatelské subjekty jsou:

- Uniwel CZ s.r.o.

Tato firma se specializuje na výrobu krycích a ochranných kabelových plastových systémů (roury, hadice, kabely) a kabelových vodičů kapalin pro výrobce strojů a pro automobilový průmysl. Na pobočce ve Zdíkově je zaměstnáno cca 150 lidí.

- Jednota, spotřební družstvo ve Vimperku (s provozovnou ve Zdíkově)

Družstvo zajišťuje prodej potravinářského a smíšeného zboží a v současné době zaměstnává cca 10 pracovníků.

- ROUČKA - CZ Company, s.r.o.

Společnost se zabývá realizací projektů rodinných domků, jejich rekonstrukcí, přestavbami a zateplováním fasád.

- Mgr. Kamil Košina

Je soudním exekutorem a je hlavním zaměstnavatelem lidí se středoškolským nebo vysokoškolským vzděláním a v současnosti zaměstnává 50 - 99 zaměstnanců.

- **Infrastruktura**

V obci je zavedena kanalizace a čistička odpadních vod, ale oboje bylo vystavěno v době mezi válkami, tudíž v dnešní době je tento stav již nevyhovující. Ale tento rok

obec dostala dotace na jejich obnovu. V rámci opravy bude na tyto sítě připojena i osada Masáková Lhota. Plynofikace v obci nebyla zavedena. Jako zdroj vytápění je nyní používána kotelna na štěpky, která byla postavena v roce 2006 z dotací ministerstva životního prostředí ve výši 85 %. Hlavním důvodem výstavby bylo eliminovat emise, což se povedlo, snížily se o 99,2 %. Nyní příjmy plynoucí z dodaného tepla do rozpočtu jsou 6,5 %. Dále má obec vlastní vodovod. Příjmy ze stočného a vodného plynou do místního rozpočtu. Tyto příjmy tvoří 10% z veškerých příjmů. Po skončení oprav kanalizace a ČOV budou zahájeny opravy vodovodní sítě. Svoz komunálního odpadu zajišťují Technické služby Vimperk. V obci jsou kontejnery určené k třídění odpadu. Obec též zajišťuje několikrát do roka sběr velkoobjemového a nebezpečného odpadu. Pokrytí internetem je dobré, každý má přístup k internetu, veřejně dostupný internet je v obecní knihovně. Obec Zdíkov využívá levnějšího provozu WIFI sítě. Občané mají možnost být připojeni k internetu standardní cestou pomocí O2 Telefonica, T-mobilu atd. Obec se stará o 35 km místních komunikací.

- **Občanská a technická vybavenost**

- **Školství a výchova**

Současný areál Zdíkovské základní školy byl otevřen v roce 1975. Škola má devět tříd a součástí komplexu je i mateřská školka. Dále ke školním budovám patří tělocvična, kde jsou pořádána různá aerobní cvičení pro veřejnost a venkovní fotbalové hřiště s běžeckou dráhou, kde se pořádají velmi populární fotbalová utkání. Ve škole je nyní 153 dětí, tedy minimální optimální počet pro získání financí ze státního rozpočtu. Ve školce je 79 dětí, do první třídy v září půjde 25 dětí, takže nebude problém s kapacitou školy a jejím financováním. Škola spolupracuje se zahraničními školami pomocí programu Comenius- Regio.

- **Místní spolky a organizace**

Asi jako každá obec i Zdíkov má dobrovolný svaz hasičů, který pořádá různé společenské akce. Stejně se do společenského života zapojuje i TJ Sokol, jež pořádá pravidelná fotbalová utkání. Na činnost TJ obec přispívá z rozpočtu 100 000 Kč. Obec poskytuje finance i na sportovní zařízení v majetku obce a to částkou 65 000 Kč.

Největší společenské aktivity jsou v létě, kdy je otevřeno letní kino. Na ostrově na Zdíkovském potoce v Zámeckém parku se pořádají koncerty. Tento ostrov je určitá dominantnost a zajímavost obce. V obci jsou pořádány i různé cyklistické výlety anebo i výlety pro starší občany. Též se v obci koná místní pouť a Zdíkovské středověké slavnosti. Dále k určitému druhu kultury patří i obecní knihovna.

K prezentování obec vytvořila webové stránky zdikov.cz, které v dubnu 2012 byly aktualizovány. Na těchto stránkách jsou základní a aktuální informace o samotné obci a také jsou zde zveřejňovány rozpočty, územní plán a jiné informace, u nichž je zveřejňovací povinnost. Nelze posoudit, jak to bude do budoucna s těmito stránkami, ale dříve měla obec problém s dostatečnou a rychlou aktualizací daných stránek. Nejvíce to bylo zřetelné u odkazu „zeptejte se starosty“. Obec je také součástí regionálního internetového zpravodajství na webových stránkách zdikov.eu Mezi další zdroje prezentování obce a informování a dění v obcích patří i místní noviny „Zdíkovsko“, které vychází čtyřikrát ročně.

○ **Zdravotní a sociální péče**

V obci je malé zdravotní středisko, kde je stomatolog, dva praktičtí lékaři pro dospělé a jeden dětský praktický lékař. V budově obecního úřadu se nachází lékárna.

Momentálně v obci není žádné sociální zařízení pro seniory, ale k jeho výstavbě jsou již připraveny plány, jen se čeká na vhodné dotační programy.

○ **Maloobchod potravin**

V obci Zdíkov se vyskytuje smíšená prodejna COOP TUTY se samoobslužnou formou prodeje širokého a mělkého sortimentu a s pultovým prodejem masa a uzenin. Dále je zde smíšená prodejna asijských obchodníků (tzv. večerka) s formou prodeje samoobsluha se širokým a mělkým sortimentem. Za specializovanou prodejnu lze uvést řeznictví a uzenářství- Jan Rataj, s formou pultového prodeje a se širokým a mělkým sortimentem.

○ **Služby výrobní, nevýrobní, ubytovací a stravovací**

V obci se nachází pobočka pošty, která ovšem nyní je součástí pošty ve Stachách. Obyvatelé v obci mají možnost pořídit vše základní, jsou zde maloobchodní potravinářské prodejny, řeznictví, květinářství, železářství, kadeřnictví, kosmetika.

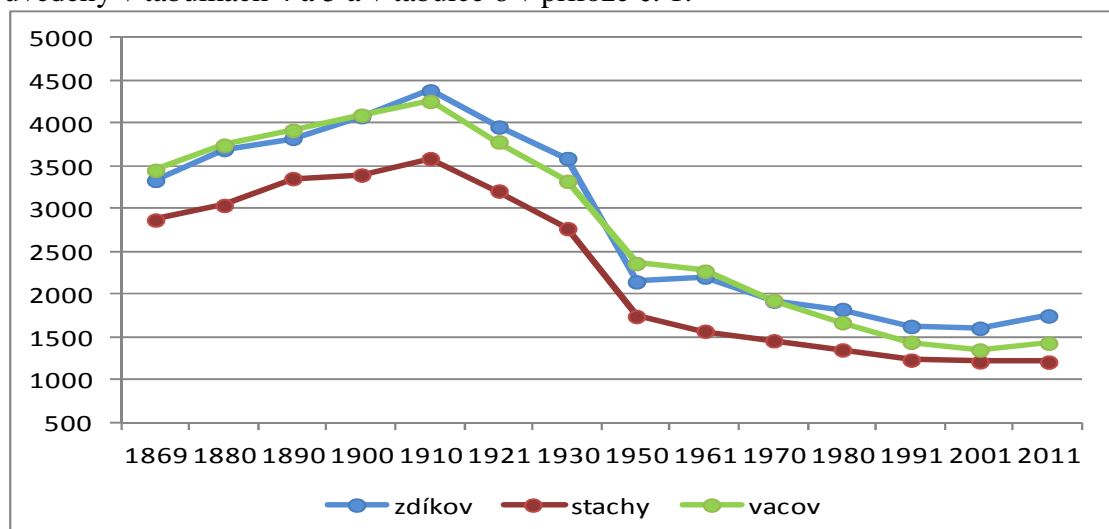
V dané lokalitě se nachází spousta rodinných penzionů, které jsou soustředěny v samotném Zdíkově, Másákové Lhotě a v Novém Dvoře, tyto obce jsou v blízkosti lyžařského areálu Zadov. Tyto penziony využívají dané lokality vhodnou pro cestovní ruch, a která nabízí řadu přírodních zajímavostí. Jedním ze známých je např. Hotel – restaurace zámek Zdíkov, hotel Bohemia, nebo hotel Onyx.

4.2 Komparace vývoje ve vybraných obcích

Tato podkapitola je rozdělena na tři části a to na vývoj a složení obyvatelstva daných obcí, jejich rozpočet, tedy příjmy a výdaje a získané dotace. Tyto složky jsou pro rozvoj obce rozhodující a na sobě závislé. Nemá-li obce obyvatele, nemá se pro koho rozvíjet, a má-li obec své obyvatele, ale nemá dostatek příjmů, opět se nemůžu rozvíjet.

4.2.1 Vývoj počtu obyvatelstva

Na grafu 1 je zobrazen vývoj počtu obyvatel ve vybraných obcích od roku 1869. Vývoj ve všech obcích má do roku 2001 stejný klesající trend. Přesné počty obyvatel jsou uvedeny v tabulkách 4 a 5 a v tabulce 6 v příloze č. 1.

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel ve vybraných obcích

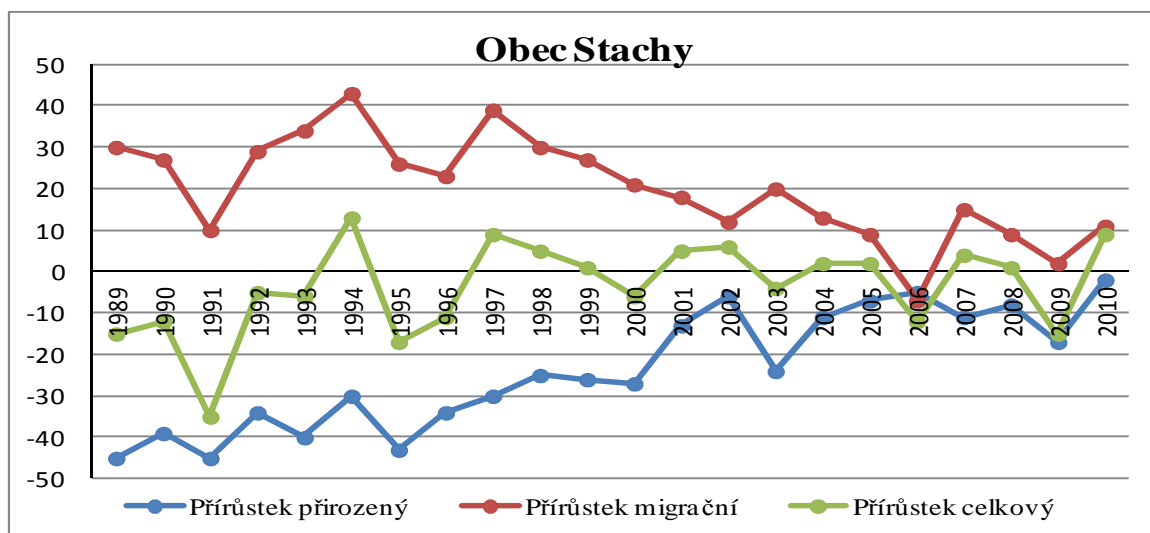
Zdroj: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=null&cislotab=AGSLD2010PC_OB1.188&voa=tabulka&go_zobraz=1&verze=0 úpravy vlastní

V roce 1910 byl počet obyvatel nejvyšší, a to až trojnásobně v porovnání s dnešní dobou. Největší odliv obyvatel byl během let 1910 až 1950, který byl způsoben několika faktory, ale za nejvýznamnější lze uvést Druhou světovou válku a odsun

obyvatel jednak ze Sudet a následně zpětný do Německa. Další faktor odsunu byl dán i politikou té doby, kdy probíhaly reklamní kampaně na to, aby se obyvatelé věnovali „černému řemeslu“ a lidé tak odcházeli za prací.

K postupnému snižování počtu obyvatel docházelo až do roku 2001 ve všech třech obcích. Od roku 2001 do roku 2010 docházelo ke zvyšování počtu obyvatel jen v obcích Vacov a Zdíkov. Z následujícího grafu 2 lze potvrdit tvrzení, že počet obyvatel v obci Stachy se nezvyšoval. Přestože přírůstek migrační byl vždy v kladných číslech, tak přirozený přírůstek byl po celé sledované období záporný a celkový přírůstek byl také za sledované období od roku 1989 do roku 2010 záporný. Složení obyvatel, kteří se do obce přistěhovali, tvoří převážně lidé ve vyšším věku, jež se do obce vrací na stáří. Což je na jedné straně dobré, ale pro ekonomický rozvoj je lepší, jsou-li noví obyvatelé z mladší produktivní věkové kategorie. Také je nesmírně důležité, aby se lidé do obcí stěhovali natrvalo. Protože obec je tvořena lidmi, kteří v obci žijí, starají se o ni, vychovávají v ní své děti. Netvoří ji majetek a domy, nejsou to honosné chalupy rekreantů, kteří hledají jen klid a ticho.

Graf 2: Celkový, přirozený a migrační přírůstek obyvatel v obci Stachy od roku 1989 – 2010.

Zdroj: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm úpravy vlastní

Důvodem klesajícího trendu je nízká natalita a do roku 2000 vysoká mortalita skoro dvojnásobná oproti zbývajícím obcím, která se vyrovnala počtu lidí přistěhovaným do této obce. Od roku 2000 se rozdíl v přirozeném a migračním přírůstku snižovaly, což

je dáno hlavně snížením mortality a mírnému zvýšení natality. Jak lze vidět v níže v tabulce 1a v tabulce 2 v příloze č. 1. Avšak natalita je v celém sledovacím období nízká, jen v roce 1990, 2002 a 2008 se narodilo 20, 24 a 17 dětí. Počet 17 je důležitý v tom, že základní školy podle současného zákona o financování škol dostávají dotace na třídu, kde je 17 a více dětí. Tudíž jestliže nedochází k zvyšování počtu dětí v mateřské škole díky migraci, mají pak obce zatížené rozpočty financováním provozu základních škol.

Rok	Počet obyvatel	Narození	Zemřelí	Přírůstek přirozený	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	Počet obyvatel
Rok 1989 - 1999	1 397	123	514	-391	673	355	318	-73	1207
Rok 2000 - 2010	1 207	153	284	-131	394	271	123	-8	1213
Celkem		276	798	-522	1067	626	441	-81	

Tabulka 1: Změna v počtu obyvatel od roku 1989 – 2010 v obci Stachy

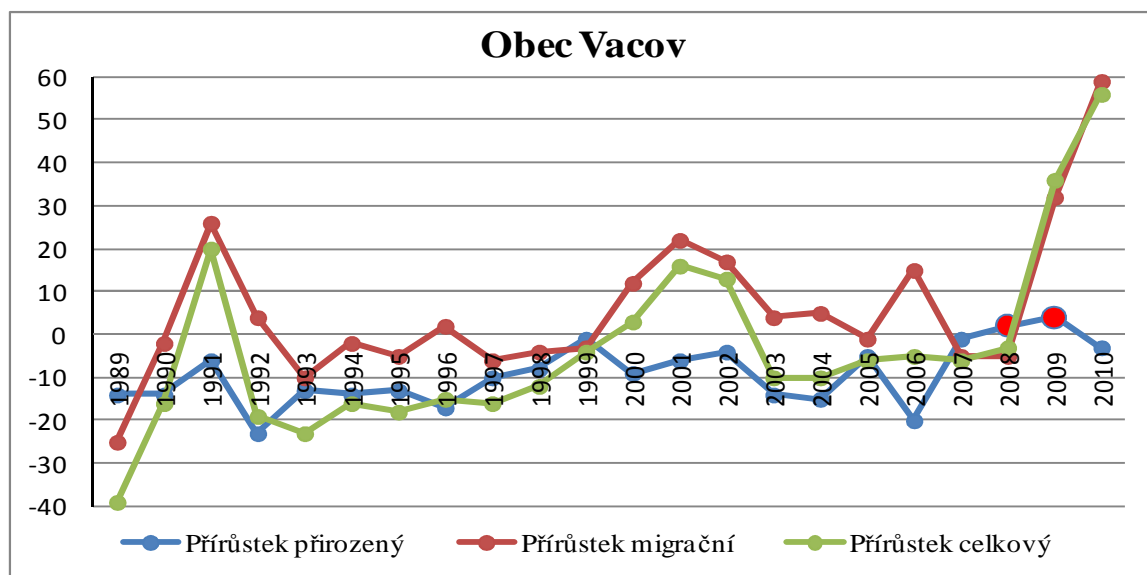
Zdroj: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm úpravy vlastní

Celkově se počet obyvatel snížil o 169 lidí. Celkový přírůstek byl - 81, avšak toto záporné číslo bylo způsobeno hlavně vývojem v devadesátých letech. Za posledních deset let byl celkový vývoj jen – 8. Není dobré, že vývoj je neustále v záporných číslech, ale je příznivé, že toto záporné číslo se snižuje. Avšak lze tvrdit, že vývoj se dramaticky nezmění k lepšímu, vzhledem k tomu, že obec není dostatečně přitažlivá proto, aby se do ní lidé stěhovali. Způsobuje to několik faktorů, ale jako zásadní lze uvést politiku místního obecního úřadu, který se aktivně nesnaží přilákat mladé lidi. Zastupitelé tzv. netáhnou za jeden provaz, neumí, nebo možná ani nechtějí se dohodnout na důležitých věcech, jako je vize rozvoje dané obce. Toto tvrzení lze potvrdit i tím, že se neustále mění složení zastupitelstva, a to i během volebního období, nebo tím, že obec nemá ani zpracován strategický plán rozvoje. Tvrzení lze podložit opět i daty z tabulky 1, kde je vidět, že v 90. letech, kdy tu bylo jiné složení zastupitelstva, byl o obec vcelku velký zájem, přistěhovalo se 673, ale od roku 2000 to již bylo jen 394 lidí. Celkově obec oproti ostatním značně zaostává, dochází zde ke stagnaci až úpadku a je to vidět na první pohled i bez nějakého důkladného zkoumání. Důvodem velkého záporného přírůstku v 90. letech je i to, že se od Stach odloučila v roce 1992 její část, nyní samostatná obec Nicov s 95 obyvateli.

Při zkoumání dat ze statistického úřadu se zjistily dvoje nesrovnalosti. K 31. 12. 1990 bylo v obci Stachy 1370 lidí, ale 1. 1. 1991 to bylo jen 1348. Následně k 31. 12. 2000 zde žilo 1201 lidí, ale k 1. 1. 2001 bylo uvedeno 2015. Žádné vysvětlení k tomuto stavu v daném materiálu nebylo uvedeno.

Na grafu 3 jsou zachyceny přírůstky obyvatel v obci Vacov. Na první pohled je rozdílný od obce Stachy. Přirozený a migrační přírůstek není tak rozdílný, ale jeho celkové hodnoty jsou příznivější pro rozvoj obce. Významné hodnoty jsou u přirozeného přírůstku v roce 2008 a 2009, kdy nabyly sice nízkých, ale kladných hodnot. Avšak jako u obce Stachy se v jednotlivých letech nerodí více jak sedmáct dětí. Stalo se tak jen v letech 1997, 2005, 2007 a 2008. To opět znamená, že pokud nedojíždí na místní základní školu děti z jiných obcí, je to přítěž pro místní rozpočet.

Zajímavé jsou hodnoty v roce 2009 a 2010 u migračního přírůstku. Za tyto dva roky se obec rozšířila o 92 obyvatel. Nárůst byl způsoben otevřením domova pro osoby s postižením Sociální pohoda o.p.s. Domeček Javorník, který má kapacitu 84 lůžek. Daná organizace se stará o lidi s mentálním nebo kombinovaným postižením a další činností je teritoriální sociální služba zabývající se „Podporou samostatného bydlení“.

Graf 3: Celkový, přirozený a migrační přírůstek obyvatel v obci Vacov od roku 1989 – 2010.

Zdroj: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm úpravy vlastní

V tabulce 2 je zachycen celkový vývoj obyvatel. Opět na první pohled je i podle této tabulky vývoj obyvatel v obci mnohem příznivější než je tomu v obci Stachy. Celkový

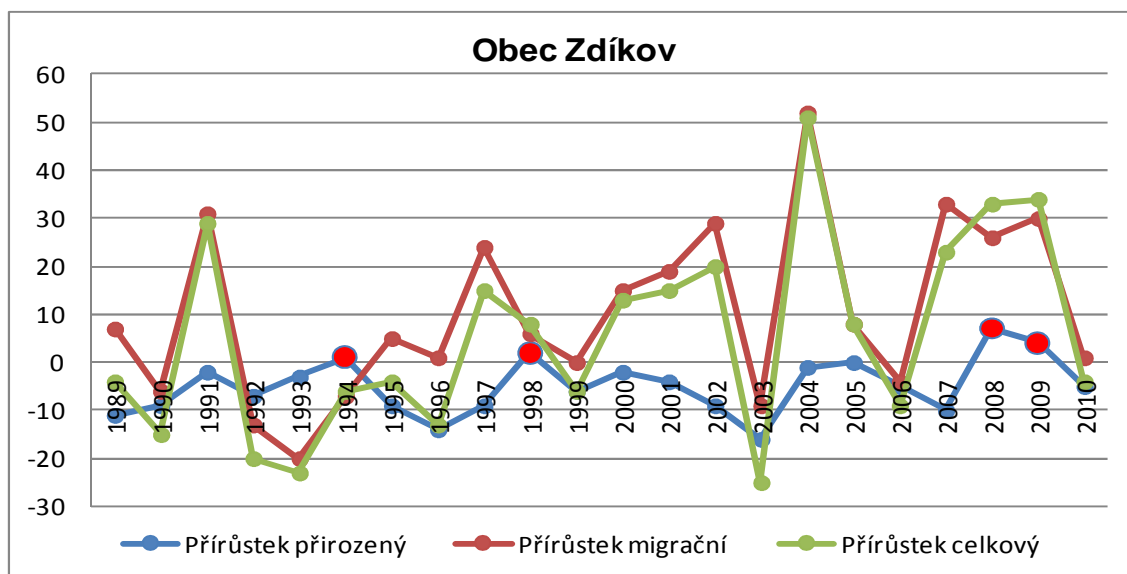
přírůstek za sledované období je záporný, ale to je dáno vývojem v devadesátých letech, kdy pokles obyvatel byl poměrně značný. To bylo způsobeno jak přirozeným, tak i migračním záporným přírůstkem. Avšak od roku 2000 nastal velmi pozitivní trend vývoje. Za posledních deset let se počet obyvatel zvýšil o 84. Důvodem zvýšení počtu obyvatel bylo otevření domova pro osoby s postižením, ale i díky snahám starostů a zastupitelů pozvednout obec tak, aby o ni měli mladí lidé zájem. Místní zastupitelstvo ač různých politických názorů, vždy jedná tak, aby to bylo nejlepší pro obec. Což lze tvrdit i díky tomu, že obec získala největší sumu peněz na dotacích ze sledovaných obcí na celkovou obnovu obce, výstavbu nových zařízení, jako dům s chráněnými byty pro seniory v roce 2006 nebo víceúčelové kulturní středisko v roce 2006 a neustále se snaží o to, aby o obec byl zájem. Například tím, že vyčlenili stavební parcely a k nim zavedli inženýrské sítě. Nebo v obci rodiče platí poměrně málo za mateřskou školu, aby měli zájem dát děti na základní školu v dané obci. O obec by byl jistě ještě větší zájem, kdyby měla přímou dopravní dostupnost i na Prachatice a ne jen na Strakonice.

Rok	Počet obyvatel	Narození	Zemřelí	Přírůstek přirozený	Přistě-hovalí	Vystě-hovalí	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	Počet obyvatel
Rok 1989 - 1999	1 615	129	262	-133	378	403	-25	-158	1340
Rok 2000- 2010	1343	138	209	-71	466	311	155	84	1434
Celkem		267	471	-204	844	714	130	-74	

Tabulka 2: Celková změna v počtu obyvatel v obci Vacov od roku 1989 -2010

Zdroj: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm úpravy vlastní

Při porovnání tabulek 1, 2 a 3 nemá obec Vacov žádné extrémní hodnoty. Jiné to je v obci Zdíkov, kde vývoj počtu obyvatel byl ve sledovaném období nejméně vyrovnaný, jak je vidět na grafu 4. Celkově byl vývoj v této obci příznivý a poměrně každým rokem i vysoký. Jako např. v roce 2004, 2008 nebo 2009. Jak je možné vidět na grafu 4 nebo přesně v tabulce 9 v příloze č. 1. Celkový přírůstek obyvatel byl 120 obyvatel, a to je nejvíce ze sledovaných obcí. Kladný celkový přírůstek byl tvořen hlavně migračním přírůstkem, ale i přirozeným přírůstkem, který byl čtyřikrát v kladných číslech a to v roce 1994 + 1, 1998 + 2, 2009 + 7 a v roce 2009 + 4. Více jak sedmnáct dětí se narodilo jen v pěti letech.

Graf 4: Celkový, přirozený a migrační přírůstek v obci Zdíkov od roku 1989- 2010

Zdroj: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm úpravy vlastní

V obci Zdíkov byl nejen největší celkový přírůstek, ale za sledované období byl i největší přirozený přírůstek, jak je vidět v tabulce 3. To je pro rozvoj obce nejdůležitější faktor, jelikož rodí-li se v obci děti, znamená to buď, že v obci zůstávají mladí lidé, anebo se mladí lidé do obce stěhují. Oba důvody jsou pro obec velmi příznivé. Mladí lidé jsou pro rozvoj obce to nejdůležitější.

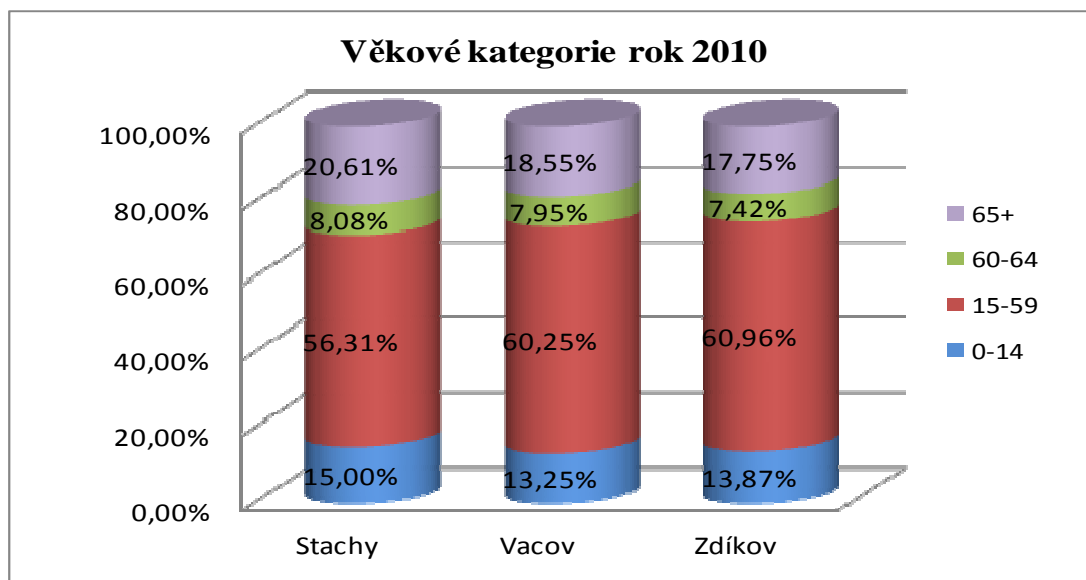
Rok	Počet obyvatel	Narození	Zemřelí	Přírůstek přirozený	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	Počet obyvatel
Rok 1989-1999	1 644	146	213	-67	458	430	28	-39	1597
Rok 2000-2010	1610	159	200	-41	609	409	200	159	1752
Celkem		305	413	-108	1067	839	228	120	

Tabulka 3: Celková změna v počtu obyvatel v obci Zdíkov od roku 1989 – 2010

Zdroj: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm úpravy vlastní

Důležitá pro porovnání vývoje počtu obyvatel je i jeho skladba. Porovnání je v grafu 5, kde je možné vidět, že ve všech obcích je nejvíce obyvatel v kategorii 15- 59, tudíž obyvatelé v produktivním věku, to je pro obce dobré, protože tyto obyvatelé přinášejí obci vysokou část příjmů a to daňových. Pro rozvoj obcí však není již tak moc příznivé, že je v obcích více obyvatel ve skupině 60 + než ve skupině 0 – 14, ale obce se nijak nevymykají republikovému rozložení obyvatelstva. V celorepublikovém srovnání podle

Základní charakteristiky věkové struktury obyvatelstva, (2009 - 2012) je vidět, že Česká republika velmi rychle stárne, rychle se zvětšuje index stáří, ale v obcích se počet obyvatel v kategorii 60 + výrazně nemění a to je pro rozvoj obce též příznivé.

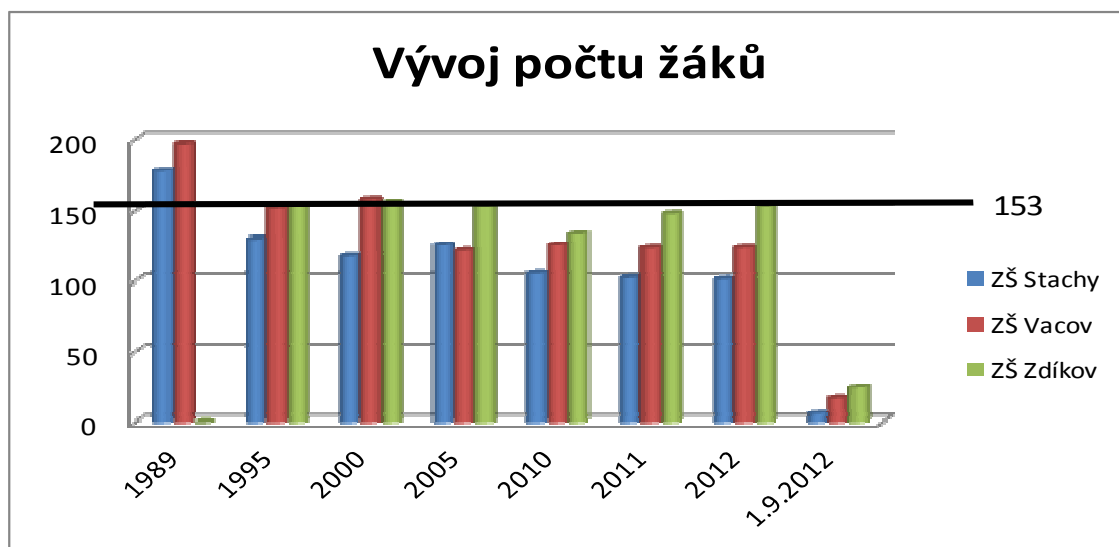

Graf 5: Věkové kategorie obyvatel ve zkoumaných obcích ta rok 2010

Zdroj: www.risy.cz/cs, jednotlivé obce, rok 2010

Celkově lze konstatovat, že ač má obce Stachy nejnižší celkový přírůstek, má ze všech obcí procentuelně největší skupinu 0- 14 a 65 + a to jak v roce 2001 tak i v roce 2010. Detailnější srovnání je v příloze č. 1 v tabulce 14, kde je zachycen stav v roce 2001 a v roce 2010.

Pro srovnání vývoje v obci je i zajímavý vývoj počtu dětí na základních školách, jak je vidět v grafu 6, který ukazuje, že ani jedna obec nedosahuje dlouhodobě počet dětí nad 153 žáků, který je minimální podmínkou pro získání financí. Školy, které mají podstav, musí obce dotovat, to zatěžuje rozpočet a peníze vynaložené na školu by mohly být využité na jiné účely. Ale jak vyplynulo z rozhovoru se všemi třemi starosty, ani jeden by nepřestal podporovat školu finančně, i když je to pro obec určitá přítěž, ale na druhé straně škola, je základ obce. Nebudou - li v obcích školy, mladí lidé přestanou mít o obce zájem a ty začnou vymírat.

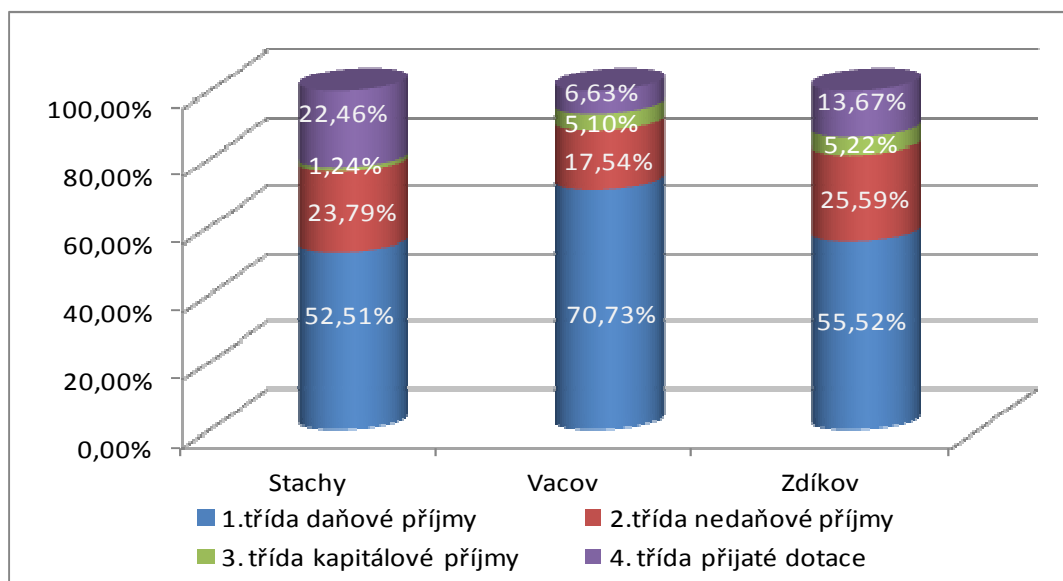

Graf 6: Vývoj počtu žáků na základních školách ve sledovaných obcích
Zdroj: Elektronická komunikace s uvedenými školami, jejich archív

Z grafu 6 je také patrné, že Základní škola Stachy má klesající trend. Průměrný počet žáků je 122, avšak tato hodnota je dána vyšším počtem žáků v 90. letech. Od roku 2000 je průměrná hodnota 110 žáků. To znamená, že škola nedosahuje v dlouhém horizontu optimální hodnoty počtu žáků a je tak zátěží pro obecní rozpočet. Ani Základní škola Vacov nedosahuje v dlouhodobém horizontu optimálního počtu žáků. Průměrný počet žáků bez extrémní hodnoty 197 v roce 1989 je 134. Nejlepší situace je na Základní škole Zdíkov. Průměrná hodnota žáků je 146. Jak je vidět na grafu 6, škola má i největší počet žáků, kteří nastoupí v září do první třídy a to 25. Škola má tedy nejlepší postavení, kdyby došlo ke změně optimálního počtu na třídu, měla by největší předpoklady, že by to škola ze všech tří jako jediná ustála a žáci z okolních obcí by do ní dojížděli i z toho důvodu, že škola má největší kapacitu a to 300 žáků.

4.2.2 Rozpočet, daňové a nedaňové příjmy

Všechny zkoumané obce hospodaří s rozpočtem okolo 20 000 000 Kč. Vždy jej plánují jako vyrovnaný a převážně na konci roku vyrovnaný bývá. Nastlal-li někdy případ, že rozpočet byl schodkový, bylo to způsobeno spolufinancováním projektů. Příjmy jsou složeny z daňových, nedaňových, kapitálových a z přijatých dotací. Složení příjmů v průměrných hodnotách za sledované období 2008 – 2012 zobrazuje graf 7.

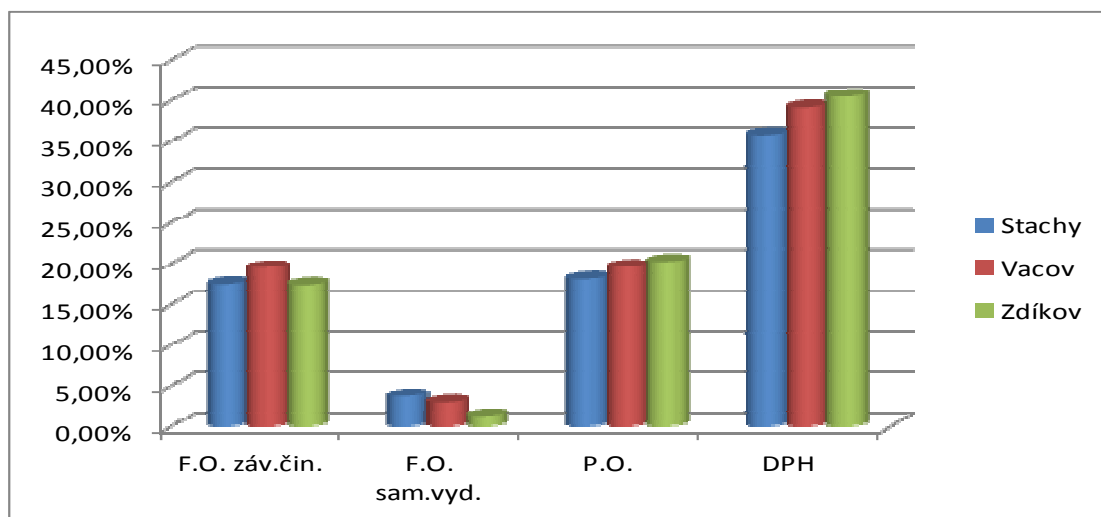
Graf 7: Rozdělení průměrných daňových a nedaňových příjmů v letech 2008 – 2012

Zdroj: rozpočty jednotlivých obcí

Z grafu 7 je patrné, že největší část příjmů tvoří příjmy daňové a to více jak 50 %. Přijaté dotace tvoří v obci Stachy 22,46 % a v obci Zdíkov 13,67 % což je dvojnásobně oproti obci Vacov. Je to způsobeno tím, že dané obce v roce 2008 získaly dotace na rekonstrukci základní školy, na opravu jejich fasády a zateplení. Obec Vacov tyto dotace nezískala, jelikož fasádu a výměnu oken provedla již před možností získání této dotace ze Státního fondu životního prostředí a na tuto dotaci již neměla nárok. Avšak obec plánuje celkovou obnovu školy, včetně kompletní výměny vnitřního vybavení jako např. oprava elektroinstalace.

Na grafu 8 je zachyceno rozložení daňových příjmů obcí, z nichž největší podíl připadá na příjmy z DPH, příjmy z daní fyzických osob ze závislé činnosti a příjmy z daní právnických osob.

Graf 8: Průměrné rozdělení daňových příjmů v letech 2008 – 2012

Zdroj: Rozpočty jednotlivých obcí

Tabulka 4 zobrazuje průměrné daňové příjmy z DPH od roku 2008 do roku 2010. Pomocí této tabulky lze částečně potvrdit hypotézu, že zvyšující se počet obyvatel je pro rozvoj obce příznivý. Z výše podílu příjmů z DPH je vidět, že obec Zdíkov s největším počtem obyvatel má největší tento podíl, avšak není to úměrné k počtu obyvatel v obci Stachy a v obci Vacov.

Daňové příjmy z DPH	
Stachy	4 240 677
Vacov	5 671 359
Zdíkov	6 078 196

Tabulka 4: Průměrný výše daňových příjmů z DPH v jednotlivých obcích v letech 2008 – 2012.

Zdroj: Jednotlivé rozpočty obcí, zpracování vlastní. Úplné rozpočty v příloze č. 2.

Při kladném hodnocení zvyšujícího se počtu obyvatel v obci se musí zohlednit i to, kdo se do obce stěhuje. Jsou-li to staří lidé, zvyšují se tak daňové příjmy z DPH, ale již se nezvyšují příjmy z daní fyzických osob ze závislé činnosti. Tyto příjmy se zvyšují, přichází-li do obcí mladí lidé, jsou-li v pracovním poměru a také záleží na zaměstnání, které vykonávají a jak jsou za něj ohodnoceni.

daň. příj ze záv. čin.	ek.akt.zaměst.
Stachy	2 068 962 / 507
Vacov	2 829 676 / 600
Zdíkov	2 605 680 / 754

Tabulka 5: Průměrné daňové příjmy ze závislé činnosti F. O. a průměrný počet ekonomicky aktivních zaměstnaných lidí

Zdroj: Jednotlivé rozpočty obcí a zprávy z Úřadu práce Prachatice

V tabulce 5 jsou uvedeny průměrné příjmy obcí z příjmů fyzických osob z jejich závislé činnosti v letech 2008 – 2012 a průměrný počet ekonomicky aktivních zaměstnaných obyvatel daných obcí. Jak je vidět neplatí jednoznačně, že čím větší počet obyvatel, tím vyšší daňové příjmy z jejich závislé činnosti. Ač má obec Zdíkov o 154 ekonomicky aktivních obyvatel více má menší výnos z těchto daní než obec Vacov. Záleží na tom, v jakém odvětví lidé pracují.

Tabulka 6 a 7 demonstruje rozložení hospodářské činnosti v jednotlivých obcích. Je vidět, že nejvíce lidí až dvojnásobně podniká ve službách, na druhém místě se věnují průmyslu a po té zemědělství. Je ovšem zajímavé, že obce přestože mají rozdílné počty obyvatel, počet podnikatelských subjektů je podobný.

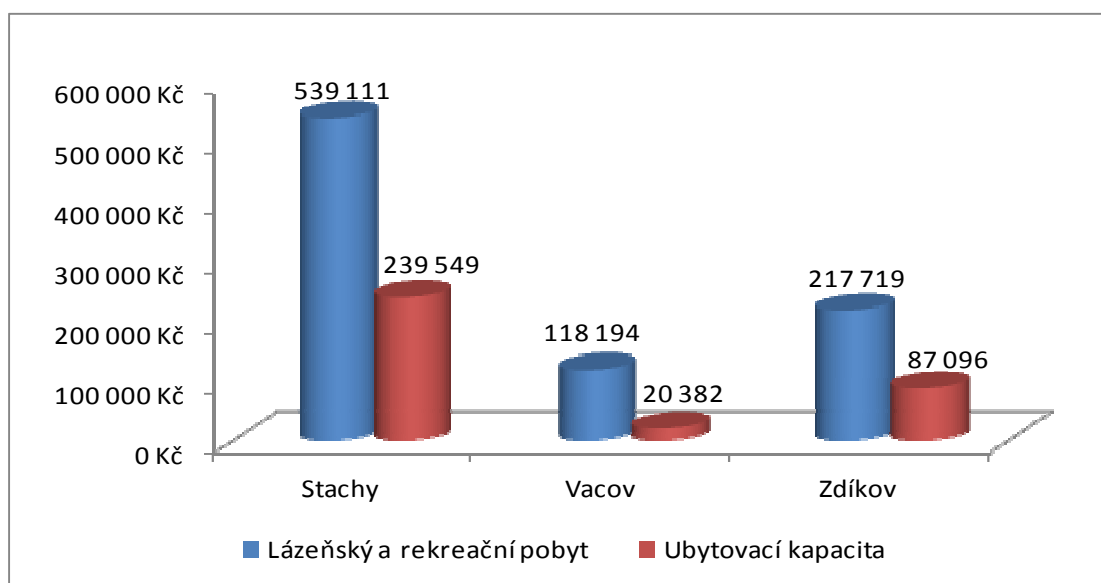
	Stachy	Vacov	Zdíkov
Podnikatelské subjekty	318	320	397
Průmysl	57	40	53
Stavebnictví	55	42	64
Zemědělství	41	45	46
Služby	121	149	174
Doprava	6	4	10
Veřejná správa	5	3	5
Školství a zdravotnictví	6	7	8
Ostatní veřejné sociální a osobní služby	27	30	37
Státní organizace	2	1	1
Akciové společnosti	0	0	1
Obchodní společnosti	14	22	18
Družstevní organizace	0	2	2

Tabulka 6: Rozložení podnikatelských subjektů dle odvětví ve sledovaných obcích.
Zdroj: www.risy.cz/cs, hodnoty za rok 2010, úpravy vlastní

Podnikatelé F. O.	232	204	311
Bez zaměstnanců	145	127	158
Mikropodnik 1-9 zam.	23	17	24
Malý podnik 10- 49 zam.	4	6	5
Středně velké podniky 50 – 249 zam.	2	3	2
Svobodná povolání	12	18	11
Ostatní právní formy	30	41	37
	216	212	232

Tabulka 7: Rozložení podnikatelských subjektů ve sledovaných obcích.
Zdroj: www.risy.cz/cs, hodnoty za rok 2010, úprava vlastní

Další důležitou složkou tvořící daňové příjmy jsou poplatky. Největší položkou z nich jsou poplatky za likvidaci komunálního odpadu, které se v obci Zdíkov a Vacov pohybují průměrně okolo 800 000 Kč ročně a ve Stachách okolo 600 000 Kč ročně. Zbylé poplatky nejsou již tak vysoké, jen obec Stachy má vysoké poplatky za lázeňský a rekreační pobyt a poplatky z ubytovací kapacity, jak ilustruje graf 9.

Graf 9: Průměrná výše příjmů z poplatků za lázeňský a rekreační pobyt a z ubytovací kapacity v letech 2008 – 2012

Zdroj: rozpočty jednotlivých obcí

Z uvedeného grafu 9 je vidět patrný rozdíl ve výši příjmů z poplatků za lázeňský a rekreační pobyt a z ubytovací kapacity. Největší příjmy dosahuje obec Stachy, což je zapříčiněno obcí Zadov a Churáňov, kde jsou velké hotely, ale i malé penziony. Naproti tomu v obcích Vacov a Zdíkov jsou jen malé hotely a penziony. Obec Stachy by měla využít této příležitosti a snažit se podporovat rozvoj Zadova a Churáňova, spolupracovat s Českým svazem tělesné výchovy, jež vlastní sjezdovku Kobylu, aby si daná lokalita i nadále udržela svoji atraktivitu pro turisty a obec tak získávala i nadále poměrně vysoké příjmy.

Složení výdajů ve sledovaných obcích je podobné. Většinu tedy zhruba 75 % tvoří běžné výdaje a zbytek jsou výdaje kapitálové, jež jsou převážně tvořeny opravami budov. Běžné výdaje jsou převážně vynakládány, podle odvětvového třídění rozpočtové skladby, na skupinu 2 – průmyslová a ostatní odvětví a na skupinu 3 – služby pro

obyvatelstvo. Ze skupiny 2 je v obci Zdíkov a Stachy nejvíce prostředků vynaloženo na činnosti související se zásobováním pitnou vodou. Obec Vacov nemá v této skupině vysoké náklady, jelikož vodovod pronajímá společnosti Čevak. Sice nemá příjmy ze stočeného a vodného, ale má příjmy z pronájmu. Druhá největší položka je údržba silnic, kde velká část připadá na údržbu silnic v zimním období.

Ze skupiny 3 se výdaje pohybují průměrně za sledované období okolo 8,6 mil Kč. Z toho nejvíce prostředků je vynaloženo na sběr a odvoz komunálního odpadu, čističku odpadních vod a kanalizaci, bytové hospodářství, základní školu a veřejné osvětlení.

Vysoké výdaje jsou i ve skupině 5, jež je představovány požární ochranou a ve skupině 6, kde jsou prostředky vynaloženy na činnost místní samosprávy, jež se průměrně za sledované období pohybují okolo 2 500 000Kč.

4.2.3 Získané dotace

Získané dotace na rozvoj obce nelze jednoznačně porovnávat, jelikož obce mají různé možnosti v získávání dotačních titulů, což je dáno počtem obyvatel, zdali je na území dané obce Chráněná krajinná oblast, ale i schopnostmi starosty a zastupitelstva získat dotace. Každá z obcí má také jinou strategii rozvoje, jiné možnosti a preference co chce jako první zrekonstruovat, obnovit nebo vytvořit. Stejně tak každou obec jinak zasáhly přírodní katastrofy, jako povodně nebo vichřice, s jejichž následky se musí vyrovnávat dodnes. Obce musí také předběžně vynakládat prostředky na údržbu a opravu místních komunikací, vodovodu, kanalizace a podobně, kterých mají rozdílné počty kilometrů.

Podle vyjádření pana Štěpánka z Rozvojové regionální agentury Šumava zkoumané obce žádají dotace nejčastěji na vodovody, kanalizace a čističku odpadních vod. Tyto dotace obec Vacov může čerpat z Programu rozvoje venkova, ale obec Stachy a Zdíkov, jelikož je na jejich území CHKO musí tyto projekty předkládat do Operačního programu Životní prostředí. Na občanskou vybavenost se žádosti předkládají do ROP Jihozápad, menší žádosti mohou podávat i do výzev místních akčních skupin MAS – to je relevantní pro obec Vacov. MAS přerozděluje dotace z Programu rozvoje venkova. Třetí důležitou kategorií pro získání dotací je zateplování budov a výstavba staveb obnovitelných zdrojů energie. Dané projekty se předkládají do OP Životní prostředí.

Menší finanční prostředky mohou obce získat z programů Jihočeského kraje ve výši řádově stovek tisíc nebo jednorázových programů jednotlivých ministerstev.

Z rozhovorů se starosty vyplynulo, že všechny obce se snaží získávat dotace, ale některým se to daří lépe, některým hůře. Např. oprava kanalizace v obci Vacov již je udělaná, obci Zdíkov mají přijít peníze na podzim tohoto roku a v obci Stachy byl vytvořen projekt, který se po rozepři mezi zastupiteli přerušil a nyní se chystá projekt nový. Dále z rozhovoru vyplynulo, že v obci Stachy se jako největší projekt zrealizovala oprava fasády a zateplení základní školy, opravy místních komunikací a po bleskových povodních v roce 2009, neustálé každoroční opravy místních komunikací, a také vyčištění rybníku v obci Úbislav.

V obci Zdíkov za velké projekty starosta označil vybudování centrální kotelny na štěpky, která v obci snížila emise o 99,2 % z dotací ministerstva životního prostředí a také zateplení a rekonstrukci základní školy z fondů Evropské unie a ze Státního fondu životního prostředí, opravu zámecké zahrady a ostrova, kde se konají letní venkovní kulturní akce. Mezi důležité projekty, které se budou realizovat v nejbližší době, patří oprava kanalizace a napojení části Masákova Lhota, následná úprava vzhledu obce jako chodníky, zeleň a podobně a momentálně se shání dotace na již připravený projekt vybudování Centra klidného stáří. Další významný zrealizovaný projekt bylo zateplení 2 z 3 obytných domů ve vlastnictví obce. Obec Zdíkov též využívá programu OP- Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko, z něhož získala dotace v rámci spolupráce Dobrovolných hasičů.

V obci Vacov se opravila škola, ale již z dřívějších dotací, nejednalo se o projekt „zelená úsporám“ jako v ostatních obcích. Již v devadesátých letech byla opravena kanalizace, vybudována nová čistička odpadních vod pro sousedskou část Vlkonice. V roce 2008 byl postaven dům s chráněnými byty pro seniory s dvaceti bytovými jednotkami, v roce 2006 bylo postaveno víceúčelové kulturní zařízení, jež dopomáhá po sociální stránce rozvoji obce. V roce 2012 ve spolupráci obce Vacov, Krajského úřadu Jihočeského kraje a Zdravotnické záchranné služby Jihočeské kraje byla dokončena oprava zdravotnického zařízení a zároveň došlo k přístavbě budovy pro zázemí

Zdravotnické záchranné služby, o kterou usilovalo mnoho obcí v dané lokalitě. V prostorách této budovy jsou ordinace gynekologa, praktického lékaře pro dospělé, praktického lékaře pro děti, a lékárna. V obci dochází též k pravidelným úpravám místních komunikací. V roce 2009 získala dotace na obnovu obecního a krajského majetku po povodních.

Díky účasti v mikroregionu Šumavské podhůří, jež tvořily sledované obce, obec Vacov, také vydala informační brožury na podporu cestovního ruchu. Dále obec Vacov díky účasti v místní akční skupině „Chance in nature. Local action group“ se sídlem v Malenicích, mohla čerpat peníze z Evropské unie přes Státní zemědělský intervenční fond na úpravu zeleně, vybudování bezdrátového rozhlasu apod. Z dalších dotací bylo obnoveno koupaliště a kemp Rohanov a další rybníky byly odbahněny. Také bylo opraveno z velké části náměstí a centrální část obce, zbytek je plánován na nejbližší dobu. Dále je starosta hrdý na to, že bylo vybráno 22 parcel, ke kterým byly přivedeny inženýrské sítě, jež bylo provedeno za účelem získání nových obyvatel. Dále bylo využito fondu solidarity na opravu škod po povodních v roce 2002. Plánuje se celková rekonstrukce základní školy.

Dobrá možnost na získání dotací je prostřednictvím OP- Přeshraniční spolupráce- ČR – Bavorsko. Z tohoto programu získala peníze obec Vacov, např. na „měkké projekty“ v rámci Dobrovolného sdružení hasičů, na kulturní akce apod. Z tohoto programu získala obec také dotaci např. na opravu kapliček.

4.3 Identifikace rozhodujících bariér, limitujících rozvoj ve zkoumaných obcích

- **Přírodní ráz krajiny**

Jak již bylo zmíněno, obce se nachází v horských a podhorských oblastech Šumava, v 600 - 800 m. n. m. Oblast Churáňova dokonce v 1000 m.n.m., stejně tak obec Javorník patří pod obec Vacov. Podnebí je chladné a vlhké, s dlouhým trváním sněhové příkrývky. Tudíž dané území není vhodné pro náročnou zemědělskou činnost, ale spíše pro chov dobytka. Ale politikou a nastavenými podmínkami v této oblasti v České republice, se lidé tomuto podnikání nechtějí věnovat. Tím, že se lidé nevěnují

hospodářství, nezpůsobuje jen to, že nemají tak důvod zůstat v této lokalitě, případně se do ní opět vracet, ale má to vliv i na celkový ráz krajiny. Dříve byly všechny louky vypásány dobyt看em, lidmi upravovány a ne jako nyní, kdy velká část ploch zarůstá náletovými stromy, křovím a různými travinami. Tím se mění celý přírodní ráz a pro mnohé turisty je to důvod, proč do krajiny nepřijíždí. Stačí porovnat, jak vypadají naše horské oblasti a jak vypadají v sousedních zemích. Není přesně nastaveno, jestli v krajině hospodařit a rozvíjet jí šetrným způsobem, jež by dal možnost místním lidem zde žít a pracovat, anebo udělat z dané krajiny divokou přírodu a doufat v to, že bude pro turisty zajímavá. Na to navazuje i péče o obec, kterou provádí jak samotná obec, tak i lidé v kteří v ní žijí, tím jak se starají o své domy a místa okolo nich.

- **Chráněná krajinná oblast**³

Politika ochrany přírody i měnící se rozložení a počet obyvatel v dané krajině mají velké důsledky na zdejší krajinu, která se z kulturně obhospodařované mění na přírodní parky a chráněné oblasti. Je otázkou, zdali je dobré v tak malém státě jako je naše republika mít tak velké chráněné oblasti, nebo dbát na rozvoj obcí a života v nich. Podobný názor mají i Perlín a Bičík (2010:26) jež ve své publikaci uvádějí: „Jsme přesvědčeni, že rozvoj území Šumavy nelze chápat v kontextu buď – anebo, tedy v rozporu dvou protichůdných tezí o budoucí funkci území. Rozvoj na území NP Šumava musí probíhat v souladu s principy obou hlavních výchozích tezí. Tedy rozvoj pro obyvatele a návštěvníky Šumavy lze dlouhodobě zajistit jedině v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje přírodního prostředí a současně Šumava představuje kulturní krajinu, kde obyvatelé žili a působili více než 400 let, a proto je základním předpokladem udržení obou funkcí krajiny aktivní přítomnost bydlících obyvatel a dalších uživatelů území.“

CHKO, jež protíná v určitých částech obec Stachy a Zdíkov, je pro oblast příležitostí i bariérou. Příležitost je dána tím, že oblast je více zajímavá pro cestovní ruch a ten se tak stává zdrojem pracovních míst. Oblast tak může být zajímavá pro lidi, jež se chtějí živit cestovním ruchem, hotelnictvím anebo restauračním provozem. Jako další výhodu

---

³ Dále jen CHKO

lze uvést, že obce mají možnost čerpat finanční prostředky na výstavbu kanalizace, výstavbu, rekonstrukci a intenzifikaci čističky odpadních vod v rámci OP Životní prostředí, oblast podpory 1.1.1. Snížení znečištění z komunálních zdrojů, která je určena pro aglomerace nad 2000 obyvatel anebo pro obce jejichž území vyžaduje zvláštní ochranu, tedy kde jsou národní parky nebo CHKO. Obce pod 2000 obyvatel a bez CHKO mohou čerpat dotace z programu Rozvoje venkova Ministerstva zemědělství. (elektronická komunikace s paní Aguasovou, ze Státního fondu životního prostředí ČR) Výhoda CHKO pro obce je i v posuzování projektů zabývajících se zateplováním budov, případně výstavbou obnovitelných zdrojů energie. Projekty jsou bodově zvýhodněny když se mají uskutečnit na území CHKO. Bariéra je představována omezeností v možnostech hospodaření v CHKO. Bariéry limitující hospodaření v CHKO jsou určeny v zákoně č. 114/1992 Sb. Picková a Špička (2008) uvádějí, že bariéry jsou rozčleněny podle zón ochrany dané oblasti. Hospodářské využívání CHKO musí být takové, aby se udržoval a zlepšoval přírodní stav a byly zachovány a vytvářeny optimální ekologické funkce těchto území.

Lidé hospodařící v těchto oblastech musí splňovat přísnější podmínky pro hospodaření a stávají se tak, i díky přírodním podmínkám, méně konkurenceschopnými v celorepublikovém srovnání nebo v podmínkách stanovených velkými řetězci. Určité omezení je i ve stavební činnosti. Stavba v CHKO musí být postavena, tak aby její provoz neohrozil zdejší přírodu a její podoba respektovala ráz zdejší krajiny. Správa CHKO se vyjadřuje například k objemu staveb, nebo tvarů a sklonů střech. (Co představuje, 2007) To přináší omezení nejen pro soukromé subjekty, ale i pro případné firmy, které by zde chtěly postavit výrobní haly.

- **Infrastruktura:**

Za určitý limit rozvoje se dá označit i velký počet kilometrů místních komunikací. Stachy mají 56 km, Vacov 32 km a Zdíkov 35 km. Obce se musí o dané komunikace starat, a to je finančně náročné, zejména zimní údržba, která je díky položení obcí v horských oblastech poměrně dlouhodobá. Druhou složkou finanční náročnosti pro rozpočet je i oprava komunikací, na které musí obce získávat dotace, což je také náročné na čas. s tím souvisí i další limita rozvoje a to, že obce mají velký počet částí.

Stachy mají 10 osad, Vacov 20 a Zdíkov 8. Jako další limit rozvoje lze uvést malý počet obyvatel na velkou rozlohu. Stachy mají přibližně 46 obyvatel na 1 km², Vacov 40 obyvatel na 1 km² a Zdíkov 55 obyvatel na 1 km². To znamená, že jednotkové náklady na skupinu 3 z rozpočtové skladby - služby pro veřejnost, např. veřejné osvětlení jsou poměrně vysoké. Kdyby v obcích a jejich částech bylo více obyvatel, jednotkové náklady by se snížily. Limitou je i poloha daných obcí. Jedná se o příhraniční obce, ležící na území Šumavy, kde se nikdy nerozvinul velký průmysl, kraj byl vždy chudý, bylo zde málo pracovních možností, kromě dob komunismu, jak již bylo zmíněno, kdy ve Vimperku bylo mnoho továren a podniků, ale i tak lidé museli šetřit a obce se rozvíjely pomaleji než města.

- **Sociální infrastruktura:**

Za bariéru by mohla být označena kapacita jednotlivých obcí. Ale k tomu, aby došlo k problému s přeplněností obyvatel, mají všechny obce poměrně daleko. Stachy mají 1213 obyvatel, Zdíkov 1434 a Zdíkov 1756, ale všechny tři obce mají kapacitu okolo 2500 obyvatel, tudíž obce mohou dělat vše proto, aby se do nich lidé stěhovali.

S kapacitou obce souvisí i kapacita občanské vybavenosti např. kapacita základních škol. Ve všech obcích jsou devítileté základní školy, které mají kapacitu – Stachy 200 žáků, Vacov 250 žáků a Zdíkov 300 žáků. Ani jedna základní škola není naplněná, jak je vidět na grafu 6 v kapitole 4. 2. 1, mohou stále přijímat nové žáky, tudíž ani z tohoto pohledu by nebyl problém se zvyšováním počtu obyvatel v jednotlivých obcích. Navíc vyšší počet žáků je dobrý i kvůli rozpočtovému určení daní, kdy počet dětí v základních a mateřských školách je jedním z kritérií. Kapacita obce a základní školy by se stala bariérou rozvoje, pokud by nastal nečekané rychlý přírůstek obyvatel, ale to je nepravděpodobné.

S rozvojem obce též souvisí i kulturní vyžití v daných obcích, které je v obcích různé a i jinak podporované. Vedení obcí by nemělo brát zřetel jen na ekonomické zájmy a na to, co přináší zisk, ale i na to, aby měli obyvatelé v místě svého bydliště možnost nějakého kulturního vyžití a nemuseli za ním dojíždět. Situace ve sledovaných obcích je taková, že jediná obec Vacov vybudovala v roce 2006 víceúčelové zařízení, kde jsou

pořádány plesy, koncerty a jiné akce. Obec Zdíkov provozovala letní kino, ale to letos bude uzavřeno. Avšak obec má jednu velkou zajímavost a to přírodní ostrov, v blízkosti zámku Zdíkov, kde jsou v létě pořádány velmi oblíbené koncerty, nemá ovšem zařízení, kde by šly pořádat akce za jakéhokoliv počasí. Ve Stachách není žádné víceúčelové kulturní zařízení, které by měla ve správě obec. Pořádají-li se nějaké akce, jde většinou o akce pro děti a jsou venkovní. Případně obec využívá vzdělávací centrum společnosti STAVOPLAST KL spol. s r.o.. Také bylo ve vlastnictví obce velké kino, ale z důvodu nedostatku financí se již několik let neprovozuje.

Se sociální infrastrukturou a se zájmem lidí žít v určité obci souvisí i *obchody*, které se v obci nachází. Je dobré, když si lidé přímo v obci kde bydlí, mohou koupit základní zboží, ale to musí být v určité kvalitě. Protože většina obyvatel dojíždí za prací, nakoupí si tam, kde pracují. Ve všech třech obcích jsou maloobchody s potravinami, a to Jednota, soukromé prodejny a řeznictví. Ale ne všude je stejná kvalita a sortiment zboží. V obci Vacov je navíc pekárna. Ale úplně v obcích chybí obchod se zeleninou a ovocem, drogerie, obchod s oblečením a spoustou jiného zboží, ale takovéto obchody mají problém se uživit i ve Vimerku, natož v tak malých obcích.

- **Obyvatelé**

Bariéra rozvoje představována počtem obyvatel souvisí s příjmy obce, které obec získává díky počtu obyvatel v ní žijících, jak již bylo zmiňováno v předešlé kapitole. Obec potřebuje své obyvatele, aby vůbec mohla fungovat, získává příjmy z jejich daní, ale i z poplatků, které obci platí. Počet obyvatel také souvisí s tím, z jakých fondů mohou obce získávat dotace.

Obyvatelé také určují, jak bude jejich obec vypadat a to tím, jak se účastní veřejného života, zdali se zajímají o to, jak to v jejich obci vypadá, co koná jimi zvolené zastupitelstvo, jestli dělá vše, co je v jejich zájmu. Toto může být určitou bariérou, pokud občané toto své právo nevyužívají a nezáleží jim na tom, jak to v obci vypadá.

Obec, aby měla kladná čísla v přírůstku obyvatel, musí dbát na to, aby v obcích byly základní věci, jež lidé vyžadují a to, základní a mateřská škola, obchod s potravinami, restaurační zařízení, zdravotní středisko nebo pošta. Zatím dané požadavky všechny

sledované obce splňují, ale problém s přistěhováním lidí závisí i na dalších faktorech jako je život v obci, soužití a vztahy místních obyvatel a zájem vedení o své obyvatele. Starostové v obci Zdíkov a Vacov uvedli, že život v obci je dobrý, lidé mají zájem o to, co se v obcích děje a i mezilidsky spolu vycházejí. Trochu odlišná situace je ve Stachách, kde je vidět, a i to potvrdil místní starosta, že lidé spolu tak dobře nevycházejí. Což se projevuje hlavně nezájmem lidí o to, co se v obci děje, na akce pořádané obcí se dostavuje poměrně málo lidí apod.

To, co ale hlavně určuje, že si lidé zvolí danou obec za svoje bydliště, jsou pracovní možnosti. V těchto lokalitách nejsou nijak výrazné, ačkoli celková nezaměstnanost je pod celorepublikovým průměrem. V každé obci jsou dva středně velké podniky, ale ty již mají své zaměstnance a nové nepotřebují. Pouze v obci Zdíkov se chystá rozšíření podniku Uniwell o sto zaměstnanců, ale jedná se o dělnické pozice. Ani v nejbližším městě, ve Vimperku, není situace lepší. Zde je hlavní zaměstnavatel firma Rhode Schwarz Vimperk, ale ta kdyby ukončila svoji činnost, mělo by to fatální důsledky pro celý region, a tím i pro sledované obce. Pracovní příležitosti jsou v tomto regionu spíše pro lidi s vyučením nebo středním vzděláním. Pro vysokoškolsky vzdělané obyvatele zde není mnoho pracovních příležitostí odpovídajících jejich vzdělání.

To, že v daných obcích je poměrně nízká nezaměstnanost, je paradoxně také určitou bariérou a to v oblasti finanční. Aby obce mohla získat dotace z určitých dotačních programů, musí splňovat určitou hodnotu míry nezaměstnanosti a získané peníze pak mají pomáhat při snižování nezaměstnanosti.

Další bariérou rozvoje je stárnutí obyvatel, ačkoli v obci Vacov a Zdíkov jsou kladné přírůstky v celkové migraci, přirozená migrace je převážně v záporných číslech a ani migrační přírůstek není tvořen jen mladými lidmi, jako např. do obce Stachy se vrací hodně obyvatel na stáří, protože odtud pocházejí. Průměrný věk v obcích je 42 let.

- **Záležitosti s řízením obce:**

Rozvoj obce velkou měrou limituje výše jejího rozpočtu a jeho výše je určena pomocí tzv. rozpočtového určení daní. Při rozhovoru se starosty se teprve jednalo o změně tohoto určení a všichni tři se shodovali na tom, že změna by byla přínosem a v rozpočtu znatelná. V průběhu zpracování této práce ke změně rozpočtového určení došlo. Podle Návrhu na změnu RUD (2012) to pro obce znamená, že se jim od roku 2013 zvýší objem příjmů ze sdílených daní. Zvýší se příjem na obyvatele. Nyní obce s počtem obyvatel 501- 1000 mají 7100 Kč na obyvatele, od roku 2013 se příjem zvýší na 9200 Kč. Tyto prostředky obce získají na úkor příjmů největších čtyř českých měst Prahy, Brna, Plzně a Ostravy. Pro zkoumané obce by to znamenalo zvýšení rozpočtu ve Stachách zhruba o 2,5 mil. Kč, ve Vacově o 3 mil. Kč a ve Zdíkově o 3,5 mil. Kč, kdyby se bral v úvahu jen počet obyvatel. K výši poskytnutým příjmům se ještě musí zohlednit kriteria jako počet dětí ve školách nebo kritérium celkové rozlohy území obce. Ale i tak se starostové shodují, že peněz není nikdy dost, ale zde už musí sami přijít s určitou aktivitou a šikovností se získáváním dotací.

Administrativa je též limitujícím prvkem, jelikož obce musí vykazovat spoustu údajů, vést záznamy o všem co dělají, informovat veřejnost, vést účetnictví a podobně. u těchto činností se opět starostové shodují na tom, že mnoho úkonů je zbytečných, zdvojených a zabírají čas, který by se mohl věnovat jiným aktivitám.

S tím souvisí i legislativa, kterou se obce musí řídit a která je někdy spíše omezením než přínosem. To souvisí s tím, že zákony a vyhlášky jsou tvořeny nejčastěji tzv. „shora“. Obce sice mohou mít připomínky k zákonům, vyhláškám nebo nařízením samostatně nebo prostřednictvím Svazu obcí, avšak tyto připomínky nejsou dostatečně vyslyšeny. Někdy tato situace vypadá tak, že vláda nemá zájem poslouchat, ti co se danými věcmi zabývají každý den nejlépe vidí, co je třeba změnit, vylepšit nebo zavést.

Spolupráce s vyššími územními celky tedy kraji je dobrá, ale lepší byla spolupráce s okresními úřady, byly blíže k obcím a komunikace tak byla jednodušší. Spolupráce se sousedními obcemi není dobrá. Založil se sice mikroregion Šumavské podhůří, jehož členy byly zkoumané obce, ale nikdy nedošlo k výrazné spolupráci, jež by obcím

přinesla významné výsledky. Jediné co se díky tomuto mikroregionu vytvořilo, byly určité propagační materiály na podporu cestovního ruchu. Jinak obce spolu nespolupracují, ale ani si nijak neškodí, kromě konkurence při získávání financí ze stejných zdrojů. Je zde nastaven spíše trend každá obec sama za sebe a spíše ukazovat na to, co jedna obec má a co ta druhá nemá. Tento nezájem o spolupráci je dán i minulostí, kdy obce spolu soutěžily. Hlavními rivaly byly obec Stachy a Zdíkov. Jedna obec postavila školu, druhá postavila také školu a k tomu ještě něco jiného. Mimo toto dění stála obec Vacov, která byla nejzaostalejší. Vše bylo opět dáno vedením, jež v obcích působilo, jako je tomu i dnes. Dříve obec Stachy byla označována za tu nejvíce rozvinutou a prosperující. Po dvaceti letech vývoje, od roku 1989, je to nyní spíše obec Vacov, která je prosperující a pro rozvoj obce toho dělá nejvíce.

Snaha obce Vacov o to být zajímavá pro lidi je vidět i v tom, že se snaží být ve spojení s obcemi a vytěžit z toho co nejvíce. Když nedopadla dobře spolupráce s obcí Stachy tak obec, začala spolupracovat s místní akční skupinou „Chance in nature. Local action group“ se sídlem v obci Malenice a získala tak řadu dotací na opravu majetku, kapliček anebo zmiňovaného místního rozhlasu. Jehož opravu chtějí i obce Stachy a Zdíkov, ale teprve shánějí peníze. Kdyby fungovala spolupráce těchto tří obcí, mohly by už mít mnoho projektů, o kterých přemýšlejí a chtějí zrealizovat, hotových.

Za další bariéru rozvoje lze uvést samotné zastupitelstvo obcí, což je vidět na zkoumaných obcích. Všechny tři obce mají velmi podobné, až stejné podmínky, podobný počet obyvatel, stejné přírodní podmínky, infrastrukturu, občanskou vybavenost apod., ale již na první pohled je vidět rozdíl v rozvoji daných obcí. Složení zastupitelstva obce Vacov a Zdíkov je poměrně stálé, částečně se mění jen po volbách, jinak zůstává neměnné. Starosta obce Zdíkov je ve funkci již druhé volební období a starosta v obci Vacov je již ve třetím volebním období. Obě obce mají zpracován strategický plán rozvoje, a ač jsou zastupitelé z jiných politických stran, při rozhodování o činnosti obce nedělají rozdíly a snaží se o to, aby rozhodnutí byla nejlepší pro obec. Výsledky jsou vidět v novém nebo opraveném majetku obce. Jiná situace je v obci Stachy. Zde není sestaven plán rozvoje obce, složení zastupitelstva obce se mění i během volebních období, při rozhodování o záležitostech obce často rozhoduje i jeden

hlas, není jednohlasný souhlas při rozhodování o strategických záležitostech obce nebo je i problém se zasedáním zastupitelstva.

- **Dotace z evropské unie:**

Velmi důležitá je již samotná příprava projektů. Po vstupu do Evropské unie a pro možnosti získat evropské peníze, nebyly všechny obce dobře připravené a neuměly si připravit projekty. Ale v dnešní době, kdy peněz ubývá a obcí žádajících peníze přibývá, roste konkurence mezi obcemi, je důležité mít velmi kvalitně zpracované projekty. Obce, jež pak dotaci nezískají, ztrácejí nejen možnost vylepšit svou obec, ale zároveň přicházejí i o peníze, jež sloužily k přípravě projektů. Výše těchto prostředků se pohybuje ve statisících korun.

Bariéra týkající se dotačních titulů je velká byrokracie a složitá administrativa operačních programů. V současnosti operačních programů je celkem 24. V jiných státech EU byly běžné tři až pět základní programy. Vysoký počet programů je náročný v tom, že klade velké nároky na lidské zdroje, dodržování všech administrativních postupů a pravidel, na řídicí orgány a také na koordinační činnost celého systému. Složitá je i struktura sektorových a regionálních programů, ale podle studie Evropské unie není přímá souvislost mezi náročností procesů a počtem operačních programů. (Otázky a odpovědi, 2012)

Česká republika mohla v letech 2007 – 2013 vyčerpat v přepočtu 800 mld. Kč. Projekty byly dosud schváleny ve výši okolo 500 mld Kč, proplaceno bylo okolo 300 mld. Kč. Podle některých odhadů se nevyčerpají prostředky 10 až 100 mld. Kč. Podle eurokomisaře Vladmíra Špidly „je nejhorší situace s čerpáním na ministerstvech školství, místního rozvoje a životního prostředí.“ Řešením by mohlo být jednání vlády s Evropskou komisí o možnosti přesunutí prostředků do regionálních operačních programů a přesunutí prostředků mezi operačními programy. (ČSSD Kritizuje, 2012)

Nesprávné čerpání dotací Českou republikou kritizuje i samotná Evropská unie, která i pohrozila, že zastaví čerpání unijních dotací, pokud se nedá do pořádku kontrola a audit dotačních programů. (Aktuální čerpání, 2012)

Problém s čerpáním prostředků z daných programů tkví i v tom, že některé programy jsou již vyčerpány, jiné mají peněz dost, ale není dostatečný zájem a snaha je vyčerpat. Problém je také v tom, že malé obce žádají dotace ze stejných programů jako velká města, tudíž mají o něco menší šanci dotaci získat v té výši, o kterou žádají, nebo mají problém celkově s žádostí uspět.

Zátěží pro obce je též finanční náročnost. Projekty k žádostem stojí i několik set tisíc Kč které, když obec dotaci nezíská, již zpět nedostane. Finanční náročnost pro obce představuje i spolufinancování projektů. Obce si musí brát dlouhodobé úvěry, a to je pro obecní rozpočet náročné. Binek (2011) dodává, že obce připravují žádosti podle aktuálních výzev a ne podle skutečných potřeb, jsou pak zatíženy dlouhodobými úvěry, které mohou následně znemožnit financování aktuálních problémů. Získání dotací tak může znemožnit rozvoj obce. s tím souvisí i to, jak uvádí Tesař (2012), že příjmy obcí neodpovídají objemu majetku, o který se musí starat. Objem majetku obcí díky dotacím za poslední čtyři roky vzrostl průměrně o 7 %, ale daňové příjmy jen o 2, 5 %. Řada obcí přitom již teď, financuje jen platy, energie a nezbytné opravy, ale není schopna obnovovat svůj majetek. Aby obec zvládala financovat svůj majetek i v budoucnu, měla by např. zavádět standardy kvality např. ISO normu.

S finanční stránkou souvisí i kurzovní riziko. Dotace se přidělují v eurech. Problém tkví v tom, že když koruna posílí během vyřizování dotací, obce tak mohou dostat i o miliony méně. Např. obec má dostat milion eur, ale to může být 25 000 000 Kč, ale také 30 000 000Kč.

Všichni tři starostové se také shodli na tom, že mnohem lepší pro získání dotací byl program Phare. Tento program byl vstřícnější pro obce. Ke každému výběrovému řízení byl přidělen jeden úředník, který měl vše na starosti, ale také obcím vše vysvětlil a poradil jim. Stejně tak se shodují, že je velmi složité získat dotace z ROP Jihozápad, kde je velká byrokracie a malá šance v daném programu uspět. Je to dáno jednak složitostí a byrokracií, ale i nastavením priorit EU. Ta chce přispívat na tzv. měkké projekty, které pomohou turistice a kultuře, takže se pak stane, že např. v Hluboké nad Vltavou se vybuduje golfové hřiště s heslem „Golfem proti drogám“, ale obce již

nezískají peníze např. na obnovu komunikací. Takovéto záležitosti by si měla republika zvládnout vyřešit sama.

Jednodušší je získávat dotace např. ze Státního zemědělského intervenčního fondu- Program rozvoje venkova. Dobrá spolupráce je v rámci měkkými projektů v rámci OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Bavorsko.

Náročnost dotačních titulů spočívá i v požadavcích na lidský faktor. Sepsání samotného projektu je velmi náročné. Obce vynakládají vysoké částky na sepsání projektů a když ve výzvě neuspějí, dané prostředky jim nikdo nevrátí. Lidský faktor je důležitý už při samotném zjišťování, o které dotace obec může požádat, a pak při samotné přípravě projektové dokumentace, kdy se musí projít stovky stran dokumentů, a poté stačí jedna špatná věta a žádost je zamítnuta. Pro podání žádost i v dalším roce, se musí připravit zcela nová dokumentace. Může nastat taková situace, že se obec rozhodne o evropské dotace nežádat jenom z toho důvodu, že je to složité. Při žádostech o velké dotace je také velmi důležitá spolupráce celého zastupitelstva. Není dobré, aby o velkých projektech rozhodovali jen ti, co vládou, na úkor názoru opozice, protože velké projekty sebou nesou i náročnost pro rozpočet, jelikož projekty se musí předfinancovat a dotace se dostávají zpětně a nikdy ne ve 100% výši.

K poskytování dotací byl vysloven i takový názor, že je špatné, když o přidělení dotací či nastavení podmínek pro získání dotací rozhodují velmi mladí lidé, často čerstvě po škole, bez jakékoli praxe s chodem obcí.

4.4 Posouzení širších sociálně-ekonomických souvislostí existence těchto bariér

Přírodní podmínky: V blízkosti obcí není řeka jako v obci Čkyně. V 90. letech se rozhodovalo, kde bude založena společnost Seaquist Closures Löffler, s.r.o. V úvahách byla i obec Stachy, ale zde nemohl být postavena tento podnik, jelikož potřebuje zdroj vody, který v obci chybí. To byl jeden z důvodů, proč byl podnik založen ve Čkyni. Nyní podnik zaměstnává okolo 400 lidí a např. v roce 2010 podle účetní závěrky byl jeho roční zisk ve výši 58 283 000 Kč. Pokud by zde byly vhodné přírodní podmínky, obci by plynuly příjmy z daní tohoto podniku. Dalším přínosem by byla možnost

pracovního uplatnění obyvatel dané obce a mladí lidé by zde mohli zůstat anebo se sem stěhovat. To by přineslo efekt i ve zvýšení příjmů z daní fyzických osob ze závislé činnosti a z příjmů z DPH. Mladí lidé by zde zakládali rodiny a zvětšil by se tak i počet dětí na základní škole, tudíž by i obec méně přispívala na chod základní školy.

Úprava okolí domů: V různých částech obcí na několika místech dochází k zarůstání krajiny náletovými stromy, zarůstání travinami a celkovému úpadku krajiny. Je to způsobeno nezájmem lidí o věci, které jsou vedle nich. Je to jak v domorodcích, tak i v lidech, kteří do daných obcí jezdí jen na rekreaci. Tito lidé pečují o svůj pozemek, ale to co je v jejich blízkosti, co je za jejich plotem, o to se již nestarají. To celkově ničí pohled na danou obec a její okolí. Obec nepůsobí upraveně, čistě a nemá tak přidanou hodnotu, možnost, aby se zalíbila i jiným lidem, kteří by zde mohli žít, kteří by dané lokality chtěli navštívit jako např. turisté. Tudíž by bylo dobré změnit názory lidí, aby se začali starat o to, co se děje kolem nich. Ale nejenom se zajímat jak se lidé starají o svůj majetek, ale vzbudit zájem veřejnosti i o to, jak se o obec stará její zastupitelstvo. Jako příklad lze uvést náměstíčko v obci Stachy, které je zajímavé tím, že je hned napojené na park. V 90. letech byl pokus o jeho oživení. Ale místo vybudování příjemného prostředí, odpočinkového místa pro místní obyvatele, jež by souviselo s místní krajinou, se v něm postavilo hřiště pro děti. Hřiště je dobrá věc, ale zrovna ve Stachách zhruba 200 m od parku je mateřská škola a vedle ní, bylo betonové hřiště. Zde mohlo být vybudované dětské hřiště s prolézačkami a různými atrakcemi pro děti. Když se betonové hřiště přestavovalo na víceúčelové sportovní hřiště, na to se nemyslelo. Ale po rozhovoru se starostou vyplývá, že při návrhu budoucí revitalizace místní zeleně, se dětské hřiště vybuduje opět v parku. V obci Zdíkov jsou plány na revitalizaci místní zeleně až po opravách kanalizace. V obci Vacov je centrální část obce již zrekonstruovaná. i touto, dalo by se říct banální záležitostí, obce napomáhají tomu, aby o ní měli zájem jak místní, tak noví obyvatelé, nebo naopak od toho odrazují.

Pracovní možnosti jsou největší bariérou pro rozvoj daných obcí. Lidé požadují od místa, kde chtějí založit rodinu, aby tam byla dostatečná občanská vybavenost, školy, zdravotní zařízení a jiné služby, ale i kdyby toto všechno obce měly v tom nejlepší stavu, tak se do ní lidé nebudou stěhovat, když v okolí nebude dostatek pracovních míst.

Pracovní možnosti jsou tou nejdůležitější podmínkou pro rozvoj obce. Protože obec se nemůže rozvíjet, když se nemá pro koho rozvíjet. s tím souvisí i dobrá dopravní dostupnost. Je důležité, aby obce byly napojené na veřejnou dopravu, kterou mohou využívat děti na dojíždění do škol, lidé do zaměstnání a staří lidé za lékaři. Dopravní dostupnost zkoumané obce mají na dobré úrovni, tím trochu eliminují fakt, že přímo v místě bydliště není dostatek pracovních míst. Náklady, které souvisí s tím, že v obcích není dostatek pracovních míst, lze vyčíslit pomocí nákladů na dopravu. Např. na autobusovou dopravu ze Stach do Prachatic by jeden člověk vynaložil za rok při základní ceně 61 Kč (v současnosti nejsou časové ani zvýhodněné jízdenky pro dospělé) za jednu jízdu a při 251 pracovních dnech 30 622 Kč. Jestliže občan nemá zajištěné bydlení a vztah k dané lokalitě a teprve se rozhoduje, kde bude žít, tak je pro něj výhodnější najít si byt v místě jeho zaměstnání. To je bariéra, se kterou obce mohou bojovat jen nižším nájemným, příjemným prostředím pro život a kvalitní základní občanskou vybaveností.

4.5 Navržení způsobů eliminace zjištěných bariér, včetně odhadů efektů, spojených s touto eliminací

Přírodní podmínky jako je podnebí nebo přítomnost řek obce neovlivní, ale mohly by se snažit vzbudit zájem lidí a podporovat je v tom, aby se starali o své okolí. Obce by mohli pořádat soutěže o nejlépe vyzdobená okna, upravené plochy před domem apod. Tyto aktivity finančně podporovat. Lidé se rádi účastní soutěží, kde mohou vyhrát nějaké peníze a kde se mohou předvést. Kdyby obec výherci dala např. 7 000 Kč, druhému 5000 Kč a třetímu 3000 Kč, tak ve dvacetimilionovém rozpočtu by to byla zanedbatelná částka, ale vylepšil by se vzhled obce a navíc by obec mohla ušetřit za to, že by se o úpravu nemusela starat sama a platit si svého zaměstnance.

Obce by měly zvážit např. i účast v soutěži Vesnice roku, která se poprvé konala v roce 1995 a je součástí Programu obnovy venkova. Cílem soutěže je podporovat obyvatele k aktivní účasti na rozvoji své obce a vytvářet podmínky pro zvyšování kvality života na venkově. Cílem soutěže je též připomenout veřejnosti význam venkova a je také důkazem pro občany, že jejich aktivity na rozvoji své obce přináší výsledky. (Vesnice roku, 2011) Výhodou účasti v této soutěži je i následná možnost čerpat dotace na

„obnovu a údržbu venkovské zástavby (s výjimkou bytového fondu) a občanské vybavenosti (např. radnice, školy, předškolní zařízení, kulturní zařízení, hasičské zbrojnice, sakrální stavby, hřbitovy, drobné stavby), komplexní úpravu veřejných prostranství, obnovu a zřizování veřejné zeleně, rekonstrukci a výstavbu místních komunikací, stezek a veřejného osvětlení, přípravu a realizaci propagačních materiálů obce a prezentace obce v souvislosti s umístěním v soutěži Vesnice roku“ a to až do výše 80 % uznatelných nákladů z dotačního titulu č. 1 Podpora vítězů soutěže Vesnice roku z programu Podpora obnovy a rozvoje venkova. Dané dotace mohou získat vesnice, které získaly ocenění modrou stuhou za společenský život v obci, bílou stuhou za činnost mládeže nebo zlatou stuhu za vítězství v krajském kole nebo se umístili na 1. – 3. místě v celostátním kole této soutěže. (Informace poskytnuty přímo MMR, mailovou komunikací)

Pro inspiraci zkoumané obce nemusí jít daleko. Nedaleká obec Malenice vyhrála Zlatou stuhu v roce 2008 a celkové třetí místo v soutěži Vesnice roku a v roce 2006 Bílou stuhu. V roce 2009 Bílou stuhu vyhrála obec Strunkovice nad Blanicí. i kdyby obce soutěž nevyhrály a neměly možnost získat dotace a neměla by tak obec z této činnosti zisk, i tak by pro obec účast v takové soutěži byla přínosná. Nelze na rozvoj obce pohlížet jen z ekonomické stránky. Obec tvoří lidé, tudíž se musí dbát i na rozvoj sociálně kulturní.

Obyvatelé by se měli aktivně zapojit do rozhodování o jejich obci. Veškerá zasedání jsou veřejnosti přípustná, stačí jen přijít a komentovat to, co se projednává. Lidé se nesmí vzdávat svých pravomocí, které mají. Obce by měly mít zájem o to, co nejvíce informovat své obyvatele a měly by to dělat aktivně, ne jen rozhodnutí vyvěsit na úřední desce. Měly by obyvatele informovat v místních novinách o tom, co dělají, proč a jak a co chtějí udělat. Při porovnání místních novin zkoumaných obcí je na první pohled vidět, které obce své občany informují. Obec Vacov jako jediná vydává místní noviny každý měsíc a informuje o činnostech zastupitelstva, na co získali peníze, co budou opravovat, budovat apod. Obec Zdíkov vydává své noviny čtyřikrát ročně, stejně jako obec Stachy vydává své noviny čtvrtletně a převážná část článků je o historii obce a o

tom co dělaly děti. Díky zlepšení informovanosti selepší i zájem místních obyvatel o dění v jejich obcích.

Další bariéry rozvoje obce souvisejí s vedením obce a jejím přístupem k vedení obce. Vedení obce by nemělo být moc konzervativní, mělo by se pokoušet vymýšlet nové způsoby vedení, rozhodování, školení. Neustále se vzdělávat, přijímat nové způsoby, ale nezapomínat na staré a ověřené způsoby. Měl by být také zaveden systematický přístup k řešení problémů, důležitých a strategických věcí jako např. oprava komunikací, kanalizace, čističky odpadních vod, nebo budování nových věcí. Takovéto velké projekty by měly být zpracovány a odsouhlaseny pokud možná všemi zastupiteli a dané projekty by měly vydržet i přes volební období a změny složení zastupitelstva. Při rozhodování o tom, co bude chtít obec vytvořit, by se měla opírat o analýzy stavu, možnostech a přínosech daných projektů. s tím souvisí i role starosty. Zastupitelé by ze svých řad měli volit takovou osobu, která má manažerské vrozené dovednosti, tzv. podnikatelského ducha. Měl by to být přirozený vůdce, který dokáže lidi nadchnout a spojit pro určitou věc, měl by být vzdělaný jak v odborných věcech např. stavebních, ekonomických a jiných, ale zejména v oblasti managementu. Měl by se o chod obce starat jako o svoji firmu nebo svůj majetek.

Aby byl zvolen ten nejlepší starosta, který bude opravdu vše dělat pro rozvoj celé obce, jsou důležité už samotné volby do zastupitelstva, kterých by se měli zúčastnit všichni obyvatelé obcí mající právo volit, a volit tak, aby zvolení zástupci dělali to nejlepší pro občany. Je proto důležité, aby lidé se zajímali nejen před volbami, ale po celé volební období, co se v jejich obci děje, o čem a jak rozhodují zastupitelé, jestli své rozhodnutí opírají o své zájmy anebo doopravdy o zájmy obce. Obyvatelé by měli dávat zastupitelům podněty čím by se zabývat měli, co si přejí nebo potřebují. Velmi důležité je se zabývat i samotnými zastupiteli, jak vykonávají svojí funkci. Samotní zastupitelé by se zase měli aktivně zapojovat do činností, jež by pomohly obci. Měli by shánět všelijaké informace, spolupracovat se sousedními obcemi, se Svazem obcí, měly by klást otázky a požadavky orgánům, jejichž činnost má přímý vliv na chod obce. Měli by připomínkovat legislativní změny nebo sami podávat návrhy na zlepšení života v obci. Mělo by se takovýchto aktivit účastnit každé vedení, jelikož jedině v silném a velkém

počtu obcí, se mohou změnit názory těch, jež rozhodují. Navíc z mnohých místních zastupitelů se posléze stávají krajští zastupitelé, hejtmani nebo dokonce státní politikové, kteří zpětně budou rozhodovat o rozvoji obcí.

Každé ministerstvo, každý český dotační titul, ale i operační programy potřebují k zpracování jiné podklady, je potřeba dodržet různá pravidla. Dochází tak k roztržitosti informací ohledně možností obcí získávat finanční prostředky z dotačních titulů. To by se dalo vyřešit vybudováním jednoho kontaktního místa, (agentury), které by ovšem muselo být velmi kvalitní a které by poskytovalo všechny potřebné informace. Nebo když ne agenturu, tak alespoň nějaký manuál, který by zahrnoval všechny potřebné aktuální informace. V dnešní době je spousta institucí, ale každá se zaměřuje jen na něco, případně si nechávají za služby poměrně draze zaplatit. Obce sice dostávají různé informace, jaké jsou možnosti nebo nabídky, existují i internetové portály zabývající se danou tematikou, ale nejedná se o kompletní seznam dotačních titulů, pravidel a podmínek, které se musí splnit. Sice by to pro nějaké obce znamenalo ztrátu prvenství, ale rozdíly v rozvoji v jednotlivých obcích by se tak mohly zmenšovat a občané obcí by viděli, jestli se jejich zastupitelé starají co nejlépe o svou obec, zdali využívají všech možností. Ukázalo by se také, jestli je lidský faktor v obci opravdu možnou bariérou rozvoje, jestliže by všechny obce měly stejnou možnost získání informací. Ale otázkou zůstává, zda by se obce snažily tuto agenturu nebo manuál používat, protože i existující agentury, které mají taky určité informace, obce využívají velmi rozdílně.

Např. v obci Stachy sídlí Regionální rozvojová agentura Šumava, která poskytuje informace ohledně dotačních programů českých ministerstev, ale i programů Evropské unie, avšak tuto činnost nedělá zadarmo. Její služby stojí při velké žádosti a zpracování celé žádosti o grant 15 – 25 tis. Kč + 19 % DPH. Jsou-li žadateli přiděleny finanční prostředky, pak je ještě připočítává pohyblivá část odměny, a ta je v případě projektu do 30 mil Kč ve výši 1 % z celkových rozpočtových nákladů + 19 % DPH, pro obce Regionálního sdružení Šumava a Euroregionu Šumava, pro ostatní je odměna ve výši 2 % z celkových rozpočtových nákladů. (Orientační ceník, 2012)

Podle vyjádření pana Štěpánka z dané agentury je nejčastější spolupráce s obcí Vacov, poté Zdíkov a až jako poslední z obcí Stachy, ač daná agentura sídlí přímo na Stachách. I to je potvrzením hypotézy, že lidský faktor a role starosty, jednotnost zastupitelstva je důležitá pro rozvoj obce. Agentura převážně obci Vacov a Zdíkov pomáhá se zpracováním a následnou administrací projektu a v případě Zdíkova často pomáhají i s výběrovým řízením. Obci Stachy zajišťují především zpracování žádostí. Obec mohou využívat i jiné agentury, ale lze vyslovit názor, že v jiných agenturách bude situace velmi podobná.

Omezení v hospodářství kvůli CHKO by se dalo využít. Návrhem pro zlepšení by bylo zaměřit se na místní trh, účastnit se farmářských trhů, dodávat do místních soukromých podniků, případně udělat výhodu z toho, že splňují zpřísněné podmínky a ty ještě dobrovolně si zpřísnit a svou produkci prodávat jako bio produkty, o něž se zvyšuje zájem v celé republice.

Ve všech obcích došlo k odprodání několika bytových domů. Pro obce to byl přínos ve zvýšení příjmů do rozpočtu, ale tato akce přináší spíše krátkodobý efekt. Obec jeden rok získají peníze, ale další roky již nemají zdroj příjmů. Další nevýhodou je i to, že pokud obec nemá svoje byty, nemůže je pronajmout mladým lidem se sníženým nájmem, jako tzv. startovací byty a i to může být důvod, proč mladí se z dané obce stěhují.

Pokud se nelze zaměřit na mladé lidi, protože odcházejí za prací, řešení může být v zaměření pozornosti na starší obyvatele, kteří se vrací do rodné vsi, anebo přilákat i jiné starší občany s tím, aby strávili klidné stáří na venkově. Populace v České republice stárne, proto by se podnikatelské aktivity měly zaměřit na tuto kategorii. Obec Stachy má Domov důchodců již desítky let. Obec Vacov vybuodovala v roce 2008 dům s chráněnými byty pro seniory, což obci přineslo jednak přidanou hodnotu pro obyvatele, místní staří a osamocení obyvatelé mají možnost, že bude o ně postaráno a budou moct zůstat v prostředí, jež znají, ale dům poskytl i pracovní příležitosti. Obec Zdíkov má již připravené plány, jen čeká na vhodné dotační výzvy. Nemusí se jen zřizovat domy pro seniory, ale i místní hotely a penziony by měly své služby zaměřit na tuto věkovou kategorii.

5 Závěr

Česká republika je z 90 % tvořena venkovskými obcemi, žije v nich 76 % celkové populace. Tudíž problematika rozvoje venkovských regionů by neměla být jen doplňkovou činností státu, ale měla by být velmi důležitou prioritou.

Cílem diplomové práce s názvem *Limity a bariéry ekonomického rozvoje venkovských regionů na úrovni LAU II* bylo analyzovat omezení rozvoje venkovských obcí a navrhnout možné způsoby eliminace těchto omezení. Analýza byla provedena v obcích Stachy, Vacov a Zdíkov ležící v regionu Vimpersko v okrese Prachatice.

Práce byla rozdělena na dvě části a to teoretickou a praktickou. V teoretické části byly vymezeny základní pojmy a názory, které následně byly aplikovány na zkoumané obce. Teoretická část seznamuje se základními pojmy jako je ekonomický rozvoj, regionální politika a rozvoj, lokální rozvoj a se samotným pojmem region, venkov a obec a její finanční nástroje. V této části je také krátké seznámení s možnostmi dotačních titulů, které obce mohou využít pro svůj rozvoj. K naplnění cílů bylo využito sekundárních dat a to odborné literatury, časopisů a statistických dat z portálu Úřadu práce v Prachaticích, Českého statistického úřadu, Regionálního informačního systému a také primárních dat, která byla zjištěna pomocí strukturovaných rozhovorů a vlastního pozorování.

Pro tuto práci byly stanoveny tři hypotézy. První hypotéza: „Pro rozvoj obce je důležitý počet obyvatel.“ Tato hypotéza nebyla potvrzena. Počet obyvatel je důležitý, ale rozvoj závisí i na struktuře obyvatelstva. Rozhodující není celkový počet obyvatelstva, ale jakou má kupní sílu, jaké je věkové složení obyvatel, počet zaměstnaných obyvatel a v jakém odvětví lidé pracují. K těmto závěrům se dospělo po porovnání rozpočtů zkoumaných obcí. Každá obec má jiný počet obyvatel a i jinou výši příjmů ze sdílených daní a poplatků. Velký rozdíl je vidět zejména v podílu příjmů z daní z přidané hodnoty a z daní fyzických osob ze závislé činnosti. Obec Zdíkov má největší počet obyvatel a má i nejvyšší příjem z DPH a to až o 33 % více než obec Stachy a o 7 % více než obec Vacov. Rozdíl v počtu obyvatel je s obcí Stachy 539 a s obcí Vacov 318 obyvatel. Již toto srovnání ukazuje, že jen počet obyvatel není důležitý. Stejný výsledek vychází i při

srovnání příjmů z daní fyzických osob ze závislé činnosti. Ač má obec Zdíkov největší počet ekonomicky aktivních obyvatel a největší počet zaměstnaných obyvatel, a to o 153 více než obec Vacov, nemá největší podíl z příjmů z daní fyzických osob ze závislé činnosti. Tento příjem má největší obec Vacov.

Druhá hypotéza: „Role starosty a jednotnost zastupitelstva neboli lidský faktor obce je pro její rozvoj rozhodující“ byla potvrzena, a to na základě srovnání získaných dotací a jejich použití. Nejvíce dotací získala obec Vacov. Rozdíl v použití získaných dotací spočívá v tom, zdali byly dotace použité jen na opravu stávajícího majetku nebo se vybuďovalo něco, co přineslo obci určitou přidanou hodnotu, co prospělo rozvoji obce. Obec Stachy dotace použila na opravu svého majetku a místních komunikací. Obec Zdíkov mimo jiné získala dotace, které použila na výstavbu nové kotelny na štěpky, za účelem snížení emisí. Obec Vacov, mimo oprav stávajícího majetku, ze získaných dotací také postavila víceúčelové kulturní středisko v roce 2006, a v roce 2008 postavila dům s chráněnými byty pro seniory a v letošním roce došlo k opravě zdravotního střediska a jeho rozšíření o Zdravotnickou záchrannou službu. Pro potvrzení této hypotézy lze použít i spolupráci s Regionální rozvojovou agenturou Šumava, kdy nejčastější spolupráce je s obcí Vacov, po té s obcí Zdíkov a nejméně s obcí Stachy.

A poslední třetí hypotéza: „Rozvoj „zespoda“ neboli princip subsidiarity není dostatečně aplikován“ byla také potvrzena. Vyplývalo to přímo z rozhovorů se starosty sledovaných obcí, ale i z nestrukturovaného rozhovoru se starostou obce Kubova Huť. Všichni se shodli na tom, že „Praha“ se až tak nezajímá o to, co se přesně děje v obcích, co by potřebovalo vylepšit a s čím pomoci. Tuto hypotézu lze také potvrdit přípravou změny vyhlášky o financování škol, která byla v průběhu zpracování této práce aktuální, než ji nový ministr školství pozastavil. Jednalo se o to, že by se změnil požadovaný minimální počet dětí na třídu ze 17 na 26, 24 nebo 20. Ale již dnes mají školy podstav a s touto změnou, by to bylo pro školy, ale následně i pro obce, likvidační. Citát „škola základ života“ by se dal parafrázovat na „škola základ obce“. Kdyby obec ze svého rozpočtu nedokázala financovat školu a musela by ji zrušit, případně vytvořit tzv. pětiletky, byla by to významná bariéra, pro přistěhování mladých lidí do obce. Ohrožení základních škol kvůli změně financování se věnují i časopisy

jako Moderní obec č. 3/2012 a článek od Marcely Štikové předsedkyně školské komise, nebo časopis Veřejná správa č.1/2012 a rozhovor se starostou obce Strunkovice nad Blanicí, Ing. Karlem Matějkou.

Dále z práce vyplynulo, že pro rozvoj obce je významné, jaké jsou pracovní možnosti v okolí, aby nedocházelo k odlivu obyvatelstva za prací. a velmi důležitý je také život v obci a s tím spojená občanská vybavenost a společenské spolky.

Navrhnout účinné řešení pro tuto problematiku, tedy eliminaci bariér, které limitují rozvoj, není jednoduché a neexistuje jen jedno správné řešení. Mnoho bariér je zapříčiněno z vnější strany a obce s těmito bariérami nemohou samotné bojovat. Proto jedním z možných návrhů by byla rada, aby se obce spojovaly, spolupracovaly, aby se tak staly silným „ protivníkem“ státní byrokracii. Pro realizaci dalších návrhů by se musela změnit mentalita a přístup obyvatel obcí a to jde velmi pomalu.

6 Summary

Tato diplomová práce se zabývá limity a bariérami ekonomického rozvoje venkovských regionů na úrovni LAU II. Rozvoj obcí je důležitá činnost, které by se měla věnovat mnohem větší pozornost, než je jí dosud věnováno. Rozvoj obcí má důsledky nejen na samotnou obec jako instituci, ale i na její obyvatele. Rozvíjejí – li se obce, synergickým efektem se rozvoj přenese na celou republiku. Zkoumané obce jsou z regionu Vimperska a jedná se o obec Stachy, Vacov a Zdíkov.

Diplomová práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická část vysvětluje základní pojmy, které jsou spjaty s danou problematikou a které jsou následně popsány v praktické části. V praktické části jsou podrobně charakterizovány jednotlivé obce z hlediska geografie, dopravní dostupnosti, stavu infrastruktury, ale i občanské vybavenosti. Dále je popsána komparace jejich vývoje a to z hlediska vývoje počtu obyvatel, struktury rozpočtu a získaných dotací. Dále jsou zde identifikovány bariéry a limity rozvoje daných obcí a v poslední podkapitole jsou návrhy na eliminaci zjištěných bariér.

Na začátku práce byly stanoveny tři hypotézy. První hypotéza: „ Pro rozvoj obce je důležitý počet obyvatel“, nebyla potvrzena. Pomocí rozpočtu bylo zjištěno, že počet obyvatel je důležitý, ale závisí i na jeho struktuře. Samotný počet nic neříká. Druhá hypotéza: „ Role starosty, jednotnost zastupitelstva neboli lidský faktor obce je pro její rozvoj rozhodující“, byla potvrzena. a to na základě srovnání získaných dotací a jejich použití. a třetí hypotéza: „ Rozvoj „zespoda“ neboli princip subsidiarity není dostatečně aplikován“, byla také potvrzena. Potvrzení vyplynulo přímo ze strukturovaných rozhovorů se starosty sledovaných obcí, ale i z nestrukturovaného rozhovoru z jiné obce.

Klíčová slova:

Rozvoj, obec

Rozpočet, příjmy a výdaje, dotace

Bariéry a limity

This diploma work deals with the limits and barriers to economic development in rural regions at LAU II. Development of municipalities is an important activity that should be given much more attention than it has thus far received. Development of municipalities has implications not only on the community as an institution, but also in its people. Develop - if the municipality, the synergistic effect of the development is transferred to the whole country. Surveyed municipalities are examined from the region Vimperk and is a community Stachy, Vacov and Zdíkov.

Diploma thesis is divided into two parts, theoretical and practical. The theoretical section explains the basic concepts that are associated with the issues and which are subsequently discussed in the practical part. The practical part is characterized in detail the municipalities in terms of geography, availability of transport, infrastructure condition, but also public facilities. It is described by comparison of their development and in terms of population development, structure of budget and gained subsidies. There are also identified barriers and limits the development of the municipality and in the last subsection are proposals to eliminate the identified barriers.

At the beginning, set up three hypotheses. First hypothesis: "For the development of the community is an important population", was partially confirmed. With the budget, it was found that the population is important, but also depends on its structure. The actual number does not say anything. Second hypothesis: "The role of the mayor, council unity or community human factor is critical for its development," has been confirmed. And it by comparing the received grants and their use. a third hypothesis: "Development" bottom "or the principle of subsidiarity is not adequately applied", was also confirmed. Confirmation resulted directly from structured interviews with the mayors municipality monitored, but also unstructured interview from another village.

Keywords:

Development, municipality

Budget, income and expenditure, subsidies

Barriers and limits

7 Zdroje

BINEK, J., et al. *Rozvojové možnosti obcí*. 1. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2010. 52 s. ISBN 978-80-87147-29-0.

BINEK, J. *Synergie ve venkovském prostoru: Kritické zhodnocení bariér, nástrojů a šancí rozvoje venkova*. 1. vyd. Brno: GaREP, spol. s r.o., 2011, 64 s. ISBN 978-80-904308-6-0.

ČADIL, J. *Regionální ekonomie: teorie a aplikace*. 1. Praha: C.H. Beck, 2010, 152 s. ISBN 978-80-7400-191-8.

FALTOVÁ LEITMANOVÁ, I., HLADKÝ, J.; VOLEK, T.. *Makroekonomie II: studijní text: studijní pomůcka pro kombinované studium*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2004, 89 s.

FRANK, R. H.; BERNANKE, B. S. *Ekonomie*. 1. Praha: Grada Publishing a.s., 2003, 804 s. ISBN 80-247-0471-4.

HELÍSEK, M. *Makroekonomie pro bakalářské studium*. 1. Praha: Melandrium, 1996, 200 s. ISBN 80-901801-5-9.

HRABALOVÁ, S. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2004, 99 s. ISBN 80-210-3356-8.

HRABÁNKOVÁ, M. *Regionální management*. 1. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2002. 80 s. ISBN 80-7040-564-3.

HRABÁNKOVÁ, M.; ŘEHOŘ, P.; ROLÍNEK, L.; SVATOŠOVÁ L. *Faktory regionálního rozvoje a jejich vliv na sociálně ekonomický potenciál regionu*. 1. vyd. Brno: Akademické nakladatelství Cerm, 2011, 111 s. ISBN 978-80-7204-752-9.

JÁČ, I., et al. *Jedinečnost obce v regionu*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2010, 203 s. ISBN 978-80-7431-038-6.

LACINA, K. *Regionální rozvoj a veřejná správa*. 1. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2007, 70 s. ISBN 978-80-86754-74-1

MACH, M. *Makroekonomie II: pro magisterské (inženýrské) studium*. 3. Praha: Melandrium, 2001. 367 s. ISBN 80-86175-18-9.

MACHÁČEK, J. *Ekonomické souvislosti využívání kulturně historických lokalit*. 1. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2004, 122 s. ISBN 80-245-0756-0.

MANKIW, N. G. *Zásady ekonomie*. 1. Praha: Grada Publishing, a.s., 2000, 768 s. ISBN 978-80-7169-891-3.

MARKOVÁ, H. *Finance obcí, měst a krajů*. 1. vyd. Praha: Orac,s.r.o., 2000, 190 s. ISBN 80-86199-23-1.

PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. Praha: Management press, 2004, 375 s. ISBN 80-7261-086-4.

REKTOŘÍK, J.; ŠELEŠOVSKÝ, J. et al. *Jak řídit kraj, město a obec; rukověť územní samosprávy 2 díl: Finance, rozpočty, účetnictví, veřejná kontrola*. 1. vyd. Brno;Praha: Masarykova univerzita: Institut pro místní správu, 2002, 135 s. ISBN 80-210-2955-5.

REKTOŘÍK, J.; ŠELEŠOVSKÝ, J., et al. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1999, 140 str. ISBN 80-210-2126-8.

RYDVALOVÁ, P.; ŽIŽKA, M.; HRUŠOVÁ, B. *Cesta rozvoje obce*. 1. vyd. Liberec: VÚTS,a.s, 2010, 56 s. ISBN 978-80-87184-14-1

SAMUELSON, P. A.; NORDHAUS, W.D. *Ekonomie*. 1.Praha: Nakladatelství Svoboda, 1991, 1011s. ISBN 80-205-0192-4.

STEJSKAL, J.; KOVÁRNÍK, J. *Regionální politika a její nástroje*. 1. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2009, 216 s. ISBN 978-80-7367-588-2.

SVATOŠOVÁ, L.; BOHÁČKOVÁ, I.; HRABÁNKOVÁ, M.. *Regionální rozvoj z pozice strukturální politiky*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích, 2005, 173 s. ISBN 80-7040-749-2.

TESAŘ, L. Majetek obcí nebezpečně roste. *Moderní obec*. 2012, roč. XVIII, č. 1, s. 12. ISSN 1211-0507.

WOKOUN, R., et al. *Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Praha: Linde Praha, a.s., 2009. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

ŽÍTEK, V. *Regionální ekonomie a politika*. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 170 s. ISBN 80-210-3478-5.

Elektronické zdroje:

ALFARO, L.; KALEMLI – OZCAN, S.; SAYEK, S. FDI, Productivity and Financial Development. *The World Economy*[online]. 30. 1. 2009, vol. 32, č. 1, 111- 135 [cit. 2012-06-17]. DOI: 10.1111/j.1467-9701.2009.01159.x. Dostupné z: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1467-9701.2009.01159.x/full>

PERLÍN, R.; BIČÍK, I. *Lokální rozvoj na Šumavě: Závěrečná publikace shrnující výsledky projektu Analýza vývoje Národního parku Šumava za období uplynulých 15 let*. Správa NP a CHKO Šumava, 2010, 187 s. Dostupné z: http://www.npsumava.cz/gallery/10/3118-sbornik4_lokalnirozvoj.pdf

PICKOVÁ, A.; ŠPIČKA, J. *Hospodaření zemědělských podniků v produkčně znevýhodněných oblastech Beskyd a Bílých Karpa*. 1. vyd. Praha: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, 2008, 51 s. ISBN 978-80-86671-54-3. Dostupné z: <http://www.uzei.cz/left-menu/publikacni-cinnost/studie/2008/studie092.pdf>

PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009, 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9. Dostupné z: <http://books.google.cz/books?id=q4RcA9omhRQC&printsec=frontcover&dq=provazn%C3%ADkov%C3%A1+romana&hl=cs&sa=X&ei=5WDQT6KzEMSa-gaYw-X1Cw&ved=0CDMQ6AEwAA#v=onepage&q=provazn%C3%ADkov%C3%A1>

TYLL, L. Struktura odvětví, odvětvová struktura. In: *Tyllco* [online]. Vysoká škola ekonomická v Praze, © 2009 [cit. 2012-06-19]. Dostupné z: http://www.tyllco.cz/vse/download/struktura_odvetvi.pdf

Aktuální čerpání dotací ovlivní přísun peněz z EU v budoucnu. *Česká noviny: Zpravodajský portál ČTK* (online). 22. 3. 2012 (cit. 2012-06-12). Dostupné z: http://www.ceskenoviny.cz/eu/zpravy/aktualni-cerpani-dotaci-ovlivni-prisun-penez-z-eu-v-budoucnu/772326&id_seznam=

Co je SZFI. *Státní zemědělský intervenční fond* (online). © 2000-2012 (cit. 2012-06-10). Dostupné z: <http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/o-nas/co-je-szif>

Co představuje život v CHKO. *Enviport: otevřený portál životního prostředí* (online). 2007 (cit. 2012-06-11). Dostupné z: <http://www.enviport.cz/co-predstavuje-zivot-v-chko.aspx>

ČSSD kritizuje čerpání dotací z EU, je prý už málo času. *Česká televize: ČT 24* (online). 23. 4. 2012 (cit. 2012-06-12). Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/173317-cssd-kritizuje-cerpani-dotaci-z-eu-je-pry-uz-malo-casu/>

Databáze Cesta do Evropské unie. *Informační systém pro implementaci práva EU* (online). 2011 (cit. 2011-11-21). Dostupné z: <http://isap.vlada.cz/Dul/CESTY.NSF/91b9f824a0923e3bc1256dde0052230a/51187e5542f23145802566d7003d88ff?OpenDocument>

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova. *Fondy Evropské unie* (online). (2012) (cit. 2012-06-10). Dostupné z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/E/Evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-\(EAFRD](http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/E/Evropsky-zemedelsky-fond-pro-rozvoj-venkova-(EAFRD)

Historie. *Sumavanet* (online). (cit. 2012-06-10). Dostupné z: <http://www.sumavanet.cz/www/data/vacov/HIST/H.HTM>

Historie a současnost. *Obec Stachy* (online). (c) 1997 - 2011. (cit. 2012-06-10). Dostupné z: <http://www.sumavanet.cz/stachy/>

Historie muzea. *Pošumavské historické muzeum Stachy* (online). (2003) (cit. 2012-06-10). Dostupné z: <http://www.hasicskemuzeumstachy.cz/historie.html>

Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013. *Ministerstvo zemědělství* (online). prosinec 2006 (cit. 2011-12-11). Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/26839/Narodni_strategicky_plan_rozvoje_venkova.pdf

Návrh na změnu RUD: kompromisní návrh. *Ministerstvo financí České republiky* (online). (2012) (cit. 2012-06-11). Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/TZ-Navrh_na_zmenu_RUD_23_5_2012.pdf

Nomenklatura územních statistických jednotek NUTS. *Bussinesinfo: Oficiální portál pro podnikání a export* (online). © 1997-2011 (cit. 2011-11-17). Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/rozvoj-regionu/nomenklatura-uzemnich-statistickych/1001179/6584>

Strategie regionálního rozvoje České republiky na rok 2007 - 2013. *Ministerstvo pro místní rozvoj* (online). (2012). (cit. 2011-12-10). Dostupné z: <http://www.mmr.cz/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-Ceske-republiky-na>

O ministerstvu. *Ministerstvo zemědělství* (online). © 2009-2011 (cit. 2012-06-10). Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/o-ministerstvu/>

Orientační ceník. *Regionální rozvojová agentura Šumava* (online). (2012) (cit. 2012-06-12). Dostupné z: http://www.rra-sumava.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=135%3Aorientani-cenik&catid=1%3Aagentura&Itemid=96

Otázky a odpovědi. *Fondy evropské unie* (online). (2012) (cit. 2012-06-11). Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/FAQ#FAQLink15>

Otevření pavilonu C. *Domov pro seniory Stachy- Kůsov* (online). © 2012 (cit. 2012-06-10). Dostupné z: <http://www.domovkusov.cz/index.php?nid=3051&lid=CS&oid=1714332>

Počet obyvatel a domů podle výsledků sčítání od roku 1869 v obcích vybraného SO ORP Vimperk. *Česká statistický úřad: Veřejná databáze* (online). (2012) (cit. 2012-06-10). Dostupné z:

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=null&cislatab=AGSLD2010PC_OB1.188&voa=tabulka&go_zobraz=1&verze=0

Programy a dotace. *Ministerstvo pro místní rozvoj* (online). (2012) (cit. 2012-06-10). Dostupné z: <http://www.mmr.cz/Programy-a-dotace>

Programy 2007 - 2013. *Fondy Evropské unie* (online). (2012) (cit. 2012-06-10). Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013>

Přístupy k vymezení venkova. *Metodická podpora regionálního rozvoje* (online). (2012) (cit. 2011-12-11). Dostupné z: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/vymezeni.html>

Regionální management jako cesta k udržitelnému rozvoji venkovských regionů. *Ministerstvo pro místní rozvoj* (online). 10. 6. 2008 (cit. 2011-11-10). Dostupné z: <http://www.mmr-vyzkum.cz/INFOBANKA/regionalni-management-jako-7407.aspx>

Regionální politika EU. *Fondy Evropské unie* (online). (2012) (cit. 2012-03-15). Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>

Sbírka zákonů. *Sagit: nakladatelství ekonomické a právní literatury Ostrava* (online). © 1996-2012 (cit. 2011-11-17). Dostupné z: <http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?cd=76&typ=r&zdroj=sb00248>

Stachy. *Regionální informační systém* (online). © 2010-2011 (cit. 2012-06-10). Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=550515>

Svobodná královská rychta Stachy: o přírodních a historických zajímavostech kraje. *Šumava: pohodová zábava* (online). 23. 4. 2008 (cit. 2012-06-10). Dostupné z:

<http://www.isumava.cz/view.php?navezclanku=svobodna-kralovacka-rychta-stachy-o-prirodnich-a-historickyh-zajimavostech-kraje&cislocclanku=2008040008>

Vyhláška č. 323/2002 Sb. *Ministerstvo financí České republiky* (online). © 2005, 30. 4. 2012 (cit. 2012-06-10). Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vyhlasky_1375.html?year=2002

Vymezení venkova v národních dokumentech. *Český statistický úřad* (online). (2012) (cit. 2012-06-10). Dostupné z: [http://www.czso.cz/xb/edicniplan.nsf/t/3B00438197/\\$File/64136109a12.pdf](http://www.czso.cz/xb/edicniplan.nsf/t/3B00438197/$File/64136109a12.pdf)

Vacov. *Regionální informační systém* (online). © 2010-2011 (cit. 2012-06-10). Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=550621>

Vývoj počtu obcí v České republice podle krajů (stav k 1.1.). *Český statistický úřad* [online]. 2012 [cit. 2012-08-19]. Dostupné z: http://www.czso.cz/cz/cr_1989_ts/0201.pdf

Základní charakteristiky věkové struktury obyvatelstva. *Sčítání* (online). © 2009-2012 (cit. 2012-06-10). Dostupné z: [http://www.scitani.cz/csu/2003edicniplan.nsf/t/57004F92AD/\\$File/410903t2.pdf](http://www.scitani.cz/csu/2003edicniplan.nsf/t/57004F92AD/$File/410903t2.pdf)

Zákon č. 128/2000 Sb. *Arnet online* (online). © 2004 - 2011 (cit. 2012-06-10). Dostupné z: [http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-\(obecni-zrizeni\).html](http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-(obecni-zrizeni).html)

Zákon č. 250/2000 Sb. *Česká daňová správa* (online). © 2006 (cit. 2012-06-10). Dostupné z: http://cde.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cde/xsl/182_4026.html

Zásady regionální politiky ČR. *Businessinfo: oficiální portál pro podnikání a export* (online). © 1997-2011 (cit. 2012-06-10). Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/rozvoj-regionu/zasady-regionalni-politiky-cr/1001179/46053/#b12>

Zabezpečení realizace strategie regionálního rozvoje ČR. *Strategické a programové dokumenty regionálního rozvoje České republiky*(online). 2006 (cit. 2011-11-21).
Dostupné z: <http://www.dhv.cz/regstrat/SRR/Svazek%201/Svazek%201-7.htm>

Zdíkov. *Regionální informační systém* (online). © 2010-2011 (cit. 2012-06-10).
Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=550728>

Zprávy o situaci na trhu práce v jednotlivých okresech Jihočeského kraje. *Integrovaný portál MPSV* (online). 10. 4. 2012 (cit. 2012-06-11). Dostupné z: <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhc/statistiky>

Strukturované rozhovory:

Starosta obce Stachy – Bořivoj Klíma, starosta obce Vacov- Mgr. Miroslav Roučka,
starosta obce Zdíkov- Mgr. Zdeněk Kantořík

Nestrukturovaný rozhovor s panem starostou obce Kubova Huť – Zbyňkem Klosem

Elektronická komunikace:

Miloslav Hodek ze Základní školy Stachy, Václav Štěpánek ze Základní školy Vacov
a telefonní rozhovor s paní Voldřichovou ze Základní školy Zdíkov

Šárka Hynková, pracovnice Úřadu práce v Prachaticích

Pan Jindřich Štěpánek z Regionální rozvojové agentury Šumava

Paní T. Aguasová ze Státního fondu životního prostředí

Informační centrum Ministerstva pro místní rozvoj, ohledně dotací pro výherce soutěže
Vesnice roku

8 Seznam grafů, tabulek a obrázků

Obrázek 1: Mapa rozlohy obce Stachy, Vacov a Zdíkov	42
Graf 1: Vývoj počtu obyvatel ve vybraných obcích.....	59
Graf 2: Celkový, přirozený a migrační přírůstek obyvatel v obci Stachy od roku 1989 – 2010.	60
Graf 3: Celkový, přirozený a migrační přírůstek obyvatel v obci Vacov od roku 1989 – 2010.	62
Graf 4: Celkový, přirozený a migrační přírůstek v obci Zdíkov od roku 1989- 2010....	64
Graf 5: Věkové kategorie obyvatel ve zkoumaných obcích ta rok 2010.....	65
Graf 6: Vývoj počtu žáků na základních školách ve sledovaných obcích.....	66
Graf 7: Rozdělení průměrných daňových a nedaňových příjmů v letech 2008 – 2012..	67
Graf 8: Průměrné rozdělení daňových příjmů v letech 2008 – 2012.....	68
Graf 9: Průměrná výše příjmů z poplatků za lázeňský a rekreační pobyt a z ubytovací kapacity v letech 2008 – 2012	70
Tabulka 1: Změna v počtu obyvatel od roku 1989 – 2010 v obci Stachy	61
Tabulka 2: Celková změna v počtu obyvatel v obci Vacov od roku 1989 -2010.....	63
Tabulka 3: Celková změna v počtu obyvatel v obci Zdíkov od roku 1989 – 2010.....	64
Tabulka 4: Průměrný výše daňových příjmů z DPH v jednotlivých obcích v letech 2008 – 2012.	68
Tabulka 5: Průměrné daňové příjmy ze závislé činnosti F. O. a průměrný počet ekonomicky aktivních zaměstnaných lidí.....	68
Tabulka 6: Rozložení podnikatelských subjektů dle odvětví ve sledovaných obcích. ...	69
Tabulka 7: Rozložení podnikatelských subjektů ve sledovaných obcí.....	69
Tabulka 8: Vývoj počtu obyvatel v obci Stachy Tabulka 9: Vývoj počtu obyvatel v obci Vacov.....	110
Tabulka 10: Vývoj počtu obyvatel obec Zdíkov	110
Tabulka 11: Přírůstek obyvatel v obci Stachy v letech 1989 - 2010	111
Tabulka 12: Přírůstek obyvatel v obci Vacov v letech 1989 – 2010.....	112
Tabulka 13: Přírůstek obyvatel v obci Zdíkov v letech 1989 – 2010.....	113
Tabulka 14: Počet obyvatel v jednotlivých věkových strukturách ve sledovaných obcí.	114
Tabulka 15: Rozložení příjmů podle rozpočtové skladby	115
Tabulka 16: Výběr určitých paragrafů z rozpočtů obcí, průměrná hodnota z let 2008 – 2012	116

9 Přílohy:

Příloha č. 1: Vývoj počtu obyvatel ve vybraných obcích.

Stachy	počet obyvatel	počet domů
1869	2872	255
1880	3043	303
1890	3356	299
1900	3397	326
1910	3590	339
1921	3210	357
1930	2771	388
1950	1746	416
1961	1573	359
1970	1462	351
1980	1355	332
1991	1236	443
2001	1216	459
2011	1213	

Tabulka 8: Vývoj počtu obyvatel v obci Stachy

Vacov	počet obyvatel	počet domů
1869	3453	429
1880	3746	494
1890	3920	508
1900	4097	531
1910	4258	563
1921	3784	575
1930	3324	608
1950	2364	635
1961	2275	564
1970	1934	540
1980	1673	491
1991	1445	652
2001	1354	688
2011	1434	

Tabulka 9: Vývoj počtu obyvatel v obci Vacov

Zdíkov	počet obyvatel	počet domů
1869	3335	380
1880	3696	408
1890	3826	412
1900	4080	436
1910	4381	448
1921	3958	459
1930	3591	522
1950	2150	563
1961	2206	522
1970	1925	477
1980	1827	414
1991	1630	584
2001	1608	640
2011	1752	

Tabulka 10: Vývoj počtu obyvatel obec Zdíkov

Zdroj: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=null&cislatab=AGSLD2010PC_OB1.188&voa=tabulka&go_zobraz=1&verze=0

Vývoj počtu obyvatel v obci Stachy								
Rok	Narození	Zemřelí	Přírůstek přirozený	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	Stav 31.12.
1989	8	53	-45	59	29	30	-15	1 382
1990	20	59	-39	64	37	27	-12	1 370
1991	12	57	-45	67	57	10	-35	1 313
1992	12	46	-34	76	47	29	-5	1 308
1993	11	51	-40	63	29	34	-6	1 207
1994	14	44	-30	78	35	43	13	1 220
1995	9	52	-43	65	39	26	-17	1 203
1996	9	43	-34	42	19	23	-11	1 192
1997	8	38	-30	65	26	39	9	1 201
1998	8	33	-25	49	19	30	5	1 206
1999	12	38	-26	45	18	27	1	1 207
celkem	123	514	-391	673	355	318	-73	
Vývoj počtu obyvatel v obci Stachy								
Rok	Narození	Zemřelí	Přírůstek přirozený	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	Stav 31.12.
2000	11	38	-27	40	19	21	-6	1 201
2001	14	27	-13	34	16	18	5	1 220
2002	24	30	-6	41	29	12	6	1 226
2003	11	35	-24	43	23	20	-4	1 222
2004	13	24	-11	28	15	13	2	1 224
2005	13	20	-7	42	33	9	2	1 226
2006	14	19	-5	32	39	-7	-12	1 214
2007	12	23	-11	38	23	15	4	1 218
2008	17	25	-8	34	25	9	1	1 219
2009	9	26	-17	31	29	2	-15	1 204
2010	15	17	-2	31	20	11	9	1 213
celkem	153	284	-131	394	271	123	-8	
celkem	276	798	-522	1 067	626	441	-81	

Tabulka 11: Přírůstek obyvatel v obci Stachy v letech 1989 - 2010

Zdroj:http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=null&cislotab=AGSLD2010PC_OB1.188&voa=tabulka&go_zobraz=1&verze=0 úpravy vlastní

* v roce 1980 se ze Zdíkovce připojila část Jaroškov k obci Stachy a zvýšil se tak počet obyvatel o 130

* v roce 1992 došlo k odloučení obec Nicov a počet obyvatel obce Stachy se snížil o 95 lidí

Vývoj počtu obyvatel obec Vacov								
Rok	Narození	Zemřelí	Přírůstek přirozený	Přistě- hovalí	Vystě- hovalí	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	Stav 31.12.
1989	16	30	-14	42	67	-25	-39	1 576
1990	16	30	-14	29	31	-2	-16	1 560
1991	13	19	-6	53	27	26	20	1 535
1992	9	32	-23	40	36	4	-19	1 516
1993	12	25	-13	44	54	-10	-23	1 421
1994	14	28	-14	39	41	-2	-16	1 405
1995	10	23	-13	19	24	-5	-18	1 387
1996	3	20	-17	28	26	2	-15	1 372
1997	18	28	-10	28	34	-6	-16	1 356
1998	6	14	-8	30	34	-4	-12	1 344
1999	12	13	-1	26	29	-3	-4	1 340
Celkem	129	262	-133	378	403	-25	-158	
Vývoj počtu obyvatel obec Vacov								
Rok	Narození	Zemřelí	Přírůstek přirozený	Přistě- hovalí	Vystě- hovalí	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	Stav 31.12.
2000	7	16	-9	35	23	12	3	1 343
2001	13	19	-6	43	21	22	16	1 369
2002	11	15	-4	42	25	17	13	1 382
2003	10	24	-14	37	33	4	-10	1 372
2004	9	24	-15	28	23	5	-10	1 362
2005	17	22	-5	36	37	-1	-6	1 356
2006	7	27	-20	40	25	15	-5	1 351
2007	18	19	-1	26	31	-5	-6	1 345
2008	19	17	2	28	33	-5	-3	1 342
2009	15	11	4	53	21	32	36	1 378
2010	12	15	-3	98	39	59	56	1 434
Celkem	138	209	-71	466	311	155	84	
Celkem	267	471	-204	844	714	130	-74	

Tabulka 12: Přírůstek obyvatel v obci Vacov v letech 1989 – 2010

Zdroj:http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=null&cislotab=AGSLD2010PC_OB1.188&voa=tabulka&go_zobraz=1&verze=0 úpravy vlastní

Vývoj počtu obyvatel obce Zdíkov								
Rok	Narození	Zemřelí	Přírůstek přirozený	Přistě- hovalí	Vystě- hovalí	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	Stav 31.12.
1989	19	30	-11	56	49	7	-4	1 640
1990	7	16	-9	44	50	-6	-15	1 625
1991	20	22	-2	81	50	31	29	1 646
1992	15	22	-7	33	46	-13	-20	1 626
1993	15	18	-3	38	58	-20	-23	1 603
1994	14	13	1	26	33	-7	-6	1 597
1995	12	21	-9	45	40	5	-4	1 593
1996	8	22	-14	33	32	1	-13	1 580
1997	11	20	-9	54	30	24	15	1 595
1998	12	10	2	28	22	6	8	1 603
1999	13	19	-6	20	20	0	-6	1 597
celkem	146	213	-67	458	430	28	-39	
Vývoj počtu obyvatel obce Zdíkov								
Rok	Narození	Zemřelí	Přírůstek přirozený	Přistě- hovalí	Vystě- hovalí	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	Stav 31.12.
2000	13	15	-2	43	28	15	13	1 610
2001	15	19	-4	57	38	19	15	1 621
2002	11	20	-9	52	23	29	20	1 641
2003	8	24	-16	43	52	-9	-25	1 616
2004	13	14	-1	79	27	52	51	1 667
2005	19	19	0	59	51	8	8	1 675
2006	11	16	-5	34	38	-4	-9	1 666
2007	8	18	-10	50	17	33	23	1 689
2008	27	20	7	72	46	26	33	1 722
2009	16	12	4	71	41	30	34	1 756
2010	18	23	-5	49	48	1	-4	1 752
celkem	159	200	-41	609	409	200	159	
celkem	305	413	-108	1 067	839	228	120	

Tabulka 13: Přírůstek obyvatel v obci Zdíkov v letech 1989 – 2010

Zdroj: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=null&cislotab=AGSLD2010PC_OB1.188&voa=tabulka&go_zobraz=1&verze=0 úpravy vlastní

celkem						
	Stachy	Vacov	Zdíkov	Stachy	Vacov	Zdíkov
0-14	170	189	214	13,98	13,96	13,31
15-64	774	921	1146	63,65	68,02	71,27
65+	272	244	248	22,37	18,02	15,42
rok 2010						
	Stachy	Vacov	Zdíkov	Stachy	Vacov	Zdíkov
0-14	182	190	243	15,00	13,25	13,87
15-64	781	978	1198	64,39	68,20	68,38
65+	250	266	311	20,61	18,55	17,75
rok 2010						
	Stachy	Vacov	Zdíkov	Stachy	Vacov	Zdíkov
0-14	182	190	243	15,00	13,25	13,87
15-59	683	864	1068	56,31	60,25	60,96
60-64	98	114	130	8,08	7,95	7,42
65+	250	266	311	20,61	18,55	17,75

Tabulka 14: Počet obyvatel v jednotlivých věkových strukturách ve sledovaných obcích.
Zdroj: www.risy.cz/cs

Příloha č. 2: Rozpočty obcí

příjmy		Stachy		Vacov		Zdíkov	
		průměr	procenta	průměr	procenta	průměr	procenta
1. třída	daňové příjmy	11 861 702	52,51	14 494 413	70,73	15 010 600	55,52
2. třída	nedaňové příjmy	5 296 557	23,79	3 593 176	17,54	6 788 250	25,59
	skupina 1 Zemědělství a lesní hospodářství	516 148	8,43	670 074	18,86	1 220 121	17,90
	skupina 2 Průmyslová a ostatní odvětví	1 202 240	22,48	4 029 956	10,79	2 269 506	32,66
	skupina 3 Služby pro obyvatelstvo	1 606 767	31,54	2 452 968	68,60	3 162 244	47,31
	skupina 4 sociální péče a politika zaměstnanosti	0	0,00	14 188	0,41	2 000	0,00
	skupina 5 bezpečnost státu a právní ochrana	0	0,00	0	0,00	33 437	0,18
	skupina 6 všeobecná veřejná správa a služby	1 737 789	34,16	45 990	1,32	103 353	1,59
3. třída	kapitálové příjmy	290 871	1,24	1 031 780	5,10	1 588 507	5,22
	skupina 1 Zemědělství a lesní hospodářství	0	0,00	0	0,00	0	0,00
	skupina 2 Průmyslová a ostatní odvětví	0	0,00	0	0,00	0	0,00
	skupina 3 Služby pro obyvatelstvo	283 407	80,00	1 031 780	100,00	1 485 007	96,71
	skupina 4 sociální péče a politika zaměstnanosti	0	0,00	0	0,00	0	0,00
	skupina 5 bezpečnost státu a právní ochrana	0	0,00	0	0,00	0	0,00
	skupina 6 všeobecná veřejná správa a služby	7 464	20,00	0	0,00	103 500	3,29
4. třída	přijaté dotace	6 872 223	22,46	1 383 800	6,63	4 566 577	13,67
	výdaje						
5. třída	běžné výdaje	17 226 778	74,21	14 795 963	76,48	21 407 768	82,09
	skupina 1 Zemědělství a lesní hospodářství	195 198	1,19	625 131	4,25	1 213 721	5,60
	skupina 2 Průmyslová a ostatní odvětví	2 394 856	14,23	1 185 756	8,06	3 818 715	17,32
	skupina 3 Služby pro obyvatelstvo	7 222 954	42,95	7 662 275	52,01	10 942 983	51,49
	skupina 4 sociální péče a politika zaměstnanosti	118 000	0,70	92 955	0,62	74 400	0,35
	skupina 5 bezpečnost státu a právní ochrana	458 972	2,67	225 047	1,53	488 866	2,36
	skupina 6 všeobecná veřejná správa a služby	6 836 798	38,26	5 004 799	33,53	4 747 686	22,28
6. třída	kapitálové výdaje	7 038 204	25,79	5 819 942	23,52	6 432 560	17,91
	skupina 1 Zemědělství a lesní hospodářství	0	0,00	12 000	0,33	480 128	9,77
	skupina 2 Průmyslová a ostatní odvětví	746 402	17,44	400 000	7,20	600 014	24,48
	skupina 3 Služby pro obyvatelstvo	6 185 407	79,83	5 295 662	84,00	4 972 196	45,97
	skupina 4 sociální péče a politika zaměstnanosti	0	0,00	0	0,00	0	0,00
	skupina 5 bezpečnost státu a právní ochrana	88 843	2,42	0	0,00	203 920	9,50
	skupina 6 všeobecná veřejná správa a služby	17 552	0,31	112 320	8,47	8 717	0,04

Tabulka 15: Rozložení příjmů podle rozpočtové skladby

Zdroj: Rozpočty jednotlivých obcí, úprava vlastní

		Stachy	Vacov	Zdítov
Paragraf	Příjmy	24 249 591	20 502 169	25 454 734
0	Daň. Příjmy	11 861 761	14 494 413	15 010 600
1111	F.O. záv.čin	2 068 962	2 829 676	2 605 680
1112	F.O. OSVČ	435 910	432 464	195 146
1121	P.O.	2 152 723	2 844 676	3 037 618
1211	DPH	4 240 677	5 671 359	6 078 196
	Místní poplatky	1 558 360	1 182 861	1 370 102
1337	likvidace odpadu	611 544	844 774	891 434
1342	lázeň. a rekr. pobyt	539 111	118 194	217 719
1345	ubytovací kapacity	239 549	20 382	87 096
4	Dotace české	7 309 356	1 383 800	1 225 796
2310	Pitná voda vodovody	1128550	390 956	2 231 906
3612	Bytové hospodářství	676054	1 451 773	456 263
3722	Sběr a odvoz komun.odpadu	568565	280 442	39 718
6171	Činnost místní samosprávy	1922204	22 325	5 794
3113	Základní škola	0	0	207067
6310	Příjmy výdaje z úver. fin.op.	83851	23 664	86804
6399	Ostatní finanční operace	20525	0	113500
3745	Péče o vzhled obce	31 686	6 620	10 760
	Tělovýchovná činnost	36 978	3 750	0
Paragraf	Výdaje	24264931	20 615 905	23 617 303
2212	Údržba silnic	490 525	673 752	1908646
2310	Pitná voda	1110638	353 600	1400835
3612	Bytové hospodářství	296584	1 853 255	121518
3722	Sběr a odvoz komun.odpadu	1282581	1 587 891	1337061
3113	Základní škola	2 858 502	2 476 876	3012296
2321	ČOV	1289757	483 145	778961
3631	Veřejné osvětlení	344 943	466 909	796 672
5512	Požární ochrana	547 815	225 047	545638
3745	Péče o vzhled obce	251 089	345 810	144 374
3329	Zález.ochrany památek	50 000	372 768	132 477
3419	Tělovýchovná činnost	212096	87 452	118 904
6171	Činnost místní správy	2766778	3 326 097	2 385 619
6310	Příjmy výdaje z úver. fin.op.	31284	123 029	128934
6399	Ostatní finanční operace	531361	17 814	608684
	Příjmy - výdaje	348 746	-113 736	1837431
	Zisk z vody	17931	37 356	831071
	Zisk z bytů	381270	-401 482	334744

Tabulka 16: Výběr určitých paragrafů z rozpočtů obcí, průměrná hodnota z let 2008 – 2012

Zdroj: Rozpočty jednotlivých obcí, úprava vlastní

3329 záležitosti ochrany památek a péče o kulturní dědictví, v obci Vacov a Zdítov brán paragraf 3326 pořízení, zachování a obnova hodnot místního kulturního, národního a historického povědomí

Obec Stachy

1. Ekonomický rozvoj, kde jsou bariéry, jaké je samotné řízení obce?

Byrokracie : velký problém

Administrativa: zbytečně náročná

Korupce: není problém

Finance: velký, častý problém

Čas: častý problém, ale je to nárazové

Dostatek personálu: ANO je personál kvalitní? ANO Jsou konána školení?

ANO, menší motivace u zaměstnanců, efektivnost by mohla být vyšší, kvalitnější. Počet členů v zastupitelstvu 15 – je to moc, starosta 1. Zastupitelstvo bylo 7 členný, pak 15členný, kdyby nebyla rada, tak by měl pravomoce starosta- bylo by to pružnější.

Je vytvořen plán rozvoje? Je jeho dodržování nutné přizpůsobovat aktuálním problémům, které dodržování plánu brzdí? - Ano, například povodně, nebo jiné havarijní stavy, nutné opravy komunikací po zimě, zimní údržba při kalamitách atp. ale o moc plán nebrzdí.

Problém s legislativou? Neustále změny? Ano, občas je náročně se orientovat v tak častých změnách a velkém počtu nařízení.

Možnost se vyjádřit? Možnost je, ale otázka je, kdo a jak poslouchá.

Čas na prostudování u dotačních programů,

Informace je k nim dobrý přístup? ANO

Je ještě nějaký zásadní problém v řízení obce? Zásadní asi ne, drobných je více.

Řekl byste, že samospráva je kvalitní? Jaký na to máte názor.

Vím že jsou tu docela často nějaké změny jaký to má vliv na vedení obce, co spolupráce? Je 15 členů zastupitelstva, rozhodování takový na půl. U něčeho shoda, např. u prodeje bytů, ale jindy je domluva složitá. Jedenáct zastupitelů zvedlo ruku pro rozpočet. Ale není odvolatelnost zastupitele – něco jako imunita poslanců, to je špatné.

Je v řízení obce problém jen finance nebo i plánování, spolupráce – určitě finance, administrativa – konzervatismus , těžké něco vytvořit, inovativní pohled je zastaven.

2. Podpora mladých lidí – stěhují se z obce nebo do obce, je nějaká evidence?

Průměrný věk 42, pro mladý zde není práce.

Zhruba kolik je tu % mladých lidí? Spíš jsem jdou lidé na důchod, hlavně do Jaroškova se vrací lidé, tam se hodně staví.

Nebo je spíše problém s tím že odcházejí a dochází ke stárnutí obyvatelstva? Moc mladých lidí nepřibylo.

3. Podpora bytové výstavby – je jen určeno místo, kde se dá stavět nebo i jiná podpora?

Byty nejsou. Parcel, kde by se dalo stavět, je hodně, ale nejsou k nim zavedeny inženýrské sítě, jsou jen vytyčeny v územním plánu.

Kolik je kapacita obce- 1212 s osadami , 2500 obec by mohla pojmout.

4. Podpora podnikání – obec by podpořila, např. s nižším nájemným.

Jsou tu příležitosti pro podnikání, byla možnost, aby tu byly Čkyňské fabriky, ale nestalo se.

A co pracovní příležitosti? Více méně žádné.

Možnost uplatnění schopných lidí- je to důvod k odstěhování? Neuplatní, drobní řemeslníci by se mohli uživit, obec by vyšla vstříc.

5. Stát a obce – lze říct, že Praha rozhoduje od stolu, aniž by vedla rozhovory se

zástupci obcí a vnímala jejich připomínky a žádosti? Lze to třeba aplikovat na nový způsob financování? S financováním by byl problém, už teď je ve škole málo dětí, takže by to bylo velký problém, ale obec by asi školu nenechala padnout, dělala by vše proto, aby vydržela. Lepší byly okresy než kraj, ten je daleko.

6. Nezaměstnanost? - 7,8 %.

Spolupráce s úřadem práce- lidé vykonávají veřejně nebo obecně prospěšné práce – údržba hřbitova, okolí obce, vloni 6 lidí, veřejná služba letos 3, pak by přešly na veřejně prospěšný práce, možnost by byla.

7. Jaké jsou významné investice za posledních 5 -10 let?

co se opravovalo:

- Škola a školka zateplení, nová fasáda a okna, změna způsobu vytápění, finance ze SFŽP
- Škola má své vytápění- plán do budoucna připojit střed obce
- Obec sponzorovala opravu kostela, každoročně dávala 100 000 Kč
- Oprava místní komunikace – zimní údržba okolo 1000 000 Kč
- Oprava místních komunikací, jsou různé fáze, v roce 2000 bylo opraveno 16 km z 56, asfalt se udělá, ale nevydrží, nekvalitní podklad

Co se vybuďovalo: 0

Co se plánuje udělat

- Plánovitě letos žádná oprava, ale v nejbližší době by bylo dobré opravit 2/3 komunikací
- Centrální část obce je projekt na revitalizaci zeleně, 5 x krajské dotace na opravu parku
- Oprava veřejného osvětlení
- V plánu je oplotit dětské hřiště
- Uzemní plán na Zadov – jeho obnova, byla sepsána a podána žádost na dětská hřiště sponzorovaná spol. Čez (oranžová hřiště), který by byly na Zadově a na Stachách a mezi nimi cyklostezka. Čeká se na rozhodnutí
- Kanalizace, čistička a kanalizace jsou ze 70. let, při stavbě šlo spíše o metry za den než o kvalitu, je nutná oprava. Opravu potřebuje i vodovod, který je ve vlastnictví obce. Teď je možné v nějaké výzvě dát všechno dohromady, vodovod byl jinak samotný. V plánu nový projekt na opravu kanalizace, jeden už byl, ale ten se zrušil už před podpisem, nepodal se. Do roku 2015 by to mohlo být hotový. Plánuje se 70% dotace, 30 % spoluúčast. Také je v plánu připojit Zadov ke kanalizaci a čističce, osady, který mají spád na Stachy

Vybuďovalo:

- Obec darovala pozemek na výstavbu Rozvojové regionální agentury Šumava

Zavřelo se, zchátralo? – obecní kino stojí na soukromém pozemku, bývalý obecní sál v hotelu se po revoluci převedl do soukromých rukou a teď obec nemá místo pro konání kulturních akcí.

Co se chystá obec dál budovat? Co jsou priority obce-? Zateplení střediska, hasičské zbrojnice, žádost je registrovaná, v průběhu roku se rozhodne, je to ze SFŽP.

Nevýhoda velké území na málo lidí.

8. Infrastruktura – čistička, kanalizace, vodovod, vše ze 70. let, centrální vytápění není, pokrytí internetem je dobré.

Komunikace financování údržba- obec má celkem 56 km místních komunikací, které se opravovali z dotací.

Děláte strategický plán rozvoje 5-10 let? - bude se zpracovávat nový, nynější je z roku 1998, s kterým se nepracovalo. Pro nový plán obec stanovila hlavní body, jinak ho bude zpracovávat firma z Prahy. Občané mohly připomínkovat, ale nikdo nic neříkal, obyvatelé neměli zájem. Programy a výzvy se zpracovávají spíše z důvodu, že se líbí. Nehospodaří se efektivně a zastupitelstvo je zbytečně moc konzervativní.

Vydrží i přes volební období, nebo záleží jak dopadnou volby? – podle čeho se aktualizuje- plán není aktuální, nepracuje se s ním, takže nerozhoduje jestli volby byly nebo ne.

FINANCOVÁNÍ OBCÍ a ROZPOČET

9. Jaké jsou běžné a kapitálové výdaje nějakým % - obec hospodaří s vyrovnaným rozpočtem, nestalo se, aby byl deficitní, a rozpočet je zhruba okolo 20 000 000 Kč. Běžné výdaje zhruba 96%, zhruba 1000 000 zbývá na kapitálové investice. Teď je rozpočet lehce přebytkový, využívají se termínové vklady, fond rezerv, aby to něco neslo.
10. Děláte podrobný rozpočtový výhled a rozpočet to už jen koriguje?- výhled je do roku 2015, se sestavuje bez dotací, s dotacemi se nepočítá.
11. Co dělají, jestli zbývají volné prostředky BU – termínované vklady, je v tom i rezervní fond.

12. Stačí peníze na správu majetku – stačí, např. 2,5 mil. se dává na školu.
Jaký majetek má obec v jaké hodnotě – 78 000 000 se odepsalo.
13. Financování škol – je v tom problém, nebo dostatek dětí a nezatěžuje to rozpočet? Kolik žáků je teď a kolik jich půjde v září do školy?
Řádově 105, 17 bylo u zápisu, - 35 dětí na druhém stupni.
Podle velikostí obcí- udržitelnost projektu, by se škola musel financovat, jinak by se to muselo vracet, tady by zůstala „pětiletka“, 2,8 ml. ročně navíc, kdyby se musela škola financovat.
Přes svaz obcí se protestuje, petice- když skončí škola, celá obec by to těžce nesla, vymírala by. Ale teď naděje, budou silné ročníky, („dětí, Husákových dětí“).
14. Změna rozpočtového určení daní – přínos kolik by to obci přineslo – 3,5 mil. korun, využilo by se na opravy cest.

DOTACE

15. Čerpáte dotace z EU na co se čerpali a kolik? –
Možnost čerpání dotací využito – program rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova?
Dobrá spolupráce programu- mezi zahraniční spolupráce s Německem. OP ČR-Bavorsko- ano, asi tak jediný.
Využíváte agentury na projekty – ano, např. Regionální rozvojovou agenturu Šumava, oslovují se 3, 4 ,agentury.
Jaké jsou v tom problémy – z Unie se nečerpá, takže o problémech zatím nevíme.
16. České dotační tituly, které byli za poslední dobu využity a kolik a na co?
žádalo se na lyžařské stopy.
Ministerstvo pro místní rozvoj:
Ministerstvo životního prostředí: -
Ministerstvo dopravy:
Ministerstvo kultury:

17. Pravidelné školení zaměstnanců, sledujete noviny, časopisy? – školení 2- 3 x ročně.

ŽIVOT V OBCI

18. Přispíváte na občanské spolky? Jaké jsou? Jsou aktivní? Přispívá se na spolky, kde jsou děti, TH sokol, SKI Zadov, malí fotbalisti, hasiči, celkově podpora práce s mládeží.
Jsou dobré vztahy mezi obyvateli? Zrušil se sál, který byl soukromý v hotelu, majitel začal ze sálu dělat bazén, nedokončil – úpadek společenského života.
19. Je –li obcí pořádaná nějaká akce, je to vnímáno pozitivně a je vysoká účast obyvatel?- obyvatelé akce, besedy chtějí, ale pak se neúčastní. Je tu nechuť lidí, něco dělat.
20. Jaké jsou v obci veřejné služby? lékárna snížený nájem, zdravotní středisko-stomatolog, praktický lékař pro dospělé a pro děti, pošta, knihovna.
21. Další služby- květinářství, kadeřnictví, stavebnictví a železářství, Jednota, Večerka.
22. Máte svoji firmu, má obec nějakou podnikatelskou činnost? Obec měla živnostenský list na provoz parkoviště u Kobyly, také se provozovala sedačková lanovka na Zadově.

SPOLUPRÁCE:

23. Jaká je spolupráce se podnikateli v obci? Dobrá, hodně se podílí Stavoplast KL, zpracovává projekt na opravu kanalizace, jsou –li nějaké drobnější opravy např. škola, firmy se střídají, nebo oprava čekáren také se rozdělilo mezi drobné firmy. Stavbaři jsou ve stavební komisy.
24. Spolupráce s jinými obci – žádná velká plánovitá spolupráce, obce prostě vedle sebe žijí. Teď začíná spolupráce s Javorníkem a Nadací Karla Klostermana, po té určitá spolupráce s obcemi při národním parku, ale nic velkého, určitá spolupráce i se Svazem obcí Šumava – spolupráce při kalamitách. Ale Stachy nejsou v ničem iniciátorem.
25. Vztahy s krajem, finanční prostředky z krajů problém? - spolupráce formální.

26. Spolupráce s občany? Sledujete námitky připomínky nápady – kde mají možnost se vyjádřit? Možnost připomínkovat je, připomínky jsou na internetu, berou se v potaz, ale není to časté.

Jak informujete občany o dění a plánech obce? místní noviny, teď jsou čtvrtletně, plánuje se jejich celková změna a aby byly měsíčně, webové stránky – nejsou zcela aktuální se všemi informacemi, ale základní informace o obci jsou uvedeny. Stránky spravuje firma z Hluboké nad Vltavou.

27. Spolupráce se svazem obcí? Ano, získáváme informace.

28. Vytvořený mikroregion Šumavské podhůří za jakým účelem – využili jste ho na co, kdo byl iniciátor? Teď je utlumen. Využil jen na propagační materiály. Nebyla doba na spolupráci, teď se uvidí jak to bude do budoucna. Lze říct, že osobní preference brzdí rozvoj.

Jsou ještě nějaké jiné mikroregiony, nebo svazy obcí – ne

Jak jinak obec propaguje obce, nebo cestovní ruch?– noviny, web, místní rozhlas, veletrhy, regionální vysílání, informační materiály, sponzoring akcí. Natáčely se zde „Cyklotoulky“ a připravuje se nová informační brožurka, spolupráce s agenturou.

Přeshraniční spolupráce- partnerské město Rudentig, dosud nebyla moc velká spolupráce, Stachovští nemají zájem se něčeho účastnit. 21.4. se tam pojedeme, uvidíme jak to dopadne. Byla tam beseda s hasiči a jezdila tam základní škola. Oni se snaží spolupracovat více než my. Na jednu akci měl jet autobus, nakonec jelo jen jedno auto. Vzájemné návštěvy radních, ale bariéra je jazyk.

Místní spolek – vytvořili důchodci pod bytovou a sociální komisí a pod hlavičkou obecního úřadu, který na něj přispívá.

Obec Vacov

1. Ekonomický rozvoj kde jsou bariéry, jaké je samotné řízení obce- jaké jsou níže vyjmenované problémy: není vůbec, občas je, problém je vyskytuje velice často, závažný problém

Byrokracie : šílená, samé výkazy, zbytečné papírování, průvodní projekty - financování z části evropské, národní a vlastní tak jedna vyúčtovaná dotace má

závěrečné vyhodnocení na 160 str. Musí se projekty předfinancovat- práce a papírování než se to vyřídí. Také účtování dotací má problémy i s tím, že jsou investiční a neinvestiční části a každá dotace se účtuje jinak.

Administrativa: často problém, samé kontroly např. FÚ, administrativa, účetnictví obce je zbytečně mnohem složitější než je tomu v soukromé sféře, tam je to jednodušší, obce musí všechno dokládat, zbytečná byrokracie.

Korupce: není problém.

Finance: jsou omezené zdroje, musí se pořád zkoušet dotace na všechno.

Čas: denně nějaké věci k řešení, nic není jednoduché.

Dostatek personálu? ano je to ale nahraně, např., stavební technik toho má hodně kvůli dotacím, je velmi vytížen. Je personál kvalitní? ANO Jsou konána školení? ANO.

Problém s legislativou? Neustále změny? Praha nekomunikuje, navíc často mladí lidé a bez praxe rozhodují o miliardách. Dá se říct, že to svým způsobem obce poškozují. Místo aby se řízení zjednodušovalo, tak se to dělá složitější, zbytečné tabulky, výkazy.

Stát a obce :

např. problém u veřejných zakázek, rozhoduje jen cena, od 0,5 mil. korun se musí vyvěsit zakázky. Vybere se firma, která to udělá nejlevněji a je jedno že je zdaleka, nemusí mít technické zázemí. Nejsou důležité reference. Starosta se snaží o obci rozhodovat tak, jako kdyby opravy dělal doma, důležité reference, zda je firma pojištěna proti úpadku... Když to nedodělají, nedostanou se ani dotace. Navíc, když vyhraje velká firma, tak ta má subdodavatelé okolo 30%, vše si musí ohlídat obec.

Možnost se vyjádřit? Jde, ale nikdo výrazně neposlouchá.

Čas na prostudování u dotačních programů, - čas na nějaké dotace je, něco lepší řešit přes agentury, ale celkově administrativa a byrokracie je velká.

Informace je k nim dobrý přístup? ANO.

Je ještě nějaký zásadní problém v řízení obce?

Řekl byste že samospráva je kvalitní? Jaký na to máte názor. Ano, při jednání dochází ke shodě v důležitých věcech, někteří zastupitelé vysokoškolsky vzdělaní.

Starosta - musí být kádr co tu obec táhne, vše se dělá na hraně, nekonfliktní cesta není, jak se někdo nechce rozhodnout, je problém, na dotace je třeba souhlas zastupitelstva, nezadávat svoje zájmy, ale to tu není. V důležitých věcech je shoda.

2. Podpora mladých lidí – stěhují se z obce nebo do obce, je nějaká evidence?

Mladí mají zájem o obec, jsou vybudované nové parcely (22) , je o ně zájem, některé jsou prodané. Také se postavilo 28 bytů. Obec by i podpořila výstavbu např. nějaké bytovky, aby pomohla lidem je spolufinancovat, ale to teď nemůže, musí byty postavit sama a 40 let pronajímat. Parcely se prodávají za 350 Kč/ metr čtvereční, k parcelám byly dotaženy inženýrské sítě (9 000 000 Kč, 90 % byly dotace). Parcely kupují jak místní tak i lidé z okolí.

3. Zhruba kolik je tu % mladých lidí? 30 – 40%.

Nebo je spíše problém s tím že odcházejí a dochází ke stárnutí obyvatelstva?

Obec nestárne, teď má mateřská škola má kapacitu 60 dětí, takže se musí rozšířit.

Průměrný věk obyvatel je? Plus mínus 42 let.

Podpora bytové výstavby – je jen určeno místo, kde se dá stavět nebo i jiná podpora? - ano, jsou připravené dané parcely k prodeji.

Kolik je kapacita obce - do 2000 obyvatel.

4. Podpora podnikání – obec by se snažila nějak podpořit, možná by dala nižší

nájemné. Např. díky dotacím se opravilo zdravotní středisko, doktoři neplatí nájem, ani lékárna. Obec teď nemá žádné obecné prostory. Ale drobné provozovny by šly vybudovat.

Jsou tu příležitosti pro podnikání ? Je tu pekárna - přes 100 lidí, 26 vozů, v Nespicích je podnik zabývající se kontrolou těsnění - 200 lidí a má provozovny po okolí Vimperka. Dále je prostor pro drobné podnikání a cestovní ruch.

Pracovní příležitosti? Moc jich není.

Možnost uplatnění schopných lidí- je to důvod k odstěhování? Ano, vysoce vzdělaní lidé se musí stěhovat – biologičtí vědci... Ale ekonomové, stavební inženýři ty uplatnění najít mohou, nebo mají možnost podnikat.

Stát a obce – lze říct, že „Praha“ rozhoduje od stolu, aniž by vedla rozhovory se zástupci obcí a vnímala jejich připomínky a žádosti? Lze to třeba aplikovat na nový způsob financování škol? Ano, některé návrhy místo pomoci jsou pro obce zátěž. Nový způsob financování by byl špatný. Celkově obce už teď mají problém s optimálním počtem žáků. Nař. V ROPech se dávají dohromady velká a malá města, ty velká pak vyčerpají mnoho prostředků, na malé obce pak zbývá málo, velká města jsou i velkou konkurencí. Unie chtěla, aby prostředky šli do sfér globálních a turistických. Školství nebo infrastrukturu by si měl stát financovat sám.

5. Nezaměstnanost? – Malá, tak malá že je obec znevýhodněna v některých ROP, které vyžadují, mají podmínku určitou výši nezaměstnanosti.

Spolupráce s úřadem práce- spolupracuje se, ale například do programu „Se sousedy za vzděláním“ tak do toho Vacov nešel, je to společné s Bavorskem, zatížené administrativně, musí se proškolit lidé, pojistit, sepsat nástupní dokumentace, jako na jakéhokoliv zaměstnance ,dát jim pracovní pomůcky, musí se hlásit, atd.

Ale veřejná služba je zadarmo, musí vykonat ten kdo nepracoval 3 roky, je to na 4 hodiny denně a pracuje se zadarmo. Teď je tu jedna paní. Po odpracované době pak může nastoupit na veřejně prospěšné práce, a na to se pak dostává podpora 10800 Kč na její plat (8000Kč) a pak může nastoupit na veřejně prospěšné práce.

6. Jaké jsou významné investice za posledních 5 -10 let?

co se opravovalo: do 2000 obyvatel obcí je toho málo (dotací) musí se obec hodně snažit a pořad všechno zkoušet, ale opravilo se náměstí, chodník, kanalizace a čistička a komunikace – se opravily po povodních v roce 2002 z fondu solidarity, to se hodně opravilo, budou proplácet faktury, asi 100%, opravila se také rozsáhlá kanalizační síť od Javorníku do Přečína, nová ČOV pro Vlkonice, výměna kanalizačního řádu a nová technologická zařízení ČOV, čeká

se na vhodnou výzvu, kanalizace a čistička v 90. letech - 45 milionů, je v ní biologické čištění, obecní kotelna na speciální uhlí- zplynování, nejsou emise, účinnost 90%, ekologické kotle v bytových domech, jídelna za 5 mil., ve školce elektrika, škola a obec - kotelna na lehké topné oleje.

Obec dále vybuďovala:

Bytové domy, víceúčelové kulturní zařízení 16 mil., – podpora místní kultury, ta je teď na slušné úrovni, 6,7 plesů ročně, lidé se účastní kulturních akcí na Krampolovi bylo plno, stejně tak na Pavlicovi, ten např. stál 80 000 Kč – je snaha podporovat kulturu, je to pro obec přínos, ne náklad. Problémy s komunikacemi, neustále opravy a náročná zimní údržba, polní cesty na to se nalil asfalt, proto se neustále musí silnice opravovat. Dál se odbahňovaly rybníky, postavil se dům pro seniory za 25 mil., školní kuchyně 5,5 mil., příprava stavebních parcel – zasíťování.

Co se chystá obec dál budovat? Co jsou priority obce-?

Bude se dělat zdravotní středisko s Rychlou záchranou službou za 14 mil., dál jsou připravené projekty na revitalizaci druhé části náměstí – park s dětským hřištěm, fontánou, půlkruhová budova víceúčelové služby 26 mil., ale asi zůstane u čekání. Škola včetně kotelny – i uvnitř tělocvična pro obec, nástavba školy to se bude dělat určitě, velký podíl obce, jde o dotace z kraje a tam se dá sehnat málo peněz. Novou Čovku asi za 20 mil.

7. Infrastruktura – na čističku a kanalizaci jsou napojené i osady (víc jak půlka), co jsou při síti, osady mimo mají vlastní čističky a kanalizaci. Vodovod se pronajímá společnosti Čevak. Nová jímka v Rohanově, hodně to pomohlo, není se už biologické čištění v ČOV.

Vytápění- není jedno centrální, škola i školka má jiné, obecní úřad taky, využívají se lehké topné oleje, uhlí zplynování.

internet- dobré, i díky T-mobil vysílači na Javorníku.

8. Komunikace, financování, údržba- Obec má 32 km komunikací, finančně náročné, ale podařilo se toho spoustu opravit z různých dotací, třeba i povodňových ...

9. Děláte strategický plán rozvoje 5-10 let? Je jeho dodržování nutné přizpůsobit aktuálním problémům, které dodržování plánu brzdí? - ano, pracuje se podle plánu, není to chaotický, jsou stanoveny priority o co se bude žádat, inovovat. Plán musí být mobilně upravitelný, flexibilní. Územní plán taky musí být, ale dají se na něj sehnat dotace od kraje i z Unie skoro ve výši 100%. Stojí 600 – 700 000 Kč.

Vydrží i přes volební období, nebo záleží jak dopadnou volby? –podle čeho se aktualizuje: tady jsou dobré vztahy, plány vydrží, aktualizuje se podle naléhavosti potřeb.

Mění se členové zastupitelstva během volebního období nebo po volbách?

jádro zůstalo stejné, 15 členné zastupitelstvo, 5ti členná rada, během volebního období se členové nemění.

Je strategický plán rozvoje nebo se věci rozvoj řeší nahodile co je zrovna zapotřebí ?– plán je, aktualizuje se, pracuje se s ním, aktuální problémy (povodně) plány naruší, ale musí se i s něčím takovým počítat. Nebo plán naruší aktuálně vypsane výzvy, se kterými se nepočítalo.

Provádíte kontrolu plnění daných cílů? ANO, každoročně.

FINANCOVÁNÍ OBCÍ a ROZPOČET

10. Jaké jsou běžné a kapitálové výdaje nějakým % -

Vyrovnaný rozpočet, ale rozpočtové změny jsou na denním pořádku, mění se to, kvůli dotacím. Rozpočet je 15 -17 mil., 80 % běžné výdaje, škola veřejné osvětlení komunikace.

11. Děláte podrobný rozpočtový výhled a rozpočet to už jen koriguje?- ano.

12. Co dělají jestli zbývají volné prostředky BU - spíše se využívají BU, ale moc toho nezbyvá, je mnoho úvěrů kvůli spolufinancování dotací, jsou úvěry na předfinancování, dofinancování (je to zátěž), využívá se kontokorent, revolvingový úvěr. Ale vytváří se rezervy, jsou na aktuální problémy, počítá se s nečekanými problémy.

13. Stačí peníze na správu majetku – ano, např. drobné opravy sálu jsou pořád.

Jaký majetek má obce v jaké hodnotě – stovky milionu a na dotacích získáno 130 mil.

14. Financování škol – je v tom problém, nebo dostatek dětí a nezatěžuje to rozpočet?

Jedna třída se financuje z rozpočtu, je tu kolem 130 dětí, v září ale nastoupí hodně dětí. Na školu se doplácí mzdové náklady. Budoucnost by mohla být dobrá, ne až takové zatížení, pokud se nezmění financování. Ale jinak se obec snaží podpořit základní školu i tím, že dává mateřskou školku za levno, s podmínkou, aby pak rodiče děti dali do Vacova, ne jinak.

15. Změna rozpočtového určení daní – přínos kolik by to obci přineslo:

Zlepšení 5 000 000, ale města si na to asi nenechají šáhnout.

DOTACE

16. Čerpáte dotace z EU na co se čerpali a kolik? –

Dobré byly programy Phare, byly jednodušší a bylo k nim poskytnuto více informací, z nich se revitalizovalo náměstí, postavilo víceúčelové zařízení pro dílčí kanalizační řady, komunikace.

Na severu zbyly peníze dali je na jih, obce tak získaly prostředky navíc. K těmto programům byl zvolen jeden konkrétní úředník, včetně výběrového řízení, všechno vysvětlil, jaké jsou povinnosti, co se musí udělat... mnohem lepší komunikace a spolupráce.

ROP Jihozápad- dávaly se 3 x 4 projekty, vyšel jeden, rekonstrukce zdravotního střediska se základnou Zdravotnické záchranné služby, rekonstrukce školy-škola má vevnitř elektroinstalace, topení, podlahy, 92,5% z Unie a státu, zbytek žadatel.

Program rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova? - taky se žádalo, 2 x se dostalo na rekonstrukce vodovodu 17 mil. opraveno 26 km vodovodu, byl pronajat (Čevak) a obec dostává nájem.

OP- Přeshraniční spolupráce? Dobrá spolupráce OP ČR- Bavorsko, nezískaly se velké sumy, ale něco se povedlo, např. 600 000 investiční akce, opravily se kapličky, přemístila se socha Klostrmana na Javorníků cca 1000 000 Kč,

brožury na propagaci, infotabule, také se získaly určité dotace. Toto je dobré také dělat přes Rozvojovou regionální agenturu Šumava.

Jiné programy?

Využíváte agentury na projekty – také jsou žádosti zpracovány prostřednictvím agentur, ale připravuje si je obec i sama.

Jaké jsou v tom problémy –

Složitost projektů, podmínky, zkoumá se finanční zdraví obce, to je nesmyslné - obec má úvěr, tak do projektu získá málo bodů, ale už se nezjišťuje, jestli je to na předfinancování, nebo na co úvěr je. Je snaha to ovlivnit, svazem obcí, ale je to marný boj.

Nevýhoda se dá říct i spoluúčast od 25 – 75 %, kurzovní rizika, obce tak přijdou až o miliony, ministerstvo si to mělo pojistit, a celkově by to chtělo jednodušší administrativu.

Problém i s větší připraveností obcí, takže jich žádá víc. Teď nedávno se např. vyhlásila výzva ve středu o půlnoci a ve čtvrtek už byl konec. Za dva dny se tam sešly žádosti za 5,5 miliardy. Kdo není připraven, nemá šanci, musí být projekty připraveny, investovat do toho a vyčkávat na vhodnou výzvu. Také programy určené pro školství, z nich se nečerpá, problémy s Unií, kontroly sankce, ale v regionu už „není ani koruna“

17. České dotační tituly, které byly za poslední dobu využity a kolik a na co?

Ministerstvo pro místní rozvoj: 20 bytů, byla na ně 16 mil. Dotace. Dotace se odvíjí od tepelné bilance té budovy, čím méně topit, tak tím vyšší dotace, je tlak na snížení ceny.

Ministerstvo životního prostředí: program operační program životní prostředí (OPŽP). Na školu a školku se dotace na fasády nezískaly, zkoumal se energetický audit, o kolik by byla úspora, a to by byla nízká, protože už se fasáda jednou opravovala, teď je žádost na tělocvičnu, ale je problém až 60% tvoří neuznatelné náklady – štuk na „posteriolionu“ neplní izolační vlastnosti, odečítají se 5tileté úspory, které vzniknou, ušetří se 800 000 z toho 1 500 000 bude doplatek.

Povodňové škody- 100% výše, nádrže, koupaliště Rohanov, byla utajená výzva na opravu rybníků, bylo 8 žádostí, 4 žádosti na opravy rybníků, získala obec Vacov.

MMR povodňové škody- získaly se dotace na komunikace, opravily se skoro všechny.

Při Kyrilu moc peněz v programu nebylo, žádalo se opatrně a tak obec dotace získala. Co se mělo opravovat nesmělo být s lesními cestami, tak obec nabídla vyšší spoluúčast a dotaci získala.

Ministerstvo dopravy: 0

Ministerstvo kultury: drobné na knihovnu

Jihočeský kraj: Dotace z kraje, není problém, to jsou jednoduché žádosti, hotové za pár dní. Dobrá spolupráce, dobré kontakty, ale obec se musí zviditelňovat, že peníze jsou efektivně zpracované. Ale nezískávají se závratné sumy, spíše „drobné“, samotný kraj má málo peněz. Např. teď se žádalo do 6 programů na rozšíření mateřské školky, ale pro celé jižní Čechy bylo určeno 7 000 000 Kč, obec potřebuje 4 000 000 Kč. Může se žádat do 1 000 000 Kč.

Pravidelné školení zaměstnanců, sledujete noviny, časopisy? – školení probíhá, novinky se sledují – časopisy, internet, svaz obcí ...

ŽIVOT V OBCI

18. Přispíváte na občanské spolky? Ano, hasiči, dvoje myslivecké spolky, chovatelé, ženy mají svůj klub, baby klub, SK Vacov motosport... Problém je s nádražím, které se už v dobách komunismu prodalo, teď je v pronájmu, ale lepší by bylo ho vlastnit, pořádají se tam poutě atd.
19. Jsou v obci dobré vztahy mezi obyvateli? Ano vcelku dobré, přiměřené, lidé se účastní života, není to ideální, ale ani špatné, není roztržitost hlasů. Při volbách, 6 kandidátek - starosta ODS, ale na stranickou disciplínu se tu nehraje. Lidé volí podle toho co dělá starosta pro obec. Ale strana ODS nic nedá, např. KDU- ČSL dovedlo pomáhat např. „přihráli“ nějaké peníze.
20. Je -li obcí pořádaná nějaká akce, je to vnímáno pozitivně a je vysoká účast obyvatel? Ano.

21. Jaké jsou v obci veřejné služby? Po úmrtí doktora- obvodní doktor pro dospělé, se lidé přihlásili k doktorům v okolních obcích a nynější doktorka ze Čkyně tu je málo hodin. Obec by chtěla doktora na stálo, ale není zájem. Jinak je tu dětská obvodní doktorka, gynekolog, lékárna a teď tu bude základna Zdravotnické záchranné služby, kde budou zdravotníci, doktoři jsou na telefonu a zasahují dle potřeby.
22. Další služby- květinářství, kosmetika, kadeřnictví, Jednota, Večerka- smíšená prodejna vietnamských prodejců, dbá se o kulturní život a to díky postavenému víceúčelovému středisku, v postaveném domě pro seniory se také pořádají kulturní akce, třeba na Vánoce...
23. Máte svoji firmu má obec nějakou podnikatelskou činnost? Ne.

SPOLUPRÁCE:

24. Jaká je spolupráce se podnikateli v obci? dobrá jak s pekárnou tak i firmou sten, sponzoring.
- Probíhají s podnikateli konzultace o rozvojových záměrech obce, nebo se vytváří společné projekty jako? Např. majitel pekárny je i zastupitel, ale kdyby při nějakém jednání to vypadlo, že by mohl hájit svoje zájmy, dává od toho „ruce pryč“ aby nemohl být z ničeho nařčen.
- Spolupráce s jinými obcemi – spolupráce dá se říct není.
25. Vztahy s krajem, finanční prostředky z krajů problém? Vztah s krajem je dobrý.
26. Spolupráce s občany? Sledujete námítky připomínky nápady – kde mají možnost se vyjádřit? Připomínky lidé mají možnost také vyjádřit, jsou vyslyšeni, ale pokud není „žhavé“ téma, tak se lidé tolik nezajímají, ani nechodí moc na zasedání zastupitelstva. Ale když např. lidé v Čábuzích chtěli vodovod, byly na každém zasedání.
- Jak informujete občany o dění a plánech obce? Místní noviny vychází každý měsíc, jsou v nich aktuální informace o tom se projednávalo, co se dělo a bude dít, také funguje místní rozhlas, který se opravoval a dělal se digitální a zároveň slouží jako systém rychlého varování, obec má i své webové stránky.

Má veřejnost zájem o dění v obci? Mají konstruktivní, kritické připomínky?
Chodí na zasedání zastupitelstva – mají, ale nezapojují se až tak moc aktivně, přijímají co se děje, jsou spokojeni.

27. Spolupráce se svazem obcí? Ano –projevuje se to v předávání důležitých informací od nich, schůzky? Ano.

28. Vytvořený mikroregion Šumavské podhůří za jakým účelem – využili jste ho na co, kdo byl iniciátor? Vybuďovala se cyklotrasa, na kterou musel být společný projekt, pak se využil na turistickou propagaci, teď se připravuje nadační fond, kde budou i Kašperské Hory a dělá se pro propagaci turistiky.

Jsou ještě nějaké jiné mikroregiony? Mikroregion ne, ale obec Vacov je v místní akční skupině (Maska) se sídlem v Malenicích (Change Nature), odtud se dá na turismus také čerpat přes státní intervenční zemědělský fond, školení pro podnikatele v cestovním ruchu, čerpalo se na úpravy zeleně získalo se 90 %, také školní zahradu, také se z toho opravil a digitalizoval místní rozhlas a varovný systém za 1000 000 Kč.

Jak jinak obec propaguje obce, nebo cestovní ruch?- okresní noviny, webové stránky, místní rozhlas, regionální vysílání, informační materiály, sponzoring místních akcí.

Přeshraniční spolupráce- aktivní neaktivní partnerská města, partnerské město Limberk, byla společná oslava hasičů v obci 120 let.

Obec Zdíkov

1. Ekonomický rozvoj kde jsou bariéry, jaké je samotné řízení obce- jaké jsou níže vyjmenované problémy: není vůbec, občas je, problém je vyskytuje velice často, závažný problém.

Byrokracie : velice často.

Administrativa: velice často.

Korupce: v tak malé obci, dle názoru starosty není vůbec – i ve velmi malých položkách (např. 3000,- Kč), obvykle rozhoduje rada obce.

Finance: velice často – samozřejmě, na omezených finančních možnostech závisí téměř vše...

Čas: někdy problém nárazově v určitých obdobích roku (zejména jarní měsíce) závažný problém (obec má minimální počet zaměstnanců)

Dostatek personálu: ANO je personál kvalitní? ANO Jsou konána školení? ANO Je vytvořen plán rozvoje? Je jeho dodržování nutné přizpůsobovat aktuálním problémům, které dodržování plánu brzdí? - Ano, například povodně, nebo jiné havarijní stavy (nutné opravy komunikací po zimě, zimní údržba při kalamitách atp.

Problém s legislativou? Neustále změny? Ano, celému nesmírně komplikovanému právnímu systému v ČR rozumí jen hrstka právníků – a i ti se přou ve výkladech zákonů. Přitom neznalost zákonů neomlouvá...

Možnost se vyjádřit? Minimální – vládní koalice obvykle připomínky obcí bere na zřetel jen málo...

Čas na prostudování u dotačních programů, - administrativa a byrokracie s dotačními programy je tak složitá, že se nevyplatí sledovat – obec řeší problém se zadáváním dotačních žádostí, většinou přes Regionální rozvojovou agenturu Šumava (mají odborníky, zadávají mnoho projektů, nedělají chyby).

Informace je k nim dobrý přístup? ANO.

Je ještě nějaký zásadní problém v řízení obce? Potřeba rychlé reakce na „práci“ několika málo jedinců v obci (v několika případech neodůvodněné stížnosti, řešené až ministerstvem, nutnost neustálých vyjadřování a psaní „obhajob obce“. Potřeba více důvěry obcím od státních úředníků (nejsou volení, přitom rozhodují ve velmi důležitých věcech vůči samosprávě).

Řekl byste že samospráva je kvalitní? Jaký na to máte názor. Dle mého názoru velmi kvalitní (z 15 členů zastupitelstva je 5 VŠ, 6 SŠ, 4 vyučení), drtivá většina z nich jsou osobnosti s vysokým morálním kreditem, v obci uznávaní, a je to dáno jednoznačnou shodou zastupitelstva v důležitých věcech.

- Podpora mladých lidí – stěhují se z obce nebo do obce, je nějaká evidence?
Mladí lidé mají zájem zde trvale žít, manželství uzavíraná dvojicí z jedné obce jsou poměrně častá, mají zájem i stavět RD, přibývá dětí v MŠ (72 zapsaných dětí, v ZŠ 148 dětí), počet obyvatel obce roste (v průměru o 5-6 ročně). Demografický vývoj obce je velmi příznivý.

3. Zhruba kolik je tu % mladých lidí? 35%
Nebo je spíše problém s tím že odcházejí a dochází ke stárnutí obyvatelstva?
Obec nestárne, naopak, Průměrný věk obyvatel je? Kolem 42 let.
4. Podpora bytové výstavby – je jen určeno místo kde se dá stavět nebo i jiná podpora? - uzemním plánem jsou vyznačené oblasti, kde se je možnost stavět, je to zhruba 300 míst, obec může jen urychlit různá vyjádření ke stavbám, jinak nemá kompetence. Nesmí investovat do cizích majetků tj. ani do inženýrských sítí na cizích pozemcích.
Kolik je kapacita obce kapacitně je v celé obci i s osadami 1750 lidí a obec by zvládla 2500 lidí.
5. Podpora podnikání – nižší nájemné... obec má prostory, kde by mohly být provozovny. Obec chce nájem 200Kč/ m², ale samozřejmě je dobré, když o dané prostory projeví zájem místní obyvatelé.
Jsou tu příležitosti pro podnikání ? Ano, cestovní ruch, větší firmy -Uniwell-brzdové systémy pro německé automobilky, stavební firmy (2x), drobní řemeslníci...
Pracovní příležitosti? Firma Uniwell plánuje rozšířit výrobu o 100 pracovních míst, ale jsou to pozice pro nižší vzdělání, dělnické pozice.
Možnost uplatnění schopných lidí- je to důvod k odstěhování? Vysoce vzdělaní lidé, výzkum vývoj, tu uplatnění nemají skoro šanci najít. Jiné profese – stavební inženýři... by mohli mít šanci. Vzdělaní lidé to řeší dojížděním - denně nebo týdně.
6. Stát a obce – lze říct, že Praha rozhoduje od stolu, aniž by vedla rozhovory se zástupci obcí a vnímala jejich připomínky a žádosti? Lze to třeba aplikovat na nový způsob financování škol? Ano, jednoznačně. Návrh nového systému financování škol připravený ministerstvem je doslova ránou do zad obcím. Obce si stěžují a protestují.
7. Nezaměstnanost? – velice nízká, momentálně asi 45 lidí, převážně v předdůchodovém věku, několik studentů čekajících na pracovní zařazení.
Spolupráce s úřadem práce- lidé vykonávají veřejně nebo obecně prospěšné práce – údržba a úklid obce, hřbitova, práce v obecním lese, atp.

8. Jaké jsou významné investice za posledních 5 -10 let?

co se opravovalo:

- nová fasáda, zateplení a plastová okna na obou budovách základní školy – stálo 22 mil, dotace z ministerstva životního prostředí a zbytek (podíl obce 6 mil. Kč) financován pomocí úvěru, realizace v roce 2009.
- Zateplení dvou ze tří bytových domů ve vlastnictví obce- snížilo spotřebu tepla zhruba o 1/3,
- V tomto roce obec dostane dotace na výstavbu nové čističky a kanalizace. Dotace bude vy výši 101 mil. Z operačního programu životní prostředí (spravuje MŽP ČR), bude opravena a rozšířena většina sítě a bude se to týkat nejen Zdíkova ale i připojení celé části Masákova Lhota na novou ČOV. Z kolika procent se bude na projektu podílet obec? 85% do tace, 15% podíl obce.

Obec dále vybudovala:

- kotelnu - centrální vytápění pomocí štěpky, stálo 15 mil, dotace 85 % z ministerstva životního prostředí (OPŽP) v roce rok 2006
- hlavní důvod eliminovat emise, což se povedlo, snížily se o 99,2% - s tím je spjat problém se stoupající cenou štěpky, během provozu za pět let cena stoupla o 100 %, stejně tak cena dřeva šla nahoru o 100%. Stejnou kotelnu má i Plzeň a za den spotřebuje stejné množství jako Zdíkov za dva roky- vysávají tak štěpku z celého regionu. Problém - zdražuje se Gigajoule – lidé se nechtějí připojit, ale projekt měl podmínku využít tuto kotelnu po dobu 5 let, ta tento rok končí.

Co se chystá obec dál budovat? Co jsou priority obce-? Centrum klidného staří, výzva v operačních programech se chystá na podzim, stát to bude zhruba 8 mil Kč, 5 mil Kč by měly být dotace z ministerstva pro místní rozvoj.

Oprava kina? Na opravu kina, resp. přeměnu na víceúčelové zařízení obec žádala marně o dotaci z ROP Jihozápad NUTS II, neuspěla. Kino samotné bude letos promítat poslední sezónu, nákladná digitalizaci promítací technologie se obci nevyplatí.

9. Infrastruktura – čistička, kanalizace, letos obec obdrží dotaci na projekt v celk. hodnotě 101 mil Kč, na opravu, peníze vystačí na opravu více než 3 km kanalizační sítě a na novou ČOV. Opravy budou jen ve Zdíkově nebo se to protáhne i dál jako Masákova Lhota, které jsou nejbližší – ano, připojena bude i Masákova Lhota.

Vytápění- centrální kotelna na štěpku (připojeno: 80 bytů, kanceláře, zdravotní středisko, MŠ)

internet- pokrytí dobré, každý má přístup k internetu (veřejně dostupný net je v obecní knihovně), využívá se kabelové spojení, nebo wifi rozdíl Zdíkově a osady? – Zdíkov má možnost využít levnějšího provozu WIFI sítě (Starnet).

Obec vlastní místní vodovodní síť z roku 1935, taky potřebuje obnovu.

10. Komunikace financování údržba- obec má celkem 35 km místních komunikací, které se průběžně opravovaly, na polovině je nový litý asfalt. Peníze z rozpočtu nebo byly na to nějaké dotace z nějakého ministerstva?

Obec byla postižena bleskovou povodní v r. 2009, využila dotací na odstraňování škod, některé úseky z toho byly opraveny, některé úseky byly opraveny za vlastní prostředky obce.

11. Děláte strategický plán rozvoje 5-10 let? - ano, je možný k nahlédnutí

Vydrží i přes volební období, nebo záleží jak dopadnou volby? –podle čeho se aktualizuje

ano, dobrá spolupráce mezi „vládnoucí“ stranou a „opozicí“ v důležitých věcech je shoda, „neháží se klacky pod nohy“

Mění se členové zastupitelstva během volebního období nebo po volbách?

Po minulých volbách (říjen 2010) se obměnila jen necelá polovina členů zastupitelstva. Zůstala většina rady i starosta obce.

Je strategický plán rozvoje nebo se věci rozvoj řeší nahodile co je zrovna zapotřebí ?– plán je, aktualizuje se, pracuje se s ním. Problém ale je s vypsáním dotačních programů, výzvy, dotace jsou na věci, které nejsou zrovna nejdůležitější, ale využijí se z nich peníze na věci, co tak nehoří, ale to, co je důležité tak na takové programy se čeká. Aktuální problémy - brzdí rozvoj podle stanoveného plánu.

Provádíte kontrolu plnění daných cílů? ANO, každoročně.

FINANCOVÁNÍ OBCÍ a ROZPOČET

12. Jaké jsou běžné a kapitálové výdaje nějakým % - obec hospodaří s vyrovnaným rozpočtem, nestalo se, aby byl deficitní, a rozpočet je zhruba okolo 24 000 000 Kč. Běžné mandatorní výdaje zhruba 96%, zhruba 1000 000 zbývá na investice, Rozpočet – zhruba 12,5 mil sdílené daně – při změně RUD by se rozpočet zvýšil o více než 3 mil, 2 mil jsou poplatky za vodné a stočné – obec má vlastní vodovodní síť, která je v obci Zdíkov i v osadách.

Obec vlastní majetek zhruba ve výši 0,5 mld korun, včetně 342 ha lesa Nyní má 3,5 mil dluh u České spořitelny – bez problémů splácen, byl brán na kofinancování výše zmíněných dotovaných akcí (zateplení ZŠ, opravy komunikací), rozpočet není splátkami výrazně zatížen.

13. Děláte podrobný rozpočtový výhled a rozpočet to už jen koriguje?- ano
14. Co dělají jestli zbývají volné prostředky BU - nezbývají, ale rezervní fondy nejsou jen na běžných účtech, ale využívají se určité termínované účty.
15. Stačí peníze na správu majetku – ano, i když jde jen o prostou údržbu, nikoli o potřebné investice do modernizace majetku.

Jaký majetek má obce v jaké hodnotě – 0,5 mld Kč

16. Financování škol – je v tom problém, nebo dostatek dětí a nezatěžuje to rozpočet?

Dětí je víceméně dostatek, tedy teď je požadováno 17 dětí na jednu třídu, to škole chybí asi 5 dětí, ale ve školce je jich je 72 a letos v září půjde do první třídy 26 dětí, takže za stávajícího požadavku to bude v pořádku, ale jestli se to změní na 24 dětí na třídu, zdíkovská škola by to zvládla, ale je možné, že by do zdíkovské školy museli jezdit děti z okolních obcí.

17. Změna rozpočtového určení daní – přínos kolik by to obci přineslo: výrazně by to pomohlo, rozpočtu by změna přinesla něco okolo 3 900 000 Kč, které bychom mohli využít na kapitálové investice jako např ...Centrum klidného staří-nemusel by se brát úvěr, po opravě kanalizace a čističky by se peníze hodily na úpravu dlažby, chodníků, zeleně atd. atd.

DOTACE

18. Čerpáte dotace z EU na co se čerpali a kolik? – ROP Jihozápad- problém, z toho programu jsme nečerpali – ale s tím mají problém všechny obce, např. zhruba z 220 žádostí obcí v Jihočeském kraji na dotace na místní komunikace dotace obdrželo jen 7 obcí.

Možnost čerpání dotací využito – program rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova? Ano, obec ze SZIF (státní zemědělský intervenční fond – program obnovy venkova) pořídila traktor s příslušenstvím (valník, štěpkovač) pro lesní hospodářství.

Dobrá spolupráce programu- přeshraniční spolupráce s Německem. OP ČR- Bavorsko- Cíl III, z tohoto jsme získali dotace na tzv. měkké projekty“ v rámci sdružení hasičů, kulturní akce, zájezdy důchodců pod. Kromě toho škola uspěla v programu Comenius – Regio.

Jiné programy? Základní škola uspěla v programu Comenius – Regio.

Využíváte agentury na projekty - ano

Jaké jsou v tom problémy – byrokracie, (větší lepší známosti, tj. tzv. zdravý lobbying hraje taky roli) složitost, celkově špatné nastavení programů, je jich zbytečně moc, šance uspět asi jako malé firmy, mělo by být rozdělení na veřejnou a soukromou správu v programech. Někde soutěžíme naprosto nevyrovnaný, nesourodý boj.

19. České dotační tituly, které byly za poslední dobu využity a kolik a na co?

Ministerstvo pro místní rozvoj: ano, dětská hřiště.

Ministerstvo životního prostředí: program operační program životní prostředí (OPŽP) - nová okna a fasáda na celém komplexu školy, stejně tak zateplení dvou ze tří bytových jednotek patřící obci.

Kotelna- centrální vytápění pomocí štěpky

Ministerstvo dopravy: 0

Ministerstvo kultury: 0

Jihočeský kraj: pravidelně ročně 200 tis. dotace na drobné programy rozvoje venkova a činnost hasičského sboru.

20. Pravidelné školení zaměstnanců, sledujete noviny, časopisy? – časopisy jako Moderní obec, Veřejná správa se sledují. Školení probíhají, často je však největším zdrojem informací internet.

ŽIVOT V OBCI

21. Přispíváte na občanské spolky? Přispívá se na sdružení Hasiči, Tj Sokol, samotné spolky jsou aktivní, pořádají různé akce, takže dbají o určité kulturní využití v obci. Díky hasičům jsou i akce se zahraniční, německou účastí.

22. Jsou v obci dobré vztahy mezi obyvateli? Ano

23. Je –li obcí pořádaná nějaká akce, je to vnímáno pozitivně a je vysoká účast obyvatel? ano

24. Jaké jsou v obci veřejné služby? lékárna a zdravotní středisko- stomatolog, dětský praktický lékař, 2 praktičtí lékaři pro dospělé, pošta, knihovna- je z toho něco zcela ve financování obce, nebo jen částečně: knihovna zcela, zdravotní středisko i lékárna jsou je v budovách obce.

25. Další služby- květinářství – 2x, kosmetika, kadeřnictví, železářství, Jednota, Večerka- smíšená prodejna vietnamských prodejců.

26. Máte svoji firmu má obec nějakou podnikatelskou činnost? Ne

SPOLUPRÁCE:

27. Jaká je spolupráce se podnikateli v obci? Největší podnik Uniwell, s ním je spolupráce vynikající. Aktivně se zapojuje do rozvoje, chodu obce např. pomáhá financovat dětské mateřské centrum /pro maminky s dětmi do dvou let s účastí 7 – 8 maminek denně a dopoledním programem. Jiní podnikatelé jsou spíše pasivní? Nedá se říct, obec spolupracuje se stavebními firmami v místě, drobnými živnostníky atp.

Probíhají s podnikateli konzultace o rozvojových záměrech obce, nebo se vytváří společné projekty jako? Ano, jednatel firmy Uniwell je radním obce, majitel největší stavební firmy zastupitel...

28. Spolupráce s jinými obcemi – dobrá, je snaha dělat něco společně, nebo každá obec tak nějak jedná sama za sebe – v poslední době z nás dotační tituly dělají spíš konkurenty, ale mezilidsky vycházíme velmi přátelsky.
29. Vztahy s krajem, finanční prostředky z krajů problém? Vztah z krajem je výborný, dotace jsou zhruba 200 000 Kč každý rok, které můžeme využít jak chceme dle stanovených projektů, např. oprava autobus. zastávek, veřejného osvětlení, chodníků, veřejných prostranství atp.
30. Spolupráce s občany? Sledujete námitky připomínky nápady – kde mají možnost se vyjádřit? Ano, samozřejmě, jednak se pravidelně každých 14 dní zabývá všemi podněty rada obce – v případě potřeby projednává i zastupitelstvo obce.
Jak informujete občany o dění a plánech obce? místní noviny, rozhlas, webové stránky – jsou dostatečně aktualizované? K informovanosti slouží občasník Zdíkovsko (3x – 4x do roka do každé domácnosti – zpracováváme a tiskneme sami 8 – 12 stran, distribuce prostřednictvím České pošty do každé domácnosti obce – zdarma. Je obnoven a digitalizován obecní rozhlas pro aktuální informace (akce, vynutí el.proudu, systém varování obyvatel při mimořádných událostech – je v provozu v 6 z celkem 9-ti částí obce, doplnění dosahu zbývajících částí chystáme na letošní rok. Webové stránky obce www.zdikov.cz budou znovu nové nyní po 4 letech – provoz zahájíme v dubnu 2012.
Má veřejnost zájem o dění v obci? Mají konstruktivní, kritické připomínky?
Chodí na zasedání zastupitelstva – ano, dá se říci, že mimořádný, na zastupitelstvo chodí pravidelně mezi 50 – 100 občanů dle projednávaného programu. Zapojují se i spolky, organizace, občanská sdružení.
31. Spolupráce se svazem obcí? projevuje se to v předávání důležitých informací od nich, schůzky? Ano, jsme řádným členem a svaz nás zásobuje informacemi – zejména ve vztahu obcí k vládě, parlamentu a celostátním záležitostem obecně.
32. Vytvořený mikroregion Šumavské podhůří za jakým účelem – využili jste ho na co, kdo byl iniciátor? Zatím obec využila k propagaci, pro oživení cestovního ruchu.
Jsou ještě nějaké jiné mikroregiony? Ne

Jak jinak obec propaguje obce, nebo cestovní ruch?- okresní noviny (Listy Prachaticka), vlastní web, místní rozhlas, regionální vysílání, informační materiály, sponzoring místních akcí.

Přeshraniční spolupráce- aktivní neaktivní partnerská města. Spolupráce dobrá. Partnerské město Röhrnbach (Bavorsko - SRN), spolupráce probíhá např. u sdružení hasičů, organizaci společných projektů pro seniory, apod. Základní škola se zapojila do programu Comenius – Regio, spolupracuje se školami v Polsku, na Slovensku, ve Finsku a Portugalsku.